

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens omnia Gavanti Commentaria in Rubricas Breviarii - Cum
Indicibus Decretorum, Rerum atque Verborum notabilium

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

Sectio Tertia De Rubricis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39775

S E C T I O T E R T I A. D E R U B R I C I S.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. I. De Rubricis generalibus Horarum Canonicarum.

Gavanti pag. 15. col. 2. num. 1. -- *De voce, Rubrica, alibi diximus &c.*) Nos quoque Gavanti vestigiis insistendo de voce Rubricæ, & de aliis ad Rubricas spectantibus tomo 1. locuti sumus, præsertim initio nostræ Observat. in Rubricas Missalis, & in nostris Additionibus ad Tit. XI. tertiæ partis ejusdem Tomi superioris.

In sequenti Cap. progreditur eam Provinciam, quam merito suam appellat, explicandi nimirum in specie Sacras Leges seu Rubricas Breviar. quarum Textum placuit nobis hic apponere ad majorem Lectorum commoditatem, ut facilius ob oculos habeant legem, novasque nostras ad eandem Observationes, & Additiones.

RUBRICÆ GENERALES BREVIARII.

De Officio Duplici. I.

- 1 **O**fficium sit Duplex in diebus à Feria quinta in Cæna Domini, usque ad Feriam tertiam Pasche inclusivè, in Dominica in Albis, in Ascensione Domini, in Dominica Pentecostes, & duobus diebus sequentibus: in Festo Trinitatis, Corporis Christi, & Dedicacionis propriæ Ecclesiæ: in Festis, quibus in Calendario apponitur hæc vox Duplex: in die oct. Festi habentis oct. in Festo Patroni unitus vel plurium alicujus loci, vel Titularis Ecclesiæ: & in Festis Sanctorum, qui apud quasdam Ecclesias, Religiones, vel Congregationes consueverunt sollempniter celebrari, cum Officiis propriis à Sede Apostolica approbatis, aut ex ejusdem Sedis auctoritate receptis, vel recipiendis (servata tamen forma hujus Breviarii) alioquin de Communi, etiam si prædicta Festa in hoc Calendario non sint descripta. Præterea Officium sit Duplex pro Defunctis in Commemoratione omnium fidelium Defunctorum & in die obitus, seu depositionis Defuncti, ut in eodem Officio dicitur, circa finem Breviarii.
- 2 Festum Duplex celebratur eo die, quo cadit, nisi illud contingat transferri, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.
- 3 Habet primas, & secundas Vesperas integras, nisi cum alio simili concurrat, ut dicitur in Rubr. de concurrentia Officii: & totum Officium sit de Duplici, incipiendo à primis Vesperis usque ad Completorium sequentis diei, inclusivè, nisi aliter in primis locis assignetur. Officium autem Defunctorum habet tantum primas Vesperas, Matutinum, & Laudes, ut circa finem Breviarii ponitur.
- 4 In utrisque Vesperis, Matutino, & Laudibus tantum, non autem in aliis Horis duplicantur Antiphona, id est, integra dicuntur in principio, & in fine Psalmorum.

D 2

5 Ad

- 5 Ad Matutinum regulariter dicuntur tres Nocturni, cum novem Psalmis, & totidem Lectionibus, hoc est, in unoquoque Nocturno tres Psalmi, & tres Lectiones, præterquam in Paschate Resurrectionis, & Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, in quibus dicitur unum tantum Nocturnum cum tribus Psalmis, & totidem Lectionibus, ut ibidem ponitur.
- 6 Preces ad Primam, & Completorium, & Suffragia de S. Maria, Apostolis, & Pace ad Vesperas, & Laudes, non dicuntur in Officio Duplici, ut etiam in propriis eorum Rubricis dicitur.
- 7 Quomodo sit ordinandum Officium Duplex in Vesperis, Matutino, & cæteris Horis: similiter & de Antiphonis, Responsoriis, Versibus, Capitulis, & aliis in eo dicendis, habentur inferius de singulis propria Rubrica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. II. De Duplici Officio.

I. Gavant. pag. 16. col. 2. num. 2. -- *Significat, Antiphonas in Officio duplicari &c.* Joannes Fronto in Calendario nongentis annis antiquiore à se evulgato §. XI. adstruit, quod antiquitus Sancti, qui in Calendario locum habebant, alii Festo simplici, alii duplici colebantur, & opinatur, hanc fuisse primam dierum Festorum divisionem, quam ex suo Calendario sic definit -- Cum unica Missa, & unicum Officium notatur, Festum dicebatur simplex, sed cum duplex Officium, & duplex Missa, vel etiam plures, dicebatur Festum duplex, cui sententiæ adstipulatur etiam Grancolas lib. 1. cap. 44. *Comment. historic. in Breviar. Roman.* sed Guyetus lib. 2. *sect. 3. c. 9. qu. 2.* acerrimè refellit latidati Frontonis sententiam, ex quo septies dumtaxat in dicto Calendario reperitur, ut duplex sic Officium, ac Missa præscribatur, unde septem dumtaxat fuissent tunc Festa duplicia, quæ recenset idem Guyetus, nec ea quidem Sanctorum majorum, qui aliis dignitate, seu celebritate præstant, ut facile apparebit Festa illa cum aliis comparanti. Immo addit Guyetus, quod in eodem Calendario Frontoniano juxta dictam opinionem nec duplicia fuissent Natale Domini, Natale Sancti Stephani, Natale S. Johannis &c. Id

quod tamen nemo sibi persuadere poterit; vel enim nota illa fuit majoris, seu excellentioris celebritatis, vel non; si fuit, iniquum planè est, eam minoribus Festis tribui, & majoribus denegari; si non, quomodo ex tali nota potest erui origo ejus instituti, quod perpetua traditione usui fuit in Ecclesia Romana ad indicandam majorem certorum Festorum præ aliis celebritatem? Hæc Guyetus loco citato subnectens vocem hanc duplex, cujus vis, & origo nunc quaeritur, non numerantis, sed extollentis esse, ad exprimendam videlicet digniorem Officii qualitatem; At juxta Frontonis mentem hoc tantum indicabat, duo una die fieri Officia, alterum de uno Sancto, alterum de alio eadem die occurrente, seu ut conjiciendo pergit dicere, alterum de Feria, vel de Festo Martyris, alterum de Festo Confessoris: quod utrumque Officium vitandæ prolixitatis gratia, primo omisso, aut sola commemoratione transacto, in unum deinceps coaluisse asseruit; illud brevius, aut pauciora completens, quippè quod præter Antiphonas nihil conduplicatum haberet; alia etiam addit Joannes Fronto, quæ tamen confutantur à Guyeto, adstruente, modum ratiocinandi Frontonis esse prorsus alienum à vera, & germana

mana distinctionis Officiorum ratione, Officia enim quo digniora sunt, eo magis per se sola fiunt, ut patet in eo, quod duplicia primæ Classis ea sint, quæ omnem omnino cōmemorationem excludunt; secundæ Classis, quæ admittunt in laudibus, & Missis privatis tantum; Reliqua verò duplicia per annum præ semiduplicibus, & simplicibus, commemorations, seu suffragia communia abiciunt; Fronto verò è contra duplicia, adeoque digniora censet Officia, quæ ex pluribus, vel copulatione, vel etiam mixtione coalescunt; audiendus igitur est melior Frontone non conjector, sed assertor Durandus, qui lib. 7. cap. 1. num. 31. ait: *dicuntur quædam duplicia in quibusdam Eccl. suis pro eo, quod Responsoria tam majora, quam brevia, & Versus à duobus cantantur, & omnia incipienda, à duobus incipiuntur, & quia Antiphona in Matutinis, & Vesperis duplicantur, dicuntur enim Completes* (hoc est integrè) *ante Psalmum, & post.* Durando consonat Glossa in Cap. *Gloriosus de Reliq. & Venerat. Sanct.* & sapientissimus noster Gavantus supra, recentior illo quidem, sed cui primas in investiganda hujusmodi origine, ut ait Guyetus, & merito quidem, nemo negaverit. Ritum autem duplicandi Antiphonas antiquum esse ostendit etiam loco citato idem Guyetus, qui postea hoc unum addit, duplicis rationem (si pro numero vox illa accipiatur, uti Fronto eam accipit) rectius deduci, ex quo duplex duas olim, ut & hodie haberet Vesperas, pridie videlicet, & ipso die Festi: Simplex verò unas dumtaxat, nempe primas, quod ex Officiorum diversitate procedit, quæ ad majoris sollemnitatis indicium sic inducta fuit; unde in Breviario proprio Ecclesiæ Sancti Martini Turonensis cum nulla habeantur Festa semiduplicia, quæ simplicia sunt novem Lectionum, æquè carent secundis Vesperis, ac simplicia trium Lectionum. Etiam in Breviario Quignoniano, in quo semiduplicibus expunctis, sola duplicia, & simplicia Officia habentur; hæc inter se hoc discrimen

habent, quòd illa duas Vesperas, ista verò unas dumtaxat, sed ipso die habeant; verum cum suppressum fuerit à Pio V. tale Breviarium, ipsumque contra antiquissimum, ac receptum ubique morem, secundas Vesperas, demptis primis, Festis simplicibus tribuat, nullius debet esse auctoritatis.

II. Gavant. pag. 17. col. 1. num. 5. -- *Hæc igitur Festa num. 22. &c.*) Nunc addenda sunt alia duo duplicia secundæ Classis, nimirum Festum Sanctissimi Nominis JESU, & Festum Immaculatae Conceptionis Beatissimæ Virginis Mariæ, de quibus iterum sermonem habebimus infra in proprio Sanctorum.

III. Gavantus pag. 17. col. 1. n. 6. -- *Conceptio Beatae Mariae &c.*) Hoc Festum, ut mox innuimus, non est in classe Duplicium majorum, sed elevatum fuit ad Festa secundæ Classis cum Octava ab Innocentio PP. XII. die 15. Maji 1693. Duplicibus autem majoribus addi nunc debent etiam Festum Dolorum B. M. V. Festum SS. Nominis ejusdem B. V. M. Festum B. Mariæ de Monte Carmelo. Festum B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, & denique Festum Sanctissimi Rosarii B. V. M. quapropter dempto ab hac Classe Festo Conceptionis B. M. & additis præfatis quinque aliis Festis, Duplicia majora in universali Ecclesiâ, sunt n. 17. Nam Octava Epiphaniæ, Paschatis, Ascensionis, Corporis Christi, aliorumque Domini Festorum non sunt revera duplicia majora, sed in concurrentia sunt ad instar duplicium majorum.

IV. Gav. pag. 17. col. 1. n. 7. -- *Sunt autem illa n. 31. hæc verò sunt n. 9.*) Duplicia minora, quæ nunc habentur in Breviario, cum multa post Gavantum addita fuerint, de quibus agemus in proprio Sanctorum, excedunt præfatum num. 31. Octava verò, quæ sunt duplicia minora, nec privilegiata, nunc sunt num. 10. quia addenda est octava Conceptionis B. M. Ergo duplicia omnia minora

za, quæ in Breviario celebrantur, excedunt num. 86. demptis diebus octavarum Epiphaniae, Paschatis, Ascensionis, & Corporis Christi, quæ licet sint duplicia minorâ, in concurrentia tamen, ut diximus, sunt ad instar duplicium majorum.

V. Gavantus pag. 17. col. 1. n. 10. -- *De Sancto, cuius insignis habetur Reliquia &c.* Videantur ea, quæ à nobis dicta sunt *sect. I. ca. V. tit. 2. n. IV.* ubi Decreta omnia adduximus spectantia ad presentem materiam de Indulto recitandi Divinum Officium ratione Reliquiæ insignis alicujus Sancti.

VI. Suprà innuimus cum Gavanto, Festorum Duplicium alia esse *primâ Classis*, alia *secundâ Classis*, & alia *per Annum*, sive *majora* sive *minora*; verum tamen est, quod Duplicia majora primo, & per se dicuntur quæcunque Festa *primâ, & secundâ Classis*; nam in *Rubrica de Translatione Festorum n. 2.* dicitur expresse: *si in die Octava occurrat aliquod Festum Duplex ex majoribus supra in Rubrica de Commemorationibus enumeratis &c.* Ex quibus verbis Rubricæ liquet, omnia Festa ibi enumerata majora appellari. Quæ verò postea *majora per annum* dicuntur, minimè censenda sunt ejusdem ordinis cum illis, sed alterius inferioris, adeoque haud absolute majora, sed respectivè ad alia *per annum* illis *minora*. De his duplicibus per annum majoribus, & minoribus, quæritur à

Rubricistis, an inter se differant specie; & pari discrimine, atque Duplicia primæ Classis à Duplicibus secundæ Classis, adeoque duo illa duobus istis addita, quatuor universim duplicium genera conficiant? Affirmat noster Gavantus *hic n. 3.* nullam tamen proferendo intrinsecam rationem, nisi quod in recognitione Clementis VIII. ad calcem Rubricarum post Duplicia primæ, & secundæ Classis enumerentur distincta serie duplicia majora per annum, aliis minoribus præferenda: Guyetus tamen *loc. cit. quest. 4.* ferriam illam majoris quidem facilitatis gratia additam fuisse, non diffitetur, at diversum Duplicium genus, seu Classem à Duplicibus minoribus per annum distinctam constituere, absolute negat, & conatur nonnullis rationibus id ostendere, quas apud ipsum legi poterunt: sed mihi videtur quæstio de puro nomine inutilis, cum semper certum sit, aliquod discrimen intervenire inter præfata Duplicia majora, & minora per Annum, & hoc sufficit ad constituendam aliquam speciem diversam; & equidem concludit Guyetus, se nolle suis rationibus ferriam illam Duplicium majorum per Annum in calcem Rubricarum appositam damnare. Est enim ea perutilis ad hoc, ut sub oculis habeantur Festa illa, quæ in concursu præferenda sunt.

De Officio Semiduplici. II.

RUBRICA.

- 1 **O**fficium fit Semiduplex diebus Dominicis (excepta Dominica in Albis, in qua fit Duplex) & diebus infra Octavas: item in Festis, quibus in Calendario ponitur hac vox Semiduplex, & in Festis propriis quorundam locorum, seu Congregationum, quæ sollempniùs apud illas, quàm simplicia, consueverunt celebrari.
- 2 De Festo Semiduplici fit eo die, quo cadit, nisi contingat transferri, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.
- 3 Habet totum Officium integrum sicut Duplex, sed non duplicantur Antiphona.
- 4 Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni, præterquam infra Octavas Pasche & Pentecostes, in quibus dicitur unum Nocturnum cum tribus Psalmis, & totidem Lectio-
ni.

nibus. Et regulariter quando dicuntur tres Nocturni, dicuntur novem Psalmi, & totidem Lectiones, exceptis iis Dominicis, in quibus sit Officium ut in Psalterio, quæ habent xviii. Psalmos, ut ibi.

- 5 Quomodo sit ordinandum Officium Semid. tam in Festis, quam in Dominicis, & infra Oct. item & de Antiphonis, Versibus, Responsorii, & huiusmodi aliis, & quando in Semid. dicantur Preces ad Primam, & Completorium, & Suffragia de Sanctis ad Vesperas, & Laudes, habentur inferius de singulis propria Rubrica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. III. De Semidupli. i.

I. Gavantus pag. 17. col. 2. n. 1. -- *Semiduplex apud Durandum habetur lib. 7. cap. 1.*) Durandus quamvis Festorum Semiduplicium mentionem faciat, ante ipsum tamen, qui floruit 1280. dupl. vel semiduplicis appellatio Festis Indita non reperitur. In Breviario M. SS. Dominicanorum Parisiensium, quod exeunte XIII. vel ineunte XIV. sæculo exaratum fuit, Apostoli semiduplex tantum Officium adhuc habebant. Idem quoque legitur in Breviario M. SS. Dionysiano Johannis Regis ævo conscripto, ut asseverat Grancolas *loc. supracit.* Rursus in Breviario Ordinis S. Johannis Hierosolymitani Lugduni edito an. 1551. Apostoli, Sancto Petro excepto, atque ipse Sanctus Augustinus, cuius Regulam sequuntur, & Decollatio S. Johannis Baptistæ, eorum Patroni, semiduplici tantum ritu celebrabantur: quapropter dicendum est, Decretum Bonifacii VIII. qui Romanæ Ecclesiæ præerat anno 1294. & qui primus statuit, ut Apostolorum, quatuor Evangelistarum & quatuor Doctorum Ecclesiæ Officium duplex esset: -- in aliis Ecclesiis non fuisse eodem tractu receptum, ita ut pro sola Romana Ecclesia primum editum fuerit. De hoc Bonifacii VIII. Decreto extat in formulario Marini Ebuli, & majori ex parte in sexto Decretalium *cap. Gloriosus, tit. de Reliq. & Venerat. Sanct.* Diploma, quod Raynaldus in historia præfati Pontificis ad prædictum annum n. 55. integrum refert inscriptum -- *Archiepiscopo Rheimensi, & ejus*

Suffraganeis datum Anagninæ XII. Kalendas Octobris, Pontificatus Anno primo -- Concilium quoque Marciacense in Provincia Auxienti Anno 1326. celebratum Can. 41. mandat, ut Annis singulis Festa Beatorum Apostolorum Domini, quatuor Evangelistarum, & quatuor Doctorum ipsius Sanctæ Matris Ecclesiæ, Gregorii, Augustini, Ambrosii, & Hieronymi sub Officio Duplici celebrentur; unde inferre licet, quod in præfata Provincia ante allegatum Concilium ejusmodi Festa sub ritu tantum Semiduplici celebrata fuerint.

Postquam hæc Semiduplicia ad duplicem ritum elevata sunt, ut ea ab illis, quæ dupl. appellabantur, distinguerentur, duplex Classis Festorum dupl. constituta est, vetustaque Festa, seu digniora dupl. primæ Classis dicta fuere, alia verò dupl. secundæ Classis, inter quæ recensentur Apostolorum, & nunc etiam Evangelistarum Festa, quæ sunt secundæ Classis. Festum verò Divi Petri, Apostolorum Principis, in prima Classè sibi locum vendicavit. De prædictorum tamen Festorum primæ, & secundæ Classis origine disserendo sapientissimus Guyetus *loc. supracit. qu. 3. ait, se nescire, an ante Pium V. talium Festorum in Breviario esset usus, nam nec in Romano, sive M. SS. Anni 1519. sive editionis Annonum 1550. & 1555. nec in ullo alio ejusmodi nomenclaturam ipse reperire potuit. Ad Romanum Breviarium quod attinet in prædictis exemplaribus sola erat inscriptio*

majo-

majorum, & minorum, quæ Durandus appellat Duplicia in totum, & Duplicia simpliciter. Sed cum talis inscriptio non videretur sufficiens ad exprimendam variam Festorum inter se dignitatem, Duplicium majorum in novo Pii V. Breviario duæ constitutæ sunt Classis, quarum una vocatur prima, altera secunda, ad distinguenda Festa majora à minoribus pro sua quæque dignitate.

II. Gavant. pag. 17. col. 2. n. 2. -- *Semiduplici ritu gaudent Dominica per annum &c.* Quatuor sunt species Semiduplicium. Ad primam pertinent Dominicæ, quæ in tres species subdividuntur, scilicet in Dominicas primæ Classis, quæ nulli Festo cedunt v. g. Dominica prima Adventus &c. Quadragesimæ &c. de quibus infra: In Dominicas secundæ Classis, quæ Festo Patroni, vel Titularis, vel Dedicationis cedunt: & in Dominicas Communes, seu per annum, ut vocant. Hæ omnes, inquam, Dominicæ (excepta Dominica Resurrectionis, Pentecostes, Sanctissimæ Trinitatis, & in Albis) sub ritu Semiduplici celebrantur, ita tamen, ut in occursum semper aliis Semiduplicibus præferantur. Ad secundam pertinent Festa Semiduplicia, qualia sunt, quibus in Calendario, vel in proprio Sanctorum vox *Semiduplex* apposita est. Ad tertiam spectant omnes dies infra Octavam, nempe sex illi dies, qui intra Festum, & ipsam diem Octavam intercidunt, quæ proinde in occursum tam Dominicis, quam Semiduplicibus cedunt, nisi ad aliquam ex Octavis privilegiatis, de quibus infra, pertineant. Ad quartam pertinent Vigilia Epiphaniæ, & Pentecostes cum præcedenti sexta Feria, quæ sub ritu Semiduplici celebrantur, nec tamen ad ullam præcedentium Classium commodè revocari queunt, ut optime notat Lohner in Instructione practica de Horis Canonicis *tit. 2 §. 2.*

III. Gavant. eod. n. 2. -- *Numero hodie ultra quadragesimam &c.* Officia Semiduplicia profectò nunc excedunt allegatum nume-

rum, sicut etiam dies infra Octavas, quare Semiduplicia cum Dominicis non est dubium quin modò transcendant numerum centum triginta.

IV. Gavant. pag. 17. col. 2. n. 3. -- *Debet esse Semiduplex &c.* Quamvis verissimum sit, quòd de Sancto, cujus Reliquia non insignis habetur, si concedatur Officium, debet esse semiduplex; nihilominus hoc dependet à Sac. Congregationis arbitrio, & equidem apud Monacel. in *Formulario Legali practico part. 4. in supplemento ad primum Tomum* affertur S. C. R. Decretum, quo conceditur Parochæ Albegni Bergomensis Diocesis, ut possit celebrari Missa sub ritu duplici sine *Credo* in sua Ecclesia pro Sancto in Martyrologio Romano descripto, cujus Reliquia non insignis asservatur in eadem Ecclesia.

V. Gavant. pag. 18. col. 1. n. 6. *De Privilegiis Festi &c.* Nos quoque Gavanti vestigia sectando de privilegiis Festi, seu Officii Semiduplicis agemus infra in pluribus locis, interim tamen innuendum est, hæc Semiduplicia à duplicibus distingui per hoc, quòd duplicia tria habent privilegia, nimirum primum, quòd Antiphonæ, ut diximus supra, duplicantur in Matutino, ad Laudes, & ad Vesperas, secundum, quòd in duplicibus Suffragia Communia non admittuntur; tertium, quòd nullæ Preces in illis dicuntur, in Semiduplicibus autem non duplicantur Antiphonæ, dicuntur Preces ad *Primam*; & ad *Compleorium*, præter quam tamen in diebus infra Octavas; sicut etiam admittuntur Suffragia Communia, sed etiam hæc in diebus infra Oct. præmittuntur. A Simplicibus verò distinguuntur Semiduplicia per hoc, quòd novem Lectiones, tres Nocturnos, & primas, ac secundas Vesperas de jure exigant, nisi aliter fieri debeat, ratione concurrentiæ Festi altioris ordinis, vel æqualis, quòd examinabimus agendo infra de concurrentia Festorum. Differt etiam Semiduplex à Festo Simplici per hoc, quòd Semi-

Semiduplex si impediatur ab aliquo Festo superioris Ritus, vel etiam æqualis juxta dispositionem Decretorum, potest transferri in aliam diem, simplex verò Festum fit semper eo die, quo cadit, quòd si ob occurrentiam

Festi alicujus nihil possit de eo fieri illo die, neque Commemoratio, de tali Festo nihil amplius eo anno agitur, unde non potest ullò modo transferri.

De Officio Simplici, III.

RUBRICA.

- 1 **O**fficium fit simplex in diebus Ferialibus, quando occurrit fieri de Feria. Item in Festis, quibus in Calendario non apponitur hac vox Duplex, vel Semid., vel de Oct. Item quando fit de B. Maria in Sabbato, ut in ejus Rubrica dicitur.
- 2 De Festo Simplici fit eo die, quò cadit, nisi eodem die occurrat fieri Officium novem Lect. vel de Sancta Maria in Sabbato, vel de aliquibus Feriis, quibus festum Simplex cedit: ut dicitur in Rubr. de Feriis, & de Commemorationibus.
- 3 Habet tantum primas Vesp. in quibus dicuntur Psalmi feriales, & à Capitulo fit de Festo, nisi cum eo concurrat Offic. novem Lectionum, quia tunc de eo fit sola commemoratio, ut dicitur in Rubrica de Concurrentia Officii, & ejus Officium terminatur ad Nonam, & nihil amplius fit de eo, nec commemoratio.
- 4 Ad Matutinum, post Invitatorium & Hymnum de festo, dicitur unum tantum Nocturnum, cum duodecim Psalmis, ut in Psalterio, secundum seriam, qua occurrit: & tres Lectiones leguntur, ut infra in Rubrica de Lectionibus habetur.
- 5 Quomodo fit ordinandum Officium Simplex ad Vesperas, Matutinum, & alias Horas, item & de Antiphonis, Versibus, Responsoris, & aliis, ac quando Preces, & Suffragia de Sanctis dicenda sint, habentur inferius propria Rubrica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. IV. De Simplici.

I. Gavant. pag. 18. col. 1. n. 1. -- Antea vocabatur Officium trium Lectionum) Festa simplicia ita appellata à Durando, quòd simplici, seu minus sollempni ritu celebrentur, alio nomine, nimirum etiam Festa trium Lectionum appellata fuere. Primò, & per se Festum simplex Duplici olim veluti opponebatur, ut aliud diceretur novem Lectionum, seu Officium plenum, simplex verò appellaretur Officium trium Lectionum tantum. Postmodum dictum Officium novem Lectionum etiam semiduplex nuncupatum fuit, & alia nova classis Officiorum inducta est media inter Officium Duplex, & Simplex. Pa-

Gavant. Rubr. Brev.

tet igitur, utrumque non ex æquo Duplici opponi: Semiduplex enim est medium quid inter Duplex, & Simplex, ita ut conveniat cum Duplici, quia gaudet Officio integro, & pleno novem Lectionum, & trium Nocturnorum, & ob eandem rationem opponatur Simplici, quòd unum tantum Nocturnum, & tres dumtaxat in suo Officio habeat Lectiones; quia verò Semiduplex nec Antiphonas, nec alia Sollemnitatis indicia duplicat, simplicis potius, quàm Duplicis rationem participat. Simplex igitur sic in uno cum Semiduplici convenit, ut in utroque à Duplici discrepet.

E

Dixi,

Dixi, Officium simplex tres dumtaxat habere Lectiones, quarum prima tantum est de Sacra Scriptura, si Sanctus secundam, & tertiam propriam habeat; si autem is unam tantum habuerit (vel propriam, vel ex Communi Sanctorum assignatam) tunc prima Lectio, & secunda erunt de Scriptura, tertia de Sancto.

Ad Matutinum dicitur Invitatorio, & Hymno de Festo, ut in Communi Sanctorum, dicitur Nocturnum Feriae occurrentis, ut in Psalterio; sicut disponitur in Rubr. de Officio simplici *tit. 3.* terminatis duodecim Psalmis, subiungitur versus de Festo, ut in qualibet Feria notatur, desumptus ex eo Nocturno, qui in Communi Sanctorum Feriae currenti correspondet: idem est de Absolutione, prout innuitur in Rubricis Breviarii. Benedictio autem prima semper est: *Ille nos benedicat, &c.* secunda: *Cujus, vel quorum Festum colimus, &c.* tertia: *Ad sollicitatem, &c.* Postea dicuntur Lectiones, ut supra, & Responsoria, quae dicuntur post primam, & secundam Lectionem, sumuntur regulariter de Communi Sanctorum secundum Ferias, id est, Feria II. & V. ex primo Nocturno de Communi Sanctorum, addendo in fine secundi Responsorii semper *Gloria Patri* cum repetitione partis Responsorii. Feria III. & VI. ex secundo Nocturno. Feria denique IV. ex tertio Nocturno. Post tertiam Lectionem dicitur *Te Deum laudamus.* Ad Laudes, & per Horas omnia dicuntur de Festo eo modo, quo in semiduplicibus illius temporis usque ad Nonam inclusive, qua terminatur Festum simplicis eo die occurrentis, quod incipere debet à Vesperis pridianis cum Psalmis ferialibus, & solum à Capitulo fit de praedicto Festo simplici. Caetera trademus infra sub hoc Titulo, & etiam alibi cum Gavanto.

Quod si Festum simplex Officium habere non possit, vel quia occurrit cum aliquo Officio superioris Ritus, vel cum aliqua Feria ex majoribus infra numerandis, tunc habet

tantum Commemorationem in primis Vesperis, & Laudibus, & legitur nona Lectio de eo, si propriam habeat, si duas, in tali casu ex duabus fit una: at si habeat tantummodo Lectionem ex Communi sibi appropriatam, ut accidit die 20. Julii in Festo S. Margaritae, haec pro nona Lectione non legitur. Id patet ex Rubr. de Translatione Festorum n. 9. ubi dicitur sic: *Si propriam (Lectionem) de vita Sancti habuerit.* Nona Lectio de simplici etiam non legitur in Dominicis, quae habent nonum Responsorium; quales sunt Dominicae Adventus, Septagesimae, &c. nec quando in Festis legenda est nona Lectio de Homilia Dominica, vel Feria. Nec in Feriis, aliisque diebus, quando in Officio dici leguntur tantum tres Lectiones, ut statuunt Rubricae suis respective locis.

Similiter non legitur nona Lectio de simplici infra Octavas Paschae, Pentecostes, & Corporis Christi, de duabus primis constat ex Rubr. *tit. 9. de Commemorationibus n. 10.* de tertia clara est Rubrica, Festo Corporis Christi praeposita. Sed si infra Octavam Corporis Christi fiat de Festo duplici occurrente, in quod simul incidat Festum simplex, habens Lectionem propriam, tunc legenda est nona Lectio de Festo simplici, ut patet ex Decr. S. R. C. dato in nostr. Indic. sub n. 95.

Dixi supra, quod quando de Festo simplici non potest fieri Officium, fit tamen ejus Commemoratio; sed haec in duplicibus primae Classis omnino omittitur: in duplicibus vero secundae Classis fit tantum ad Laudes, & in Missis privatis, legiturque pro ultima Lectione Lectio de eodem Festo simplici: contingit tamen aliquando, quod facienda sit Commemoratio Festi simplicis ad primas Vesperas tantum, licet nullum adsit impedimentum, quin de Festo simplici fieri possit à Capitulo: nam si in Fer. IV. Cinerum, vel in Feriis quatuor Temporum Septembris, aut Vigiliis, in quibus legitur propria Ho-

milia,

milia, occurreret Festum aliquod simplex, in pridianis Vesperis esset facienda de Festo simplici sola Commemoratio, quia tale Festum occurrens in dictis Feriis, vel Vigiliis, non habet Officium, sed solam Commemorationem etiam ad Laudes, & ideo etiam convenit, quod in primis Vesperis non fiat de eo à Capitulo, sed tantum habeatur Commemoratio, ut colligitur ex Rubrica Generali tit. 11. num. 10. ex qua pariter habetur, quod si occurreret in Feria V. in Cæna Domini Festum simplex, de eo neque facienda sit Commemoratio in pridianis Vesperis, quia in dicta Feria V. nihil de eo fieri potest, neque Commemoratio ad Laudes.

Sed quamvis Festum simplex cedat Feriis supradictis majoribus, & Feriæ II. Rogationum, præcedit tamen Feriam III. non verò IV. earundem Rogationum, in qua occurrit Vigilia Ascensionis, & in Rubrica ibi expressè declaratur, quod tali die de Festo trium Lectionum fit tantum Commemoratio.

II. Gavant. pag. 18. col. 1. n. 2. -- *Festa verò simplicia, &c.* Festa Sanctorum simplicium, ait Gavantus, superasse suo tempore numerum centenarium, verum quia nonnulla postmodum elevata fuerunt ad sublimiorem Ritum; hinc Festorum simplicium numerus diminutus est. Considerare tamen debemus, quod ad Classem simplicium, nempe ad Ritum celebrandi Officium modo simplici, pertinent etiam *Feria majores* sic dictæ, quia de illis fit Commemoratio quocumque Festo occurrente, quales sunt Feriæ Adventus, & Quadragesimæ (de quibus Commemoratio etiam in Vesperis fieri debet) & Feria II. Rogationum, ac quatuor Temporum, de quibus in solis Laudibus Commemoratio faciendâ est. Pertinent pariter ad Classem simplicium Vigiliæ Festorum, quia sub Ritu simplici celebrantur, & omnibus veris Festis simplicibus in occurso præferuntur. Rursus spectat ad Classem simplicium Festum B. M. in Sabbato, quia ejus Officium sub Ritu Festi simplicis celebratur, &

præferitur cuicumque alio Festo simplici. Reduci possunt ad hunc Ritum simplicem etiam Dominicæ illæ, quæ suo loco celebrari non possunt, sed per anticipationem more feriali transferuntur in præcedentem hebdomadam in die non impedita Officio novem Lectionum etiam de Octava, & translato, non tamen ad libitum occurrente, ut decrevit S. R. C. 4. Aprilis 1704. in *Lycien.* & datur in nostro Indice n. 234. nec Officio votivo, veluti de SS. Sacramento, Immaculata Conceptione, & similibus, juxta Decretum ejusdem S. R. C. 20. Martii 1706. ut in eodem Indice n. 236. ac etiam Festo simplici.

Non incongruè hic videtur notandum pro his Dominicis, quod si tota hebdomada fuerit impedita, die Sabbati in præfato Officio novem Lectionum ad Matutinum recitatur nona Lectio de Homilia Dominicæ, cum ejus commemoratione ad Laudes, & Missam; quæ dies omnino erit Sabbatum, cum commemoratio Dominicæ non potest anticipari in Officio, ut supra, nisi in die Sabbati. Secus autem si de Feria potest celebrari Officium infra hebdomadam, in qua poni debet Homilia cum Responsorii, ut in *Rubr.* 27. n. 5. & Antiphona cum Oratione Dominicæ; excepta tamen secunda Dominica post Epiphaniam, quando ipsa cadit in Dominicam Septuagesimæ, pro qua transferatur Officium semiduplex de præcepto infra hebdomadam occurrens, & in ea Feria recitari debet Officium pro dicta Dominica secunda more feriali.

Cæterum cum Festa simplicia transferri nequeant in aliam diem, ut supra, hinc optime observat Guyetus *lib. 1. cap. 13. quest. 3. & lib. 2. cap. 12.* Festa simplicia non esse sollemnia, sicut etiam nos innuimus, eo quod in Anno non soleant semper celebrari, tum quia sæpiissime fit de his tantum commemoratio, tum quia etiam aliquando penitus omittuntur, si nempe occurrant in Festo duplici primæ Classis. At verò quando

impedimentum est perpetuum, tunc pro Festo simplici assignatur alia dies, ut providè S. R. C. in correctione, & approbatione Kalendarii Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium die 22. Januarii 1735. decrevit pro Sancto Theodoro-Mart. impedito in Urbe, ac ejus districtu ab Officio Dedicacionis Basilicæ SS. Salvatoris, ab ipsis uti Cathedralis Romani Pontificis, celebranda sub Ritu duplici primæ Classis sine Octava, assignavitque ei diem 12. Novembris. Et de S. Pontiano Papa, & Mart. impedito à S. Elisabeth Vidua, Hungariæ Regis filia, cujus

Officium à Sororibus, & Monialibus Tertii Ordinis ejusdem S. Francisci tanquam Patrona celebratur sub Ritu duplici primæ Classis cum Octava, decrevit de eodem Sancto Pontiano fieri 20. Novembris tanquam die propria; ex quo amborum impedimentum fuisset quotannis perpetuum; utpote de Sanctis ad libitum perpetuò impeditis, eadem S. R. C. pro nonnullis Diocælibus, Ordinibus Regularibus, ac locis decrevit, assignando aliam diem fixam non impeditam, ut clarè demonstrabimus in Capite X. hujus Sectionis.

De Dominicis. IV.

RUBRICA.

- 1 **D**E Dominica semper fit Officium in Dominicis Adventus, & in Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusivè, quocumque Festo Duplici, vel Semiduplici adveniente: quia tunc Festum transfertur (ut in Rubr. de Translat. Festorum dicitur) nisi illud Festum sit de principali Titulo, vel Patrono alicujus Ecclesiæ, vel loci, aut Dedicat. propriæ Ecclesiæ: quia tunc de hujusmodi Festo fit tantum in Ecclesiâ, vel loco, cujus est Titulus, vel Patronus, cum commemoratione Dominicæ; quibusdam Dominicis exceptis, ut dicitur in Rubr. de Commemorationibus. In aliis Dominicis per annum fit de Dominica, quando in eis non occurrit Festum Duplex: quia tunc fit de Duplici, cum commemorat. Dominicæ in utrisque Vesp. & Laudibus; & ad Matutinum legitur ix. Lectio de Homilia Dominicæ, ut dicitur in Rubr. de Commemorationibus. Si Semiduplex eodem die occurrat, transfertur, ut dicitur in Rubr. de Translat. Festorum.
- 2 De Dominicis infra Octavas Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi occurrentibus, Officium fit sicut infra Oct. & in Proprio de Tempore, cum Commemorat. Oct. & sine Precibus, & Suffragiis Sanctorum. In Dominicis vero, quæ occurrunt infra alias Octavas, totum Officium fit de Dominica, ut in Psalterio, & in Proprio de Tempore, cum commemorat. Octava, omissis etiam dictis Precibus, & Suffragiis, ut supra. De Dominica occurrente in die Octava fit commemorat. sicut dictum est, quando in ea fit de Festo Duplici, præterquam in die Oct. Epiphaniæ, in qua nihil fit de Dominica, quia ejus Officium ponitur in Sabbato præcedenti.
- 3 Positum est autem Officium sex Dominicarum post Epiphaniam, & viginti quatuor post Pentecosten, ut compleatur numerus triginta Dominicarum, quæ esse possunt ab Epiphaniâ usque ad Septuagesimam, & à Pentecoste usque ad Adventum;

tum; ne ulla ex his Dominicis vacet, quin saltem de ea fiat commemoratio. Nam quæ aliquando supersunt post Epiphaniam ante Septuagesimam, ponuntur post xxxiii. à Pentecoste, hoc ordine.

- 4 Si Dominica post Pentecosten fuerint xxv. Dominica xxiv. post Pentecosten erit, quæ est vi. post Epiphan. Si fuerint xxvi. Dominica xxiv. erit, quæ est v. & xxv. quæ est vi. Si fuerint xxvii. Dominica xxiv. erit, quæ est iv. & xxv. quæ est v. & xxvi. erit vi. Si fuerint xxviii. Dominica xxiv. erit iii. & xxv. erit iv. & xxvi. erit v. & xxvii. erit vi. & ultimo loco semper ponitur, quæ in ordine est xxiv. post Pentecosten, etiamsi post Pentecosten aliquando non sint nisi xxxiii. Dominica. Tunc enim xxiv. ponitur loco xxxiii. & Officium xxxiii. ponitur in præcedenti Sabbato, quod non sit impeditum Festo ix. Lectionum; alioquin in alia præcedenti die similiter non impedita, in qua fiat Officium de Feria, cum commemorat. Festi Simplicis, si occurrat; & in ea legantur tres Lectiones de Homilia Dominica, omissis Lectionibus Scripturæ illius Feriæ: & in Laudibus dicatur Antiphona ad Benedictus, & Oratio de Dominica xxxiii. Quod si tota hebdomada impedita sit Festis ix. Lectionum, etiam translatis, vel aliqua Octava, tunc in Sabbato legatur ix. Lectio de Homilia Dominica xxxiii. & de ea fiat commemorat. in Laudibus tantum, cum Antiphona, & Oratione propria.
- 5 Cum verò interdum contingat, ut Dominica iii. vel iv. vel v. vel vi. post Epiphaniam supersit, nec possit poni etiam post xxxiii. à Pentecoste, tunc de ea fit Officium in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ, ut dictum est supra num. præcedenti.
- 6 De Dominica ii. post Epiphaniam, quando Septuagesima venerit immediate post Octavam Epiphaniæ, quomodo agendum sit Officium, habetur in propria Rubrica ante Dominicam I. post Epiphaniam.
- 7 Cum autem in Proprio de Tempore dicitur aliqua Dominica esse prima Mensis, in qua primò ponitur initium libri de Scriptura cum sua Historia, id est, cum Responsoris, animadvertendum est, eam dici I. Dominicam Mensis, quæ venerit in Calendis illius Mensis, vel est proximior Calendis, hoc modo: Si Calenda venerint in ii. & iii. & iv. Feria, Dominica prima Mensis erit, quæ præcedit Calendas, licet veniat in præcedenti Mense: si autem Calenda venerint in v. & vi. Feria, & Sabbato, prima Dominica erit, quæ sequitur post ipsas Calendas. Dominica autem prima Adventus non sumitur ea, quæ est proximior Calendis Decembris, sed Festo S. Andrea, vel quæ venerit in ipso Festo.
- 8 Officium Dominicæ sit Semiduplex, & incipit à primis Vesperis in Sabbato: & habet totum Officium integrum usque ad Completorium Dominicæ inclusivè, nisi cum aliquo concurrat, ut dicitur in Rubrica de Concurrentia Officii.
- 9 Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni cum Psalmis, ut in Psalterio; & leguntur novem Lectiones, ut in Proprio de Tempore.

10 Quomodo autem sit ordinandum ejus Officium, insuper & de Lectionibus, Responsoriis, & aliis, & quomodo initia librorum Scripturae cum sua Historia sint ponenda, habentur de singulis inferius propria Rubrica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. V. De Dominica.

I. Gavant. pag. 18. col. 2. num. 1. -- In omni Dominica &c.) Optime ponderat Henricus Pisart in suo Directorio Canonico ad tit. 4. de Dominicis, quod sicut olim Deus completo opere in Creatione Mundi sex dierum spatio, benedixit diei septimo, & sanctificavit illum; ita recreato, & redempto, per Christum, Mundo, sanctificatus fuit dies Resurrectionis ejus, festumque Sabbati in hunc diem, qui Dominicus dictus est, à Christo, & Apostolis fuit translatus. Unde notat Cyrillus relatus à Cornelio à Lapide cap. 20. in Johannem v. 26. Apostolos jam tunc ex indiciis apparitionum Christi cepisse die Dominico conventus Ecclesiasticos agere, & quasi consuevere diem Dominicum, eo quod eo die Christus resurrexisset; quare Christum ad Dominicam Sabbato substituendam sensim Apostolos direxisse. Qui quidem dies idem Dominicus appellatur, ait Augustinus serm. 251. de Tempore, ut in eo à terrenis operibus, vel mundi illecebris abstinentes tantum Divinis Cultibus serviamus, dantes scilicet huic diei honorem, & reverentiam propter spem Resurrectionis nostrae, quam habemus in illa Dominicae diei varias prerogativas recenset Eminentissimus Card. Bona in tract. de Divina Psalmodia cap. 16. §. 18.

Hujusmodi autem Dominicae, ut etiam alibi innuimus, aliae dicuntur Majores, aliae Minores, sive per annum. Majores sunt illae, in quibus praecipua Creationis, & Redemptionis Mytheria recoluntur; nimirum Dominicae Adventus, & quae occurrunt à Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusive, & praeterea Dominica Pentecostes, & Sanctissimae Trinitatis. Dominicae mino-

res, sive per annum sunt reliquae, quae per totum anni decursum occurrunt.

Dominicae majores dividuntur in duas Classes. Dominicae primae Classis sunt, quae nulli Festo cedunt, & idcirco nunquam omittuntur, ejusmodi autem sunt: Prima Adventus, Prima Quadragesimae, Passionis, Palmarum, Paschae, in Albis, Pentecostes, & Trinitatis.

Dominicae secunda Classis sunt illae, quae non omittuntur, nisi occurrente Patrono Principali, vel Titulari Ecclesiae, & ejusdem Dedicatione; & tunc de his semper fit Commemoratio in utrisque Vesperis, & Laudibus; Ejusmodi autem sunt: Secunda, Tertia, & Quarta Adventus. Dominicae Septuagesimae, Sexagesimae, Quinquagesimae, Secunda, Tertia, & Quarta Quadragesimae, ut colligitur ex Tabella Breviarii de hac retractante. De quibus etiam mentionem facit Gavantus hoc cap. n. 11.

Dominicae ulterius dividuntur in Vacantes, & non Vacantes. Vacantes dicuntur illae, de quibus nihil omnino fit in Officio currentis diei, uti contingit, quando Festum Nativitatis, aut Circumcisionis, aut Epiphaniae Domini, vel Festa, aut Octava Sancti Stephani, vel Johannis Apostoli, aut Innocentium A.A.A. vel denique Vigilia Epiphaniae in Dominicam incidunt. Tunc enim quia in Officio ejusmodi Festorum, vel dierum de Dominica, in qua occurrunt, nihil fit ne quidem Commemoratio, idem Dominica eo anno vacare, seu Dominica vacans dicitur. Non Vacantes dicuntur illae, quae vel totum Officium, vel saltem Commemorationem, & Lectionem Evangelii, de suo Officio habent, Gavantus hic

hic num. 4. rationem reddit, cur à Nativitate Domini usque ad Epiphaniam dantur hujusmodi Dominicæ Vacantes.

Dividuntur præterea Dominicæ in *Vagas*, & *fixas*. *Vagæ* dicuntur illæ, quæ nec certum cum aliis ordinem, nec certum *Introitum*, nec alia determinatè necessaria (putà *Offertorium*, *Graduale*, & *Communem*) in Missa habent, & post longum tempus transferuntur: tales autem sunt tantum Tertia, Quarta, Quinta, & Sexta post Epiphaniam, utpote quæ subinde post Epiphaniam, aliquando verò longe post Pentecosten celebrantur, habentque alium *Introitum*, aliud *Offertorium*, & aliam *Communem*, si celebrentur, seu suppleantur post Pentecosten, quam habeant, si celebrentur statim post Epiphaniam. Reliquæ verò omnes ob rationem contrariam *Dominicæ fixæ* dicuntur, nisi prioribus addenda etiam sit Dominica XXIII. post Pentecosten, eo quod & ipsa proprium in die Dominico aliquando non habet locum; id quod contingit, quando post Pentecosten usque ad Adventum numerantur solam XXIII. Dominicæ: tunc enim quia ultima illa Dominicarum, quæ sunt post Pentecosten usque ad Adventum, juxta Rubricam superiorem de *Dominicis*, semper debet esse illa Dominica, quæ est in ordine XXIV. Ideò Officium Dominicæ XXIV. ponitur tunc loco Dominicæ XXIII. Officium autem Dominicæ XXIII. tunc ponitur in Sabbato, Dominicam illam ultimam post Pentecosten immediatè precedente, dummodò illud non sit impeditum Festo novem Lectionum, etiam translato, & etiam Festo novem Lectionum ad libitum, non tamen Officio Votivo, ut de SS. Sacramento, Immaculata Conceptione, & similibus, ac etiam Festo simplici alioquin in alia precedenti die similiter non impedita: de hac re discitur etiam Gavantus *hic à num. 7. usque ad 10. inclusive*, & de predictis Dominicis *Vagis* tractat Gavantus etiam *tom. 1. par. 4. tit. 4. num. 4.*

II. Gavant. pag. 18. col. 2. num. 3. -- *Sunt privilegiata.*) Dividuntur præterea Dominicæ Minores, & per annum in privilegiatas, & non privilegiatas. Privilegiatae sunt quatuor, nimirum eæ, quas recenset Gavantus hic, ceteræ aliæ dicuntur non privilegiatae, quia in his Officium est Dominicale, non verò octavæ illius, infra quam aliquando incidunt.

III. Gavant. pag. 20. col. 2. n. 12. -- *Ea igitur prima esse dicitur, quæ &c.*) Inuit Gavantus, Dominicam primam alicujus Mensis eam censendam esse, quæ venit in Kalendis, vel quæ est proximior Kalendis talis mensis, sive ante, sive post. Lohner autem *par. 5. in Rubricas Breviarii l'iera G.* ait, quod ut clariùs explicetur, illa est dicenda Dominica prima Mensis, juxta Rubricas Breviarii, quæ vel cadit in tres ultimas dies hebdomadæ antecedentis Calendas, vel in quatuor primos dies hebdomadæ sequentis Calendas, quod idem pariter dicendum est cum proportione de Prima Dominica Adventus respectu Festi S. Andreae, nimirum, quod sit illa, quæ vel cadit in ipsum Festum, vel quæ est ipso Festo proximior.

IV. Gavant. pag. 20. col. 2. n. 13. -- *De Officio Dominicali dicemus, cum de Matutino, & aliis &c.*) Pro ordinando Officio Dominicali legenda sunt, quæ traduntur in Rubricis Breviarii tit. 4. de *Dominicis* n. 8. & seqq. & ea, quæ tradit Gavantus *sect. 4. cap. 1. agendo de Matutino, & aliis.*

Advertere tamen debemus, quod Dominicæ Majores, de quibus supra mentionem fecimus, primæ, vel secundæ Classis, non sequuntur Ritus Duplicium primæ, vel secundæ Classis, nam Ritus earum non est nisi semiduplex, exceptis Dominicis Paschæ, in Albis, Pentecostes, & Trinitatis. Ritus porro Dominicarum Paschæ, & Pentecostes cum duobus sequentibus diebus est ad instar Festorum primæ Classis; Dominica in Albis est Duplex ad instar majoris quoad Ritus celebrandi Officium, sed primæ Classis

fis quoad exclusionem aliorum Festorum. Ritus verò in Dominica Sanctissimæ Trinitatis est secundæ Classis. Quæ quidem Dominica in Tabula Festorum recensetur inter Dominicas primæ Classis, unde excludit quodcumque Festum etiam primæ Classis, sed celebratur Festum Sanctissimæ Trinitatis sub Ritu Duplicis secundæ Classis, de

qua re videatur Gavantus *Sectione 6. cap. 19. num. 2.*

Pro coronide hujus Sectionis mentio faciendâ est de Decreto edito à Sacra Rituum Congregat. die 12. Martii 1618. & dato in nostro indice sub num. 41. in quo declaratur, quòd sub nomine Festi novem Lectionum veniat etiam Dominica.

De Feriis. V.

RUBRICA.

- 1 **O**fficium Feriale, hoc est, Simplex de Tempore occurrenti, prout in Psalterio, & proprio de Tempore habetur, fit semper in Feriis Adventus, Quadragesima, Quatuor Tempor. Vigiliarum, & in Feria secunda Rogat. quando infra Hebdom. non occurrit Festum Duplex, vel Semiduplex, vel de Oct. quia tunc de hujusmodi Feriis fit commemorat. ut dicitur in Rubrica de Commemorationibus. Si verò in eis occurrat Festum Simplex, de eo fit tantum commemorat. Item per annum fit Officium de fer. illis diebus, quibus infra Hebdom. in Calendario non ponitur aliquod Festum Duplex, Semiduplex, vel Simplex, & non occurrit aliqua Oct. vel Officium S. Mariae in Sabbato, vel aliquod Festum sollemne; aut consuetum in aliqua Ecclesia celebrari, quamvis in Calendario hujus Breviarii non sit descriptum.
- 2 Officium Feria in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporum, Vigiliis, & prima die Rogationum, incipit à Matutino: in aliis verò Feriis per annum, inde fit de feria, ubi desinit Offic. precedentis diei, ita ut si precedenti die fuerit Duplex, vel Semiduplex, Offic. Feria incipiat sequenti die à Matutino, si precedenti die fuerit Festum Simplex, de feria fiat à vespertis illius precedentis diei inclusivè. Similiter & quando in Feria iv. & vi. Quatuor Tempor. Septemb. & in Feria iv. Cinerum, ac in vigiliis occurrit aliquod Festum Simplex, de quo fieri debet commemorat. tunc precedenti die (nisi fuerit Festum ix. Lect.) in vesp. fit de Feria, ut in Psalt. sine precibus, cum Oratione Dominica precedentis, & cum commemorat. Festi trium Lectionum in sequenti feria occurrentis, ut dicitur infra in Rubrica de Concurrentia. Terminatur autem Offic. de feria subsequente Duplici, vel Semiduplici ad Nonam: subsequente verò Simplici, de quo fieri debeat Offic. ad Capitulum Vesperarum, quia inde fit de Festo Simplici, absque ulla deinceps commem. Feria.
- 3 Ad Matutinum dicitur unum tantum Nocturnum cum xii. Psalmis secundum ordinem Feriarum in Psalterio, & tribus Lectionibus ut in proprio de Tempore.
- 4 Excipiuntur ab hoc ordinario Officii Ferialis tres Feriae majores Hebdomadae Sancta, & Feria Octavar. Pascha & Pentecostes, in quibus fit Officium, ut in propriis locis ponitur.

5 *Quomodo ordinandum sit Officium de Feria ad Matutinum & alias Horas: item de Lectionibus & Responsoriis: & quando dicenda sint Preces Feriales; ac de aliis, quæ ad Officium Feriæ pertinent, habentur inferius de singulis propria Rubrica.*

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VI. De Feria.

Gavant. pag. 21. col. 1. n. 2. -- *Feriarum genus duplex, majus alterum &c.* Hic Feriæ nomine intelligitur dies, in quam nullum Officium de Sancto, aut alicujus Festi octava, nec de Dominica, Ritu Duplici, aut Semiduplici celebrata, nec demique de Vigilia, aut de B. V. in Sabbato recitandum cadit. Hoc sensu accepta Feria, dividitur in majorem, & minorem, ut innuit, & de quibus satis locutus est Gavantus hoc loco, cujus explicationibus addere debemus, quod Feriæ majores subdividuntur in privilegiatas, & non privilegiatas. Privilegiatæ sunt, quæ nulli alteri Officio, aut Festo cedunt, tales sunt sequentes, nempe. Primò *Feria IV. Cinerum.* Secundò *Feria omnes majoris Hebdomatæ.* Tertiò *Feria omnes infra octavam tam Paschæ, quam Pentecostes;* Nam & dies infra utramque hanc octavam occurrentes ab ipso Breviario Romano, non tantum in proprio de tempore, sed etiam in presenti Rubrica num. 4. Feriæ appellantur. Hæ igitur omnes Feriæ privilegiatæ excludunt quodcumque aliud Officium, ac Festum in iis occurrens, etiam primæ Classis, faciuntque id transferri saltem in *Choro*: nam in *Foro*, seu quoad obligationem audiendi Sacrum, & abstinendi ab opere servili, regu-

lariter Festa fori, in hujusmodi Feriis, ac diebus privilegiatis occurrentia non transferuntur; excipitur tamen ex parte Festum Annunciationis B. M. V. quod occurrens in Feria VI. Parasceves, aut Sabbato Sancto, tam in Choro, quàm in Foro transfertur, ut diximus in Tomo superiori, & dicemus etiam infra in proprio de Sanctis.

Cæteræ Feriæ Majores, quæ Festis Duplicibus, aut etiam Semiduplicibus in iis occurrentibus cedunt, dicuntur non privilegiatæ, nimirum respectu Festorum 9. Lectionum; nam Festis simplicibus, ac Vigiliis etiam, hæ non cedunt, saltem quoad Officium, quod additur, quia si Vigilia aliqua occurrat in alia Feria sine Commemoratione Vigiliæ, Missa tamen tunc dicitur de Vigilia cum Commemoratione Feriæ Adventus.

Feriæ Minores per annum (qualis est etiam *Feria III. Rogationum*) cedunt cuicumque Festo etiam trium Lectionum, ita ut in Officio, occurrentis in ea Festi simplicis, de prædicta Feria III. Rogationum, & multo magis de aliis Feriis, neque fiat Commemoratio. Eadem Feriæ minores per annum cedunt etiam Officio B. M. in Sabbato, item Vigiliis, necnon diebus infra octavam aliquam, ac à fortiori ipsis octavis.

De Vigiliis. VI.

RUBRICA.

1 **D**E Vigilia sit Officium in omnibus Vigiliis per annum, quæ jejunantur, ubi in Calendario annotatur hæc vox, *Vigilia*: nisi in die Vigiliæ occurrat Festum novem Lectionum, vel Octava; tunc enim in Officio novem Lectionum legitur nona Lectio de Homil. Vigil. & sit commemoratio de ea ad Laudes tantum, cum Gavanti. Rubr. Brev.

F

tipho-

- tiphona ad Benedictus, & v. Feria occurrentis de Psalt. & Oratione Vigiliæ præterquam in illis Festis majoribus, quæ inferius excipiuntur.
- 2 Si Vigilia occurrat in Dominica, de ea sit Officium in Sabbato, quod non sit impeditum Officio ix. Lection. quia tunc de vigil. sit tantum commemorat. ut dictum est. Excipitur ab hac regula vigilia Nativitatis, & Epiphania Domini, quæ si venerint in Dominica, sit de illis, ut in propriis Rubricis dicitur. Si autem in vigilia occurrat Festum sollemne alicujus loci, vel ex sollemnioribus infra annum, quæ inferius in Rubrica de Commemorationibus numerantur (veluti si in vigilia S. Johannis Baptista venerit Festum Corporis Christi) nihil tunc prorsus, nec commemorat. sit de vigilia, excepta vigilia Epiphania. Idem servetur, quando aliqua vigilia venerit in Adventu, Quadrages. & Quatuor Temporibus; nulla enim in his Feriis de vigilia sit Commemoratio.
- 3 Officium vigil. incipit ad Matutinum, sicut dictum est in superiori Rubrica de Feriis; terminatur autem ad Nonam, quia Vespere sunt de sequenti Festo.
- 4 Officium vigil. totum sit de Feria occurrenti, ut in Psalterio: & tres Lect. leguntur de Homil. in Evangelium vigilia, ut in propriis locis assignatur, cum tribus Responsoriis de Feria occurrenti, ordine in Rubrica de Responsoriis descripto. Dicuntur preces feriales, & Commemorationes communes, aliaque omnia sicut in Feriis Adventus, Quadragesime, & quatuor Temporum: de quibus & de aliis circa ordinandum ejus Officium, habentur inferius propria Rubrica.
- 5 Excipitur ab hoc ordinario vigiliarum, quæ jejunantur, Vigil. Pentecostes, quæ cum tribus nocturnis sub Officio Semidupl. celebratur, ut ibi: & vigil. Nativit. Domini, quæ Nocturno Feriæ excepto, in Laudibus & Horis habet reliquum Officium Duplex. In vigiliis verò Epiph. & Ascensionis, quæ non jejunantur, sit Officium, ut in propriis locis notatur.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. VII. De Vigilia.

I. Gavant. pag. 21. col. 2. num. 1.-- *Quædam Vigilia &c.*) Hoc nomen Vigiliæ à vigilando derivatur, eo quod primis Ecclesiæ temporibus solent Fideles in præcipuis Festivitatibus noctem in Ecclesia Divinis Laudibus consecrare; de qua re testatur Augustinus in Psalm. 85. dicens: *Si modo pugnamus contra nos, quamvis geramus domum somni carnem istam, & evigilamus in his luminaribus, & Sollemnitatis ista (Sancti Cypriani) dat nobis animum vigilandi, dies illa (æterna scilicet) quales nobis Vigiliis dabit?* Minutius etiam Felix, necnon Sanctus Cyprianus, Pruden-

tius, Concilium Laodicenum, Hieronymus, atque alii harum Vigiliarum mentionem faciunt, allegati præsertim à Johanne Grancolas *Comment. Hist. in Breviar. lib. 1. cap. 20.* & à Petro Anellio Perfico in *tract. de Offic. Eccles. dub. 2. §. 1.* & à Martene in *tract. de antiqua Ecclesiæ disciplina cap. 7. ubi num. 3.* postquam numeris præcedentibus multos antiquos Patres, & Auctores de hac antiqua Ecclesiæ disciplina agentes recensuit, ait, non esse existimandum, hæc fuisse primorum dumtaxat Christianorum exercitia, cum calens Servatoris nostri sanguis ipsos ad omnia

omnia pietatis opera excitaret; nam idem subsecutus sæculis fervor extitit, eadem disciplina in Cathedralibus præsertim Ecclesiis, immò & in aliquibus Parochialibus. Et equidem inter Capitula, quæ incunte sæculo IX. A hito, Basileensis Episcopus, suæ Diocesis Presbyteris dedit, c. 24. statuit, ut Horas Canonicas tam nocturnas, quàm diurnas nullatenus prætermittant. Uvala, qui circa annum 877. Antisiodorensis rexit Ecclesiam, non solum nocturno Officio ipse minime deerat, sed & absentes nominatim requirebat Fratres puerosque; ut legitur in Historia Episcoporum Antisiodorensium cap. 39. Sæculo X. RATHERIUS, Veronensis Ecclesiæ Præsul, in sua Synodica ad Presbyteros Epist. eis præscribebat, ut omni nocte ad nocturnos surgerent. Alias Idem Martene ibi adduoit Historias, quibus ostendit, usque ad sæculum XV. viguisse hanc disciplinam Vigiliarum nocturnarum, præsertim in aliquibus Ecclesiis Cathedralibus.

Hujusmodi Vigiliæ nocturnæ præcesserunt etiam legem Evangelicam, tum apud Ethnicos, tum apud Judæos, qui duodecim horas noctis artificialis dividere solebant in quatuor partes æquales inter se; inæquales verò in se, id est, longiores, vel breviores, juxta noctium longitudinem, vel brevitatem; nam in æstate erant breviores, in hyeme verò longiores, quorum partes stationes, & Vigiliæ militares dicebantur, & horum quilibet tribus horis constabat. Prima incipiebat ab occasu solis, & terminabat in horam tertiam, & dicebatur *Contricinium*; secunda incipiebat ab hora tertia, & terminabatur in horam sextam, & dicebatur *Intempestum*; Tertia incipiebat ab hora sexta, & terminabatur in nonam, & dicebatur *Gallicinium*; Quarta, quæ propriè dicebatur Vigilia matutina, incipiebat ab hora nona, & terminabatur in duodecimam, id est, usque ad ortum solis, & dicebatur *Ancluarum*. Prædictarum Vigiliarum mentio fit in veteri Testamento. De Prima Vigilia *Threnorum* 2.

vers. 19. lauda in nocte in principio Vigiliarum. De Tertia *Judicum* 7. *vers. 19. Incipientibus Vigiliis noctis media.* De Quarta, *Exodi* 14. *vers. 24. Jamque advenerat Vigilia matutina.* In Testamento pariter novo multis in locis earundem Vigiliarum habetur expressa mentio; *Luc. 2. vers. 8. Pastores erant in Regione eadem vigilantes, & custodientes Vigiliis noctis.* Sanctus Matthæus *cap. 14. vers. 25.* de Christo loquens ait: *Quarta autem Vigilia noctis venit ad eos ambulans super mare, & idem Christus Dominus Marci* 13. *vers. 35.* dixit: *Vigilate ergo, nescitis enim, quando Dominus domus veniat, serò, an media nocte, an Galli cantu, an manè.* Quod hic dixit serò, intelligit primam Vigiliam noctis; Quod hic dixit media nocte, an Galli cantu, *Luc. 12. vers. 38.* dixit: *si venerit in secunda Vigilia, & si in tertia vigilia venerit.* Et quod hic dixit manè, Sanctus Matthæus supra, *quarta vigilia noctis.* En igitur antiquissimum Vigiliarum nocturnarum usum, à quibus hodiernæ nostræ Vigiliæ nomen desumpserunt. Ethnicos quoque nocturnas Vigilias celebrasse in honorem Deorum, ostendit *Card. Bona Divina Psalmody cap. 4.* Christianorum Vigiliæ in desuetudinem abierunt, populorum potius negligentia, ac oscitantia, quàm Bonifacii I. *De veto*, quod nullum extat; aut *Can. 5.* Concilii Antisiodorensis, quo Vigiliæ quidem anili superstitione inductæ in privatis ædibus ad honorem quorundam Sanctorum tantummodo vetitæ fuerunt, non verò Vigiliæ illæ, quæ ex antiquo Ritu fieri consueverant.

Scio; Polidorum Virgilium *de Invent. Rer. lib. 6. cap. 4.* tradidisse, quòd nocturna Sacra semper fuerint damnata ob periculum impudicitæ. Verùm hic error, ut egregie ait citatus Bona, tam supinus est, ut exhibitari potius debeat, quàm confutari. Quod enim frequentius exercitium, quæ magis vulgata pietas præsertim in primis Christi cultoribus, quàm sacræ pernoctationes, & pervigilia, ad quæ passim utriusque sexus Fideles in Ec-

clesia convenisse Sancti Patres, quos mox adduximus, commemorant? Immo cum saeculo quarto Vigilantius hujusmodi Vigiliis temerario ausu improbaret, acerrime confutatus est ab Hieronymo, à quo per jocum dicitur Dormitantius. Vide etiam, quae super hac eadem materia observavimus in superiori Tomo *par. 4. Tit. XIII. n. 1.*

Abolitis praedicta ratione universaliter Christianorum Vigiliis, adhuc tamen in aliquibus insignioribus Ecclesiis, ante aliquod Festum sollempne pie, ac laudabiliter observantur, sic in Ecclesia Aurelianensi in nocte Inventionis Sanctae Crucis, testante Guyeto *lib. 1. cap. 17.* nec non in Ecclesia Cenomanensi in nocte S. Juliani, & in Ecclesia S. Martini Turonensis in nocte Festi transitus ejusdem S. Denique per universam Ecclesiam in nocte Nativitatis Domini. Remanet pariter Vigiliarum nomen ad significandum jejunium, quod sive jure scripto, sive jure tradito, aut generali consuetudine servatur pridie Festorum sollempniorum. Jure quidem scripto in Pervigiis Nativitatis Domini, Assumptionis B. M. & omnium Apostolorum, praeterquam Philippi, & Jacobi, ac Johannis Evangelistae *cap. ex parte, & cap. de observat. Jejun.* Generali vero consuetudine vim praeccepti habente, sive praeccepto tradito, & non scripto, ut vult Cardenas, & alii Theologi in pervigiis Pentecostes, natiuitate S. Johannis Baptistae, S. Laurentii, & Festivitate omnium Sanctorum.

Praeter has vigiliis duae aliae recensentur in Breviario à jejunio immunes, Epiphaniae videlicet, & Ascensionis Domini, ideo tamen retentae, quia in his sollempnitatibus perinde ac in aliis, Vigiliae olim sollempnes in Ecclesiis haberentur.

Ex superioribus dictis deducitur, abolitarum Vigiliarum loco non fuisse subrogatum jejunium, ut plerique opinantur, innixi forsitan auctoritati Durandi *in suo Rat. lib. 6. cap. 7. n. 8* utrumque enim, tam jejunium, quam Vigiliis nocturnas praesens Ecclesiae tempori-

bus aequè servatum fuisse, colligitur ex Sancto Ambrosio, qui *in sermone in Psalmum 109. edit. Rom. de Festo Pentecostes*, commendans exactam Vigiliarum observationem, ait: *Jejunavimus Sabbato, Vigiliis celebravimus, orationibus pernoctantes institimus*, qui Textus refertur etiam à Gratiano *distinct. one 46. cap. nocte*. Eadem veritas comprobari etiam potest ex alio Textu S. Augustini: *In sermone ad Fratres in Eremo*, qui licet supposititius sit, tribuitur nihilominus Auctori, qui floruit saeculo undecimo, ut vult Christianus Lupus, ibi autem haec leguntur: *Scitote Fratres mei, quod antiquitus Patres nostri Fides jejunare consueverunt in Vigiliis magnarum sollempnitatum usque ad noctem*. Eadem veritas demonstratur ex verbis S. Paulini *natali Septimo S. Felicis*, quos refert Guyetus *loc. supra cit. minimè officiente textu*, qui legitur *in Canone de jejunio cit. distinct. 76.* nimirum - Vigiliam simul, & jejunium celebrari non debere - per jejunium enim, ut ponderat bene Guyetus, non intelligitur ibi actio jejunandi, sed Jejunium Quatuor Temporum, quod dicto Canone cavetur, ne fiat in Vigilia Pentecostes, sed post dictam sollempnitatem, ut modo observatur: Ceterum, priscam esse consuetudinem jejunandi in tali Vigilia, ostendimus etiam in superiori Tomo nostr. *Observ. parte 4.* quo verò jure sit servandum tale jejunium in dicta Vigilia, egregie discutit laudatus Guyetus *cit. lib. 1. cap. 17. quest. 6.*

Reliquum est, ut adnotemus, quod Graeci Profesta appellant eos dies, quibus à nobis Vigiliae nomen appositum est, talia autem Profesta observant dumtaxat in Festis Christo Domino, & B. V. dicatis, videlicet in Natiuitate Domini, Transfiguratione, Natiuitate, Praesentatione, Annunciatione, Hippapante, & Assumptione B. M. in exaltatione, & Processione vivificae Crucis.

II. Gavant. pag. 21. col. 2 n. 3. *Vigilia occurrens in Festo prima Classis.* Inharendo verbis Rubricae *de Vigiliis Tit. 6. n. 2.* Declarat

rat

rat Gavantus, quòd si in Vigilia occurrat Festum sollemne primæ Classis, nihil tunc prorsus, neque commemoratio fit de Vigilia, excipitur tamen ab hac Regula etiam juxta prædictæ Rubricæ dispositionem Vigilia Epiphaniæ, in qua si occurrat Festum Duplex etiam primæ Classis, debet de ea fieri Commemoratio, in primis Vesperis, & Laudibus, cum nona Lectione de Homilia, item in Missa cum Evangelio in fine, ita etiam advertit Guyetus *lib. 4. cap. 5. quest. 5.* & etiam Bissus *lit. V. n. 52.*

III. Gavant. eod. n. 3. *Eo Anno, quo Vigilia S. Johannis Baptiste in idu in Festum Corporis Christi &c.* Refert Gavantus, Leonem X. statuisse, ut eo Anno, quo Vigilia S. Johannis Baptiste incidit in Festum Corporis Christi, pridie ejusdem Festi jejunetur, quarta scilicet Feria, quæ tunc incidet in diem 22. Mensis Junii. Idem etiam confirmavit S. R. C. die 24. Septemb. Anno 1638. cujus Decretum datur in nostro Indice Decretorum pertinentium ad Rubricas Missalis sub n. 281. quod quidem Decretum laudavit, & idcirco super hoc expedit Breve Confirmatorium Urbanus VIII. apud Cherubinum in *Bullario Romano Tom. 4. Constit. 152. que incipit: Cum evenire*, edita eodem Anno 1638. 13. Octobris, & refert eam Peyrinus de *Privilegiis Regularium* in fine operis.

Ex quo autem in præfato Decreto habetur, solummodo anticipandum esse Jejunium die antecedenti, nempe Feria 4. prout jejunaretur in ipsa Vigilia, & nullus habeatur sermo de Officio Vigiliæ: hinc subortum est dubium, an occurrente prædicta Vigilia Nativitatis S. Johannis Baptiste in die Festo SS. Corporis Christi, anticipato jejunio ejusdem Vigiliæ in diem 22. Junii ad formam Constitutionis Urbanæ, debeat in Officio diei 22. prædictæ, ejusdem Evangelii nona Lectio recitari, & in Officio, & Missa de eadem fieri Commemoratio; Remissa fuit discussio hujus dubii à SS. Domino nostro Clemente PP. XI. ad Sac. Rit. Congregationem,

quæ die 18. Septemb. 1706. respondendum esse censuit: *Nihil de Vigilia in Officio & Missa præcedendum esse*, quod quidem Decretum approbavit Laudatus Pontifex die 2. Octob. ejusdem Anni, & datur in nostro Indice num. 241.

Mirabitur forsitan quis, & quæret, cur S. C. in hoc casu cum anticipatione jejunii non conjunxerit Commemorationem Vigiliæ, vel potius ejusdem Vigiliæ Officium, si nullum occurrat Festum novem Lectionum, eo modo, quo fieri solet, quando Vigilia aliqua occurrens in Dominica transfertur in Sabbatum præcedens, tunc enim disponit Rubrica Generalis de *Vigiliis n. 2.* quod de prædicta Vigilia ita translata fiat etiam Officium in dicto Sabbato, quod si sit impeditum Officio novem Lectionum, tunc de Vigilia in eodem Sabbato fiat tantum Commemoratio. Hunc quæsitio satisfieri posse crediderim, summos Pontifices, Sacramque Congregationem laudabiliter statuisse in dicto Casu anticipationem jejunii, quia decens non videbatur lætitiæ exortam ex magna sollemnitate, & Festivitate Corporis Christi, jejunio temperare, nullam verò statuere voluisse mutationem Rubricæ Generalis VI. circa Officium, vel commemorationem Vigiliæ, de qua ibi præscribitur, ut supra etiam adnotavimus, quòd si occurrat in Festo primæ Classis, nullum in Officio habeat locum, neque etiam Commemorationem, ne sollemnitas minuatur. Hanc igitur Rubricæ dispositionem S. C. immutatam reliquit in prædicto casu, & solummodo anticipationem jejunii optime præscripsit; quia, ut etiam notat Gavantus hoc n. 3. expedit in similibus casibus transferri jejunium in pridianum diem, absque eo, quòd anticipetur, & connectatur cum jejunio Officium Vigiliæ, separari namque possunt unum ab alio; huic doctrinæ nostri Sapientissimi Doctoris, ac Magistri, adstipulatur etiam Guyetus *lib. 2. cap. 5. quest. 1.* ubi alios similes casus adducit; necnon Bissus *lit. V. n. 50. §. 3. & lit. I. n. 6. a §. 1.*

Discuti hic posset quaestio, utrum praeter Vigilias in Calendario expressas, liceat agere Officium de Vigilia alicujus Festi proprii, puta Patroni; Guyetus *lib. 1. cap. 17. quest. 7.* & Billius *l. t. V. n. 50. §. 11.* cum distinctione procedunt, dicentes, quod si usus agendi Officium talis Vigilia fuerit legitime introductus, non erit profecto reprobandus, quia Rubrica Breviarii non tollunt antiquas Consuetudines, ut declaravit S. R. C. & refert etiam Gavantus noster *sect. X. cap. 2. n. 1.* si vero usus recitandi tale Officium non fuit legitime introductus, nullo modo debet continuari, neque de novo introduci. Non loquimur de jejunio, quod unusquisque pro sua devotione poterit observare.

IV. Gavant. pag. 22. col. 1. n. 4. *Ita ut nec de ea Commemoratio fiat &c.* Quando Vigenerit in Adventu, Quadrages. & Quatuor Temporibus, praescribit Rubrica Generalis *supra n. 2.* ut nulla in praedictis Feriis fiat Commemoratio de Vigilia. Rationem hujus dispositionis assignat Gavantus, dicendo, quia pro Commemoratione Vigiliae legi non potest congruenter Homilia post Homiliam Feriae in Officio trium Lectionum, quae eo Casu sunt vel de Scriptura occurrente, ut in Adventu, vel de Homilia, ut in Quadragesima. Verum haec ratio solum probat, quod Evangelium, & tertia Lectio de Vigilia dici non debeat, non autem evincit, quod saltem Commemoratio in Laudibus de Vigilia fieri non posset, sicut interdum de simplicibus Festis, etiam si nona Lectio de eisdem ob justam causam aliquando non legatur, tamen fit Commemoratio in Laudibus. Dicendum ergo erit, ait Lohner *par. 5. Tit. 5.* hoc esse speciale privilegium, aut potius requisitum Vigiliarum, ut si de iis Officium, aut nona Lectio dici nequeat, etiam Commemoratio de eisdem omitti debeat.

Sed huic ponderationi addi posset, non fieri in tali Casu Commemorationem de Vigilia, etiam ex defectu (generaliter loquen-

do) Antiphonae, & Versus, quae resumenda essent ex Feria currenti. Verum cum regulariter ea adhibeantur pro Officio Feriae, hinc desunt pro Commemoratione Vigiliae. Dixi (generaliter loquendo) quia revera tempore Adventus, & Quadragesimae, nec non quando anticipatur Officium, vel Commemoratur Dominicae, pro Commemoratione Vigiliae possent desumi Antiphonae & Versus de Psalterio, in rigore tamen hujusmodi Antiphonae, & Versus dici non possunt propria Feriarum Adventus, & Quadragesimae; idcirco tales Antiphonae, & Versus essent substituta, non vero propria pro Commemoratione Vigiliae. In quatuor vero temporibus Septemb. & quando anticipatur Officium, vel Commemoratio Dominicae, & a Feria IV. Cinerum usque ad Sabbatum sequens inclusive, licet pro Commemoratione Vigiliae posset desumi Antiphona ex Feriis Psalterii, nihilominus quia deficiunt Versus, quorum loco quamvis posset substitui Versus ex Laudibus Dominicae, vel ex Vesperis, ut in Casu multiplicium Commemorationem de Sanctis praescribit Rub. IX. de Commemorationibus n. 3. Attamen cum demandetur, nullam debere fieri in supradictis Casibus Commemorationem Vigiliae in Officio, sed tantum in Missa, nisi aliter a S. R. C. disponatur, eisdem Rubricis inhærere debemus, & nullam substituere Antiphonam, neque Versum. In Missa autem occurrente aliquo Festo fit quidem Commemoratio Vigiliae, quamvis de ea non sit facta Commemoratio in Laudibus, ut videre est apud nostrum Gavant. *Tom. 1. part. 1. Tit. 3. n. 4.* quia cum Vigilia habeat Orationem propriam, & non confundatur cum Oratione Feriae, hinc nulla est ratio omittendi ejusdem Commemorationem in Missa, quae in sola Oratione consistit; at in Laudibus Commemoratio involvit etiam Antiphonam Feriae, quae est designata pro Cantico *Benedictus*, & Versus, qui post Hymnum dicuntur, quae, ut dixi, deberent repeti, si facienda esset Com-

memoratio Vigiliæ, cum semper in tali Commemoratione defumantur Versus, & Antiphona ex Feria tunc currente.

Ex dictis sequitur, Vigiliæ dividi posse primò in eas, quæ non jejunantur, nempe celebrantur sine jejuniò, & in eas, quæ jejunantur, ut Rubricistæ loquuntur. Prioris generis in Ecclesia universali sunt tantùm duæ, ut innuimus supra, nempe Vigilia Epiphaniæ, & Vigilia Ascensionis. Posterioris verò generis sunt reliquæ Vigiliæ omnes, quarum supra mentionem fecimus, & quæ, quia annexam habent obligationem servandi jejunium (cujus finis est Carnis mortificatio, ac castigatio, non autem restauratio, ut apud Cardinalem Bona *Rerum Liturgic. lib. 1. cap. 21. §. 6.* notat Zonar.) ideò ad hoc designan-

dum in his Vigiliis Ecclesia adhibet colorem violaceum.

Dividi possunt secundò Vigiliæ in majores, & minores. Majores dicuntur, quæ sub ritu semiduplici (uti Vigilia Epiphaniæ, & Pentecostes) vel omnino sub ritu Duplici (uti Vigilia Nativitatis Domini à Laudibus inchoatur) celebrantur. Minores autem sunt illæ, quæ non nisi ritam simplicis habent.

V. Gavant. pag. 22. col. 1. n. 6. *De partibus Officii Vigiliæ dicemus infra &c.* Effet hîc agendum de ordine servando in Vigiliæ Officio, at quia de hoc loquitur Rubr. 3. generalis sub n. 3. & seqq. & nos cum Gavanto agemus in suis locis, idcirco talis ordo petendus erit, ubi de singulis Horis Canonis loquemur.

De Octavis. VII.

RUBRICA.

- 1 **D**E Octava fit Officium, vel saltem commemoratio (quando aliquo Festo, vel Dominica impeditur) per octo dies continuos. Fit de Octava in Paschate Resurrectionis, in Ascensione Domini, in Pentecoste, in Festo Corporis Christi, in Festis, quibus in Calendario apponitur Octava: item in Festo Dedicationis propria Ecclesia, & in Festo principalis Patroni, & Titularis loci, vel Ecclesia, & in Festis aliorum Sanctorum, quæ apud quasdam Ecclesias, Congregationes, & Religiones consueverunt sollempniter cum Octavis celebrari: nisi illa Festa venerint in Quadragesima, quo tempore omittitur Officium cujuscumque Octava. Quòd si aliquod Festum, quod celebrari solet cum Octava, paulò ante Quadragesimam venerit, & jam per aliquot dies factum sit Officium de ejus Octava, adveniente Quadragesima, nihil amplius fit de ea, nec commemoratio. Et idem servetur de Octavis nondum absolutis, quando supervenit Festum Pentecostes, & dies 17. Decembris.
- 2 In Pascha Resurrectionis, & Pentecostes Officium Octava terminatur in Sabbato sequenti ad Nonam.
- 3 Infra Octavas fit de Festis Duplicibus & Semiduplicibus occurrentibus, ac etiam translatis, ut dicitur infra de Translatione Festorum num. 5. cum Commemoratione Octava: nisi illa Festa sint de sollempnioribus enumeratis in sequenti Rubrica de Commemorationibus, in quibus nulla fit commemoratio de Octava: exceptis Octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, de quibus fit semper com.

commemoratio, quocumque Festo in illis occurrente. Infra Octavas autem Pascha & Pentecostes non fit de Festo aliquo, etiam principali Patrono, vel Titulari Ecclesia, vel Dedicatione ejusdem, sed transfertur post Octavam. Infra Octavam Epiphania fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesia, & de Dedicatione ejusdem (non tamen in die Octava) cum commemoratione Octava. Infra Octavam Corporis Christi fit tantum de Duplicibus, non tamen translatis, cum commemoratione Octava, de Semiduplicibus vero infra eam non fit, sed transferuntur post Octavam, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum. De Simplicibus infra quascumque Octavas occurrentibus fit tantum commemoratio, praterquam in duobus diebus post Pascha & Pentecosten, ut dicitur in sequenti Rubrica de Commemorationibus. De Dominicis infra Oct. occurrentibus fit Officium, ut dictum est supra in Rubrica de Dominicis. Si dua Octava simul occurrant, (ut Octava S. Johannis Baptista & Octava Corporis Christi, vel Octava Patroni, vel Titularis Ecclesia cum alia Octava) quando non erunt celebranda Festa ix. Lectionum, vel dies Dominicus, fiet Officium de digniori cum commemoratione alterius. De die autem Octava cujuscumque Festi, fit totum Officium Duplex cum commemoratione diei infra aliam Octavam. De Festis occurrentibus in die Octava, servetur, quod dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

- 4 Officium de Octava fit cum tribus Nocturnis, novem scilicet Psalmis, & novem Lectionibus, (exceptis Octavis Pascha & Pentecostes, in quibus fit cum uno Nocturno, ut suis locis ponitur) & omnia dicuntur sicut in die Festi, prater Lectiones: quarum prime tres semper sunt de Scriptura occurrente in Officio de Tempore, praterquam infra Octavam Assumptionis B. Maria, in qua singulis diebus posita sunt Lectiones propria de Canticis Cantorum; alia Lectiones secundi & tertii Nocturni dicuntur, quae infra Octavam posita sunt. Infra Octavam vero Patroni, vel Titularis Ecclesia, aut alterius Festi, quod in aliquibus Ecclesiis consuevit cum Octava celebrari, si apud illas Ecclesias non habentur propria & approbata Lectiones, pro ii. & iii. Nocturno infra Octavam repetantur Lectiones posita in Comuni Sanctorum, si de Sanctis fiat Octava, alioquin Lectiones diei Festi.
- 5 Infra Octavam Officium fit Semiduplex: in die Octava Duplex. In Vesperis infra Octavam omnia dicuntur sicut in secundis Vesperis Festi, & in primis Vesperis diei Octava omnia sicut in primis Vesperis Festi, nisi aliter in propriis locis notetur.
- 6 Infra Octavas non fiunt Suffragia consueta de Sanctis, nec dicuntur Preces ad Primam & Completorium, etiamsi fiat Officium de Dominica, vel Festo Semiduplici. In aliis, quomodo sit ordinandum Officium de Octava, habentur inferius propria Rubrica.

Novæ Observations, & Additiones ad Gavanti

Cap. VIII. De Octava.

I. Gavant. pag. 22. col. 1. num. 1. -- *Beata Virgini duæ &c.*) Hodie Octava B. V. tres recentur, Octavis enim Nativitatis, & Assumptionis; addita est ab Innocentio PP. XII. die 15. Maji 1693. etiam pro universa Ecclesia Octava Conceptionis ejusdem Immaculate Virginis Mariae, de qua re extat Constitutio ejusdem Pontificis in suo particulari Bullario, quæ incipit -- *In Ex.celsa Sedis Apostolica Specula &c.*

II. Gavant. eod. num. 1. -- *De quarum origine vide, quæ scripsimus in Præfatione ad Octavarium Romanum.*) Sicut de Vigiliis ostendimus supra, ita de octavis, quibus augustiora Mytheria, & sollempniora Sanctorum Festa recoluntur in Christiana Ecclesia, dicendum est, quod à Judæorum Ecclesia originem suam trahunt, quam quidem veritatem fuse satis demonstravit sapientissimus noster Gavantus in sua erudita Præfatione ad octavarium Romanum, quam consulere poterit curiosus Lector, & idcirco ab indaganda hac origine nos hic abstinemus, ne eadem repetamus. Duo tamen in hanc rem observare lubet, quæ à præstantissimo nostro Auctore prætermissa fuerunt. Quale illud in primis est, quod adnotat Grancolas *lib. supra cit. cap. 45.* quod Beda, qui floruit Anno Domini 731. de Pentecostes octava tantum meminit. Theodorus, Carolo Magno coævus, Natalis tantum, & Epiphaniæ octavarum mentionem facit. Sanctorum verò Festis nullæ adhuc tributa erant; octavo enim tantum sæculo præcipuis Festis octavæ assignari in Occidente cœperunt; earum usum ignorant Græci. Hæc Grancolas; ex cujus tamen observatione inferre non licet, quod Bedæ, & Caroli Magni temporibus Paschatis octavæ non celebraretur; hæc enim in omnibus Sacramentariis, Beda etiam vetustioribus habetur,

GAVANT. Rubr. Brev.

sicut etiam octava Natalis Domini. Theophaniæ quidem octava in codice Gelasiano non extat, sed in Gregoriano utique reperitur. Sanctorum autem octavas quod attinet, in mox laudato codice Gelasiano leguntur octava SS. Apostolorum Petri, & Pauli nec non S. Laurentii, sed hæc in Gregoriano non habetur. Verum prædictas SS. Apostolorum, & Laurentii octavas adjectas fuisse dictis Sacramentariis, censet Grancolas *loc. cit.* quod de octava S. Laurentii negare non ausim, de altera autem apertissime nego.

Secundò observandum est; quod licet antiquitus recolerentur dictæ octavæ, nihilominus diebus intermediis de Sanctis non solum nullum recitabatur officium, sed neque ulla de ipsis fiebat Commemoratio, de quo aliquod vestigium extat in Breviario Romano pro Sancta Agnete, in cujus octava *Sanctæ Agnetis secundo* officium fit. At postea, sex dierum intervallum eodem Festi, cujus celebratur octava, officio repletum fuit, ut etiam octavæ Sanctorum octo diebus durarent. Refert Micrologus *cap. 40.* Romæ octavis omnibus etiam Domini nostri, excepta Paschatis, & Pentecostes hebdomada, Psalmos de Feria, ad Matutinum nunquam prætermittos fuisse, licet Invitatorium, Antiphona in Psalmos, & Responsoria de Festo essent, quia tres tantum Lectiones in octavis erant. Addit idem Auctor *cap. 44. juxta Romanam auctoritatem nullorum sanctorum octavas observare debemus, nisi unde certam aliquam traditionem à Sanctis Patribus habemus. Eorum quoque, quorum octavas celebramus, nullam quotidianam mentionem per interjacentes dies agimus, quia nullam auctoritatem inde habemus, exceptis de S. Maria, & de S. Petro, quorum memoriam, & alio tempore non cessamus celebrare:* Hæc Micrologus, qui floruit sæculo undecimo. Festis igitur B. V. scilicet

G

ejus

ejus Assumptione, & Sancti Petri juxta Romanum morem, non horum officium, sed Commemoratio tantum diebus intra octavam fiebat. Postquam verò officia diebus illis inserta fuere, Dominicæ officium recitabatur infra octavam Radulphi *Ævo*, ipso testante *proposit. 10.* quod adhuc servatur juxta Rubricas nostri Breviarii Romani, exceptis Dominicis infra octavam Ascensionis, Epiphaniæ, Natalis, & Corporis Christi, quæ Festa sunt Domini nostri, quibus multa de Festo cum Dominicæ officio miscentur, at in octavis aliis Dominicæ officium integrum non intermittitur, quia æquum non est, diem intra alicujus Sancti octavam, Domini Festo, & officio præferre, ut optimè ponderant Rubricistæ.

III. Gavant. eodem n. 1. -- *De Patrono loci Microlog. subobscurè tradit, quare non excedunt numerum septemdecim.*) De Festo Patroni principalis debere celebrari Octavam, dubium non est, nam id statuitur in superiori Rubrica num. 1. & constat ex Decreto dato in nostro Indice sub n. 63. Rursus quoniam in Calendario Romano addita est, ut diximus, Octava Conceptionis B. M. V. hinc fit, modò Octavas excedere numerum septemdecim.

IV. Gavant. eod. num. 1. -- *Quæ addit recentior fieri Festum cum Octava tum Canonizationis, tum Beatificationis Sanctorum, aperte fallitur.*) Optimè docet noster præclarissimus Auctor, & Magister, quòd post editum à S. Pio V. Breviarium, nulla potest induci Octava ultra jam recensitas, sine Sedis Apostolicæ auctoritate, & hinc inferebat falli Castald. cujus à nobis suprâ num. 9. in *Additionibus ad Caput II. Sectionis II.* allata est sententia circa sollemnitate Canonizationis Sanctorum, cum Octava celebrandam, quam tamen, ob rationes, & auctoritates ibi allegatas, rejicere non potuimus. Ad Beatos verò quod attinet, de his extat Decretum editum à S. R. C. die 5. Octobris 1652. approbante Innocentio X. 16. Decembris ejusdem Anni, & dato in nostra Appendice De-

cretorum ad Missale num. 717. In quo habetur, quòd nullus possit excedere limites verbales Indultorum Sedis Apostolicæ super Beatificationibus, præsertim in celebratione Missarum, & Officii cum Octava.

Verùm quamvis de Beatis nequeat celebrari Octava, solent tamen celebrari per Triduum aliqua sollemnia, quorum methodum forsân dabimus in calce hujus voluminis, & erit eadem, quæ servata fuit in Ecclesiis PP. Cappuccinorum occasione recentissimæ Beatificationis sequutæ anno 1737. B. Josephi à Leonissa, ejusdem Ordinis Sacerdotis professi.

V. Gavant. pag. 22. col. 2. n. 2. -- *Inter has Octavas est differentia, quæ, &c.*) Octavarum aliæ sunt privilegiatæ, aliæ non privilegiatæ: ex privilegiatis verò aliæ magis, aliæ minus privilegiatæ; unde Octavarum differentia ad quatuor Classes, seu gradus potest revocari, ut optimè dicit Gavantus. In primo gradu sunt duæ; nempe Octava Paschæ, & Pentecostes, in quibus de nullo Festo, etiam primæ Classis potest celebrari Officium, neque alicujus Festi potest fieri Octava, & ne quidem Commemoratio. Solùm Festi simplicis (sine aliqua tamen de eo Lectione) si tale infra illas, post primam earum Triduum occurrat, fit commemoratio in Vesperis, & Laudibus, & ad Missam: tres autem primi dies hujus utriusque Oct. tanquam Festa duplicia 1. Classis, etiam Festi simplicis Commemorant. & à fortiori ultimam de eo Lectionem, omnino excludunt. In secundo gradu est Octava Epiphaniæ, quæ ad differentiam Octavæ Paschatis, & Pentecostes admittit tantum Festum Patroni principalis, itemque Festum Titularis, & Dedicacionis Ecclesiæ, diebus infra ipsam occurrentibus celebrari, sed semper cum commemoratione ipsius Octavæ Epiphaniæ tam in Officio, quàm in Missa. In ipsa die tamen Octava Epiphaniæ nullum permittitur celebrari Festum ex supradictis, etiamsi sint pri-

mæ Classis, unde est, quòd talis Octava primæ Classis nuncupatur à Rubricistis.

VI. Gavant. eod. n. 2. - - *In tertio gradu Octava Corporis, &c.*) Recenset Gavantus in tertio gradu Octavam SS. Corporis Christi, quæ duplicia tantùm infra eam occurrentia, non autem translata, admittit, nisi sint altioris ordinis, hoc est, sollemniora, utpote primæ, aut secundæ Classis; & in die Octava excludit duplicia secundæ Classis occurrentia, admittit enim tantùm duplicia primæ Classis, quæ occurrunt. Vide Decr. S. R. C. 30. Maji 1669. quod datur in nostro Indice num. 198. in quo declaratur, duplicia 2 Classis in Festo SS. Corporis Christi occurrentia transferri posse infra talem Octavam.

Quod hucusque diximus circa Festa 2. Classis etiam translata, nimirum quòd possint eorum Officia celebrari infra Oct. Corporis Christi, est consonum doctrinæ Bissi, quæ legitur in T. 1. *Verb. Festum Corp. Christi l. F. n. 66. §. 1.* huic sententiæ non refragatur Decret. datum in nostro Indice sub n. 110. quia ibi S. R. C. consultata fuit non de Festo 2. Classis, sed de Duplici Minori.

In supradictis autem Festis etiam si primæ Classis, semper facienda est commemoratio dictæ Octavæ Corporis Christi, tam in Officio, quàm in Missa. Poterat olim infra Octavam SS. Corporis Christi non modo fieri commemoratio de occurrente Festo simplici, sed etiam legi de eo nona Lectio propria, & fieri ex duabus una, si duas ejusmodi habuisset. At verò ex Rubrica præfixa huic Festo ac ex Decretis Sacr. Rit. Congregat. quæ mox innuimus, infra Octavam Corporis Christi, adhuc quidem fieri potest, & debet commemoratio Festi simplicis, non tamen infra illam potest amplius dici ejusdem Festi nona Lectio, nisi in casu, quo fit Officium duplex de alio Sancto, dummodo hujus Festum non sit duplex primæ Classis, hoc enim aliunde omnem Festi simplicis, & Commemorationem, & Lectionem excludit.

Non autem esse legendam de simplici nonam Lectionem, nisi in dicto casu Festi duplicis S. R. C. decrevit 12. Septembris 1671. & 21. Januarii 1679. ut videre est in Decreto dato in nostro Indice num. 65. & in alio num. 182. 10. Januarii 1693. Id etiam apparet ex altero Decr. num. 235. edito 4. Apr. 1705. ex quibus Decretis liquet, nonam Lectionem de Festo simplici esse legendam infra prædictam Octavam, quando celebratur Officium de aliquo Sancto sub Ritu duplici. Vide etiam Bissium *tom. 1. verb. Lectiones in Officio sub n. 45.*

VII. Halden *part. 3. tit. 4. n. 3.* proponit hanc quæstionem, an ob paritatem, vel etiam identitatem rationis, similiter dicenda sit nona Lectio de Festo simplici (si propriam unam, vel duplicem habeat) infra prædictam Octavam Corporis Christi, occurrente tunc, quando Officium infra eandem Octavam fit de die infra Octavam SS. Trinitatis in eo loco, ubi SS. Trinitas est Titulus Templi, adeoque celebratur cum Octava? quæ Octava (ait Halden) cum juxta Octavarium Romanum sit dignior, quàm Octava Corporis Christi, ideò Feria sexta, & Sabbato post Festum Sanctissimi Corporis Christi, Officium, & Missa non dicuntur de Octava Corporis Christi, sed de Octava SS. Trinitatis, cum hujus Præfatione in Missa, cum Commemoratione tamen Octavæ Corporis Christi in Officio, & in Missa. Hæc Halden, subnectens, à se propositum fuisse, & aliquatenus discussum hoc dubium *par. 2.* occasione Festi SS. Paullini, sed reverà agitat hoc dubium dicta quidem *par. 2.* sed occasione Vigiliæ S. Johannis Baptistæ *n. 25.* ubi supponit, & asserit, esse communem omnium sententiam, quòd Octava Corporis Christi in prædicto casu, tam quoad Officium, quàm quoad Missam cedat Octavæ SS. Trinitatis tanquam digniori; qua supposita sententia, alia ibi proponit dubia, & resolutiones, quæ attento Decreto S. R. C. infra allegando, omnino corruunt. Idem Hal-

den sustinet prædictam suam sententiam par.
1. tit. 31.

Ex parte autem Magistrorum Caremoniarum Ecclesie Cathedr. Bracharentis quaesitum fuit à S. R. C. *An diebus sexta, & septima Octava SS. Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesie, cum de ea fiat Officium, quia est dignior Octava Corporis Christi, debeat etiam dici nona Lectio de simplici illis diebus occurrente, an omittatur Lectio de simplici illis diebus occurrente, an omittatur Lectio de simplici illis diebus occurrente, an omittatur Lectio de simplici illis diebus occurrente?* Et S. R. C. ad hoc dubium respondit: *Diebus sexta, & septima infra Octavam Festi SS. Trinitatis, ubi est Titularis, faciendum esse Officium de die secunda, & tertia infra Octavam Corporis Christi, cum commemoratione Sanctissime Trinitatis.* Ita die 8. Junii 1709. in urbe Bracharenti. ad secundum dubium, & datur in nostro Indice num. 249. Hæc S. R. C. ponderatissima resolutio dirimit omnes illas quaestiones, quas Halden cit. locis proponit, nec potuit bene resolvere, cum ignotum ei fuerit hoc Decretum, & quia edificavit semper innixus falso fundamento, supponens nimirum cum omnibus Rubricistis, vi Rubricæ extantis in Octavario Romano præfixæ diei sexto, & septimo Octavæ SS. Trinitatis, & ex iis, quæ tradit Gavantus *sect. 6. cap. 19. n. 7.* Octavam SS. Trinitatis digniorem esse Octava Corporis Christi, & in prædictis diebus Feria VI. & Sabbato subsequentibus ad Festum Corporis Christi, & qui sunt sexta, & septima dies infra Octavam Trinitatis, agendum esse Officium de die infra Octavam ejusdem SS. Trinitatis in Ecclesiis, quarum Titulus est, cum sola commemoratione de die infra Octavam SS. Corporis Christi; quando juxta supra dictam resolutionem ponderatissime editam à S. R. C. oppositum omnino est tenendum, nimirum in tali concursu Octavam SS. Corporis Christi esse digniorem, & non cedere Octavæ SS. Trinitatis, & ideo in prædictis duobus diebus dicendum esse Officium de Octava Corporis Christi cum commemoratione Octavæ SS. Trinitatis ab iis, qui illam celebrant.

Non me latet, in prædicta communi falsa sententia versari etiam Johannem Baptistam Pittonum in *decis. ad Sacros. Ritus n. 868.* quinimodò etiam doctissimum Guyetum *lib. 4. cap. 6. quest. 5.* qui quamvis forsitan plus æquo diligens sit in examinandis Gavanti placitis, & valde propensus in refellendis ejusdem doctrinis, nihilominus in hac controverfia eidem, nullam movens difficultatem subscribit, hac ratione motus, quòd cum SS. Trinitatis mysterium primum sit, ac dignissimum omnium, ejus Octava, ait ipse, in Ecclesiis, quarum Titulus est, præferatur Octavæ SS. Sacramenti. Non consideravit hic Auctor sapientissimus, quòd in præferendis Octavis non debet considerari tantum major sublimitas mysterii, cujus Octava celebratur, sed alia privilegia, & sollempnitates, quas infra examinabimus, & equidem si sola major sublimitas, & dignitas mysterii sufficeret ad talem Octavam prælationem, Octava SS. Trinitatis non solum esset dignior Octava Corporis Christi, sed etiam Octava Paschatis, & Octava Pentecostes, nam mysterium SS. Trinitatis profectò est dignius, & sublimius mysterio Resurrectionis Christi Domini, & mysterio missionis, ac descensus Spiritus Sancti super Apostolos, & nihilominus certissimum est, Octavæ Paschatis, & Pentecostes digniores esse, & in superiori gradu ad Octavam SS. Trinitatis. Verissimum est, quòd Gavantus in suo Octavario digessit Lectiones pro hujusmodi Octava Trinitatis præ Octava Corporis Christi, sed stante supradicta resolutione, & responsione S. R. C. modo expungendæ viderentur prædictæ Lectiones ab Octav. Romano, nempe pro diebus sexta, & septima infra Octavam SS. Trinitatis, & mutanda Rubr. ibi præfixa, quia de hac Octava non debet fieri, nisi commemoratio in dictis diebus, & Officium recitari de Octava Corporis Christi.

Dixi, ponderatissimam fuisse resolutionem mox allegatam S. R. C. quia reverà, consideratis etiam Gavanti fundamentis, ostendi-

tar hæc veritas, nimirum Octavam SS. Corporis Christi esse digniorem, adeoque præferendam Octava SS. Trinitatis, nam hic n. 6. ait idem Gavantus, quod dignitas Octavarum attendi debet penes Classes Festorum; primæ enim Classis Octava dignior est quacunq; Octava secundæ Classis etiamsi personæ dignioris, sic Octava primæ Classis alicujus Sancti Titularis Ecclesiæ erit profectò dignior quacunq; Octava secundæ Classis, etiam B. V. quamvis hæc sit persona magis digna quocunq; alio Sancto. In eadem verò Classe si sint duæ Octavae, debent attendi personæ, ut dignoscatur, quam sit dignior, ait Gavantus, hoc ordine: Christus, B. V. Angeli, Apostoli, &c. ita, ut Octava primæ Classis Christi Domini censenda sit dignior Octava primæ Classis B. V. & sic Octava primæ Classis B. V. sit dignior Octava primæ Classis Angelorum, &c. Progreditur Gavantus dicendo, quod, cæteris paribus, dignior est ea Octava, quæ est universalior, id est, quæ latius extenditur, quod etiam notat Guyetus *lib. 4. cap. 6. quest. 6.* quo posito (quod tamen indiget diligenti discussione) concludi deberet, quod in prædicto casu Octava SS. Corporis Christi, quam celebrat universalis Ecclesiæ, dignior est reputanda, quam Octava SS. Trinitatis, quam celebrat particularis Ecclesiæ; ambæ enim hujusmodi Octavae sunt primæ Classis, ambæ sunt in primo ordine, cum Festum SS. Trinitatis, & Festa Christi Domini reputentur in eodem ordine ratione dignitatis divinarum Personarum, quapropter si verum est, quod in tali concursu Octavarum ejusdem Ordinis, & Classis, dignior ea sit, quam celebrat universalis Ecclesiæ, procul dubio attendita hac declaratione, dignior censenda erit Octava Corporis Christi, quam Octava SS. Trinitatis.

Præterea idem Gavantus hoc n. 2. dividit Octavas in quatuor genera, sive ad quatuor gradus revocat earundem differentiam; in primo gradu, ut etiam supra innuimus, col-

locat Octavas Paschatis, & Pentecostes, quæ sunt supra omnes alias privilegiatæ. In secundo gradu collocat Octavam Epiphaniæ ob Privilegia ibi recensita. In tertio gradu collocat Octavam Corporis Christi, ob Privilegia, quibus decoratur, nimirum, quia admittit tantum Festa duplicia, non tamen translata, nisi sint primæ, & secundæ Classis, juxta Decr. S. R. C. die 30. Maji 1699. datum in nostro Indice num. 98. In quarto gradu collocat Octavas reliquas, inter quas profectò recenseri debet Oct. Tit. SS. Trinitatis, hæc enim non excludit Festa semiduplicia, nec duplicia translata, non excludit Missas votivas, & de *Requie*, quæ tamen omnia excludit Oct. Corporis Christi, ob quam etiam rationem ex eodemmet Gavant. deducitur, Octavam Corporis Christi esse digniorem Octava SS. Trinitatis, ipse enim supra n. 5. appellat, cum Radulpho Tungrensi Octavam Prorogationem Festi. Ex quo sequitur (ait idem Gavantus) quod eo nobilior est Octava, quò minus interrupta est à Festis aliorum; quapropter si Octava Corporis Christi excludit semiduplicia occurrentia, & duplicia translata, non tamen primæ & secundæ Classis, est minus interrupta à Festis aliorum, quam Octava SS. Trinitatis, unde iterum dico etiam ex hoc capite, ad tradita per Gavantum sequitur, primam ex dictis Octavis esse nobiliorem secundam. Denique ex his, quæ docet ipse Gavantus n. 4. deducitur aliud argumentum ejusdem nostri assumpti: Dicit enim ibi noster Auctor: *adhuc accidit alia differentia inter Octavas trium graduum posteriorum, quod occurrente Festo in iisdem admisso, semper tamen de Octava Epiphaniæ, Corporis Christi, & Nativitatis ejusdem sit Commemoratio ob earundem dignitatem* Igitur juxta Gavantum, & omnes alios Rubricistas, quamvis in Festis primæ aut secundæ Classis occurrentibus infra Octavas quarti gradus, nempe non Privilegiatas (excepta tamen Octava Nativitatis Domini) nulla fiat Commemoratio, neque in Officio, neque

in Missa de dicta Octava, infra quam occurrunt prædicta Festa, nihilominus de Octava Corporis Christi, sicut etiam de Octava Epiphaniæ, & Nativitatis Domini ob eandem dignitatem, necesse est facere Commemorationem in utrisque Vesperis, Laudibus, & Missa, in quocunque duplici quantumvis sollempni, & primæ Classis infra eas occurrente, unde sequitur, quòd si in Feria VI. post Festum Corporis Christi occurrat Festum S. Johannis Baptistæ, à celebrantibus Octavam Trinitatis debet quidem omitti Commemoratio hujus Octavæ, non verò Commemoratio Octavæ Corporis Christi, quo posito nonne evidenter constat, etiam apud ipsos nobiliorem esse, & digniorem Octavam SS. Corporis Christi, quàm Octavam sui Titularis, nempe SS. Trinitatis?

Ex quibus omnibus concludendum est ponderatissimè, ut dixi, S. R. C. ad propositum dubium negasse, ut ita loquar, suppositum, nempe nihil respondisse quoad nominam Lectionem de Festo simplici, sed declarasse, quòd in concursu talium Octavarum SS. Corporis Christi, & SS. Trinitatis, hæc secunda debet cedere illi primæ, utpote magis sollempni, & majoribus privilegiis decoratæ, & idcirco Feria VI. & Sabbato subsequentibus immediate Festo Corporis Christi, etiam illi, qui celebrant Octavam SS. Trinitatis, debeant recitare Officium, & consequenter dicere Missam de Octava Corporis Christi cum sola Commemoratione Octavæ SS. Trinitatis, & idcirco nona Lectio de simplici fortè occurrente in prædictis diebus est omittenda.

VIII. Gavant. pag. 22. col. 2. eod. n. 2. -- *In quarto gradu Octavæ reliqua Nativitatis Domini, Ascensionis, & aliorum Sanctorum, &c.* In quarto gradu Octavarum recenset Gavantus Octavas non privilegiatas, infra quas fit non tantùm de Festo duplici, & semiduplici quocunque tunc occurrente, sed etiam de duplici quocunque translato; in hujusmodi

tamen Festis fit commemoratio dictæ Octavæ, nisi Festum illud occurrens sit primæ, aut secundæ Classis, tunc enim nec in Officio, nec in Missa fit commemoratio de die infra Octavam hujusmodi quarti gradus, seu non privilegiatam. Excipitur tamen Octava Nativitatis Domini, nam de hac semper fit, ut inuimus suprâ in utrisque Vesperis, Laudibus, & Missa, commemoratio, uti habetur in *Rubrica nona de Commemorationibus.*

IX. Gavant. pag. 22. col. 2. n. 3. -- *Verùm Rubrica satis verificatur in duobus casibus, &c.* Diximus, quòd Octavæ quarti gradus admittunt Festa quæcunque, non modò occurrentia, sed etiam translata, & ista non tantùm si sint duplicia, sed etiam si sint semiduplicia, cum hoc tamen discrimine, ut de duplicibus tam ante, quàm infra Octavam translatis fieri possit Officium quocunque die infra hujusmodi Octavas, Festo alio novem Lectionum, aut Dominica occurrente, non impedita, at verò semiduplicia translata in duobus tantùm casibus à Gavanto signatis, possunt celebrari in prædictis Octavis non privilegiatis, nempe primò, quando semiduplex occurrit in Dominica, secundò, quando in Festo Ascensionis Domini, tunc enim transfertur semiduplex in diem proximè sequentem, si non fuerit Festo alio duplici, vel semiduplici impedita; nam si talis Feria secunda fuerit prædicto modo impedita, tunc Festum semiduplex veniens in Dominica infra Octavam, debet transferri post Octavam, ita, ut tale Festum (sunt verba Rubricæ X. generalis de Translatione Festorum n. 5.) *infra Octavam non transferatur, nisi in proximè sequentem diem.* Prædictam Rubricam de Festo semiduplici occurrente in Dominica interpretatus est Gavantus, & extendit ob identitatem rationis etiam ad Festum semiduplex occurrens in Festo Ascensionis, & in quocunque alio Festo habente Octavam, de quo asserit, quòd fiat in proxima die immediata infra Octavam, & quia hæc Gavant-

Gavanti interpretatio communiter admittitur à Rubricistis, ideo suo placito, & tali extensioni me subscribo.

An verò idem quoque sit intelligendum de Festo Semiduplici alia die infra hujusmodi Octavas, Festo alio duplici, aut semiduplici impedito occurrente, ita, ut de eo fieri debeat Officium die proxima infra Octavam, alio Festo novem Lectionum non impedita (uti fit, quando cadit in Dominica infra Octavam) vel utrum sit transferendum tunc post Octavam, controvertunt Doctores, non esse transferendum in tali casu Festum semiduplex in diem proximam infra Octavam Festo novem Lectionum non impeditam, sed omnino post Octavam censet Pater Gobat *tract. 5. n. 658. in Append. lit. R.* suamque sententiam ex principiis utriusque juris, & ipsius etiam Rubricis, ac præcipuo Rubricarum interprete Gavanto nostro petitis, stabilire conatur. Et equidem spectando rationem, ut ait Halden *par. 3. tit. 4. num. 3.* & finem Rubricæ de non transferendo, ultra unum diem, Festo semiduplici in Dominica infra Octavam occurrente, sed eo tunc transferendo post Octavam, ne alioquin, ut notat idem Gavantus *hac sect. cap. 10. n. 4. imperturbetur Octava, & numero dierum nimis minuatur*; Gobati sententia admodum fundata apparet; nihilominus alii amplectuntur contrariam opinionem, sustinendo, quòd Festum semiduplex occurrens etiam extra Dominicam, in Festo v.g. Duplici infra Octavam non privilegiatam, non sit transferendum post illam, quando dies immediate sequens alio Festo Duplici, vel Semiduplici impedita non fuerit, sed tunc perinde sit faciendum de eo Officium die immediate sequenti, ac quando incidit in Dominicam. Hanc sententiam tradit, & sequitur Lohner *Instruct. pract. II. par. 1. tit. 3. num. 2.* Henricus Pisart in suo *Directorio Canonico tit. 10. num. 7.* afferens in favorem suæ sententiæ Decretum à S. R. C. editum 30. Septembris 1679. & datum in nostro Indice n. 104. in

quo hæc habentur: *Festum Semiduplex incidens in Festo Duplici infra Octavam non privilegiatam, transferendum est in diem immediate sequentem Festo novem Lectionum non impeditam, ut sit de Semiduplici occurrente in Dominica infra Octavam non privilegiatam.*

Huic Decreto, sicut etiam alteri eodem anno emanato, & dato in nostro Indice sub num. 105. derogatum profecto fuit per Decretum generale editum die 22. Decembris 1696. & datum in nostro Indice sub num. 191. Verùm quia ad dubium propositum ex parte Ecclesiæ Brugensis de Festo Semiduplici incidente in Festum habens Octavam, vel in Dominicam infra Octavam, an die immediate sequenti debeat de ipso Semiduplici celebrari Officium, etiamsi remaneat aliud Officium Duplex reponendum, v.g. anno 1736. Festum Ascensionis incidit in die 10. Maji, seu in Festo S. Antonini, & remanebat celebrandum Festum Duplex S. Petri Martyris, hinc quærebatur, an die 11. Maji celebrari deberet Festum Semiduplex S. Antonini juxta Rubricam de Translatione Festorum num. 5. transferendo ulterius Festum S. Petri Martyris, quia, inquam, præfatum dubium resolutum fuit decisione affirmatiiva, & deinde ab eadem S. Congregat. jussum fuit, quòd dentur Decreta emanata sub diebus 30. Septembris 1679. hinc videntur per hanc resolutionem datam à S. R. C. die 23. Junii 1736. *in Brugen.* & positam in nostro Indice per extensum sub num. 316. videntur, inquam, iterum confirmatæ dispositiones prædictorum Decretorum emanatorum die 30. Septembris 1679. in quibus statutum erat, quòd Festum Semiduplex incidens in Festo Duplici infra Octavam non privilegiatam, transferendum est in diem immediate sequentem Festo Duplici, vel Semiduplici non impeditam. Et quòd de Festo translato faciendum est Officium die immediate sequenti, etiamsi adfit aliud ejusdem dignitatis Festum prius translatum,

latum, quam tamen confirmationem, & renovationem predictorum Decretorum, nonnulli in dubium revocant. Certiorem habent confirmationem Decreti emanati 15. Septemb. 1702. & dati in nostro Indice sub num. 226. de Festo Semiduplici occurrente in Dominica infra Octavam aliquam non privilegiatam; de quo pariter Decreto facta fuit mentio in dicta *Brugen*. Rursus certior quoque videtur resolutio de Semiduplici incidens in Festum habens Octavam; nimirum quid debeat de eo celebrari Officium die immediate sequenti eo modo, quo fit de Semiduplici occurrente in Dominica infra Octavam talis Festi, quia S. R. C. in eadem *Brugen*. affirmativè respondit, quoad utramque partem dubii præpositi, & deinde additum fuit, dentur Decreta sub diebus 30. Septembris 1679. & 16. Septembris 1702.

Concludendum itaque est, certissimum esse, quod Festum Semiduplex sive occurrat in Dominica infra Octavam non privilegiatam, sive in Festo Duplici habente Octavam; (& solum probabile, si occurrat in Duplici infra Octavam) celebrandum est die immediate sequenti, Festo novem Lectionum non impedita, etiamsi reponendum foret Officium majoris Ritus, sive æqualis, sed prius in Calendario.

Advertendum est, quod quamvis Octava Corporis Christi admittat Festa Duplicia non translata (immò etiam translata, dummodo sint primæ, vel secundæ Classis) nihilominus, si prima die hujus Festivitatæ occurrat Festum Duplex, quod non sit primæ, aut secundæ Classis, non potest de eo fieri Officium die immediate sequenti, sed transferri debet post Octavam, sicut disponit Decretum S. R. C. 7. Decemb. 1680. quod Decretum datur in nostro Indice sub num. 110. Vide etiam aliud sub num. 198.

Cæterum quoad Semiduplicia translata, quæ non possunt celebrari infra Octavam,

videantur ea, quæ tradit Gavantus *hoc cap. 8. n. 3. & cap. 10. num. 4. huj. Sect. 7.*

X. Gavant. pag. 23. col. 1. n. 6. -- *Undenam major Octava dignitas attendi debet, &c.* Dignior Octava profectò dicenda est illa, quæ est Octava Festi dignioris: major autem dignitas Festi, & consequenter etiam Octavæ, non est ex eo desumenda (ut in Adnotationibus ad Octavarium Romanum, & hoc loco monet Gavantus, atque ex eo Arnaud.) quòd Sanctus ille in Ecclesia, ubi celebratur Octava, videatur potiore habere locum; sed attendenda est dignitas, ut innuimus supra, penes Classes Festorum, & Octavarum occurrentium: nam prima Classis est dignior secunda; in pari autem Classe attendendus est Ordo personarum, earumque dignitas, prout supra declaravimus; & in pari Ordine personarum, & dignitate, considerandi sunt ordines diversi, seu Ritus sollemniores ab Ecclesia præscripti, quibus diversimode celebrantur Octavæ, de quibus satis supra locuti sumus. Insuper Titulos, ex quibus desumi queat major Festi unius (& consequenter etiam Octavæ) præ altero sollemnitatis, vide apud P. Gobat *tract. 5. n. 6; 8. lit. V. & X.* necnon apud Guyetum *lib. 4. cap. 6. q. 6.* & alibi, prout notat Halden. *par. 3. tit. 4.* cum quo sentit, & monet, id, quod tradit Gavantus supra de desumenda dignitate Festorum ex ordine, sive ferie, qua Sancti collocantur in Litanis, non esse integrè verum, cum S. C. R. declaraverit die 18. Septembris 1666. ut patet in nostro Indice n. 92. nullam adesse disparitatem inter translationem Festorum Apostolorum, ac illam Evangelistarum, sed occasione dictæ translationis faciendum Officium, quod prius in Calendario proponitur. Et inharendo huic resolutioni eadem S. R. C. declaravit die 17. Julii 1700. prout datur in nostro Indice num. 239. quòd si Festum S. Marci Evangelistæ occurrat in Feria secunda post Dominicam Resurrectionis; & simi-

fimiliter Festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi in Dominica in Albis, ac propterea juxta Rubricas utrumque sit transferendum, prius transferri, & reponi debeat Officium S. Marci. En igitur, quod quamvis Divus Marcus in Litaniis posteriorem locum habeat, Sancti verò Apostoli priorem; nihilominus quia Apostoli, & Evangelistæ sunt in eadem Classe dignitatis Personarum; rursus quoniam Festum utrumque ex dictis SS. est secundæ Classis, hinc statuitur, quod Festum S. Marci si transferri debeat, non cedit locum suum Festo SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi. Quando itaque præferibitur, quod si transferenda fuerint duo Festa ejusdem Ritus, quæ eodem die occurrunt, prius celebretur de digniori, juxta ordinem Litaniarum; hoc justum, & congruum est, quando in reliquis sint omnino paria, nam in tali casu omnimodæ paritatis, procul dubio præferendum est Festum de digniori, juxta ordinem Litaniarum, sed in nostro casu omnia non sunt omnino paria, quia juxta regulam juris prior in tempore est potior in jure; prior autem in tempore, & in Calendario Ecclesiastico est Divus Marcus, & ideo debet præcedere in translatione Festum dictorum Apostolorum.

XI. Gavant. eodem num. 6. -- *Dignior est Octava, quam celebrat Universalis Ecclesia, &c.* In eadem sententia versatur Guyetus loco supracit. quæst. 6. nimirum, quod inter pares omnino octavas ea, quæ est universalior, præferenda est particulari, sed cum idem Guyetus doceat, quod octava, utpote quid accessorium, sequitur naturam Festi tanquam sui principalis; & cum adit Decretum S. R. C. 12. Julii 1704 datum in nostro Indice num. 227. ubi allegatur aliud simile, necnon duo alia ab iis non discordantia, in quorum primo præscribitur; præferenda esse Festa particularia Festis universalibus, hinc sequi videretur, Octavas horum Festorum particularium præferendas esse Octavis Fe-

Gavant. Rubr. Brev.

stæ universalium. His tamen non obstantibus, nos quoque cum Gavanto & Guyeto asserimus, octavas universales, cæteris paribus, præferendas esse octavis particularibus, ex eo, quod ista concessa sunt aliquibus Festis universalibus de præcepto Ecclesiæ servandis Ritu duplici primæ, vel secundæ Classis gaudentibus, & ut plurimum Vigilia cum Officio, & jejunio insignitis. Et equidem Sacra Rituum Congreg. die 21. Augusti 1688, statuit octavam S. Johannis Baptistæ præferendam esse octavæ Dedicationis Ecclesiæ, quod Decretum datur in nostro Indice num. 156. supra verò allegata Decreta nihil officiant huic sententiæ, quia non intelliguntur de Festis universalibus, ex Præcepto Ecclesiæ quoad forum servandis. Immo etiam Festa particularia si quæ sint de præcepto servanda in aliqua Diocesi, cæteris paribus, præferri debent Festis ejusdem Ritus. Et reverà Lateranensis, Vaticana, & Liberiana Urbis Basilicæ, postquam multos annos celebrarunt die 26. Maji Festum S. Eleutherii P. P. sub Ritu duplici; accedente Festo S. Philippi Neri ejusdem Ritus in Urbe de præcepto quoad forum servando, celebrant alia die Festum S. Eleutherii.

XII. Gavant. pag. 23. col. 1. num. 7. -- *Dubitari potest de Octava Dedicationis, an sit major &c.* Resolvit Gavant. hoc loco, quod Octava Dedicationis Ecclesiæ sit dignior alia octava, etiam Patroni loci, vel Titularis Ecclesiæ, sed Guyetus loco supracitato varia adducit argumenta in favorem contrariæ sententiæ, concludit tamen, quod hujus opinionis neque est assertor, neque impugnator, sed media via incedendo, existimat, in hac re servandam esse consuetudinem Ecclesiarum, ut quæ primas dant Dedicationi, quæ verò Patrono loci, in sua quæque stare agendi ratione, & nihil innovare permittantur. Ego tamen inharendo vero sensui Rubricæ, rationi, & æquitati, censerem, quod si Patronus vel Titularis Ecclesiæ fue-

H

rit

rit B. M. V. & juxta Decret. S. R. C. 21. Augusti 1688. & datum in nostro Indice num. 156. S. Johannes Baptista, vel SS. Apostoli Petrus & Paulus, debet fieri de Titulari cum commemoratione Dedicationis; in reliquis præferenda est octava Dedicationis.

XIII. Gavant. eodem num. 7. - - *Dignior erit Octava Assumpt. B. M. V. quàm Octava Dedicationis &c.* Postquam dixerat Gavantus, majus esse Festum Dedicationis Ecclesie, quàm ullius Sancti, quia in illo recolluntur beneficia toti Ecclesie collata, quæ haud dubie superant beneficia cuivis Sancto donata, quæ in ejus Festo commemorantur; procedit ulterius dicendo, digniorem esse Octavam Assumptionis B. V. quàm octava Dedicationis, quia majora beneficia contulit Deus uni Deiparæ in ejus Assumptione, quàm contulerit toti militanti Ecclesie; ex quo colligit Guyetus *lib. 4. capit. 6. quest. 5.* nullam pariter octavam etiam Dedicationis esse præferendam octavæ omnium Sanctorum, quia Sancti omnes simul sumpti, & præstant singulis seorsim, & sunt ipsimet tota Ecclesia non jam militans, sed Triumphans. Addit ulterius hoc argumentum ad confirmandam hanc sententiam, nimirum: illius Festi octavam cuique alteri præferendam esse, cujus Festum alteri cuicumque

Festo præferatur; cum autem Festum omnium Sanctorum præferatur Festo cujuslibet Patroni, & Dedicationis; hinc sequitur etiam ejus octavam præferri debere, nam accessorium sequitur naturam principalis. Præterea in prædicto Festo omnium Sanctorum præcipuum locum obtinet ipsamet Beata Dei Genitrix Maria, ut patet ex Martyrologio Romano, in quo annunciatur hoc Festum his verbis - *Festivitas omnium Sanctorum, quam in honorem Beata Dei Genitricis Mariæ, & Sanctorum Martyrum Bonifacius IV. dedicato Templo Pantheon, celebrem, & generalem instituit agi quotannis in Urbe Romæ &c.* Et reverà tale Templum sub hoc titulo est, *S. Mariæ ad Martyres.* Unde ob eandem rationem, qua Assumptio B. M. præferatur Festo Dedicationis, huic debet præferri etiam Festum omnium Sanctorum. Denique constat etiam hæc veritas ex Decretis S. R. C. in qua proposito dubio: An reliquis diebus octavæ omnium Sanctorum, præferri debeat octava Dedicationis Ecclesie in illis occurrens? die 5. Martii 1695. respondit: octavam omnium Sanctorum tanquam digniorem præferendam esse octavæ Dedicationis Ecclesie, quod Decretum datur in nostro Indice num. 187. Præstat hoc loco exhibere præsentem Tabellam.

TABEL-

TABELLA COMPARATIONIS

Inter plures Octavas simul occurrentes, ut sciatur, quæ sit dignior,
& alteri præferenda.

Ad tramites Rubricarum Breviarii Romani, & Decretorum S. R. C.

Nativitatis Domini, Paschæ, & Pentecostes.	0	0	0	0	0	0	0	0
Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, Assumptionis B. M. V. & omnium Sanctorum.	0	1	1	1	1	1	1	1
Nativitatis Sancti Joannis Baptistæ, & Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli.	0	1	5	5	1	5	5	1
Dedicationis propriæ Ecclesiæ.	2	1	5	5	1	6	5	0
Patroni, vel Tituli Ecclesiæ.	2	1	3	3	4	3	0	4
Fundatoris, vel Patroni Congregationis, seu Instituti Secularis.	2	1	3	3	3	3	3	4
Fundatoris, vel Patroni Instituti, seu Congregationis Regularis.	2	1	3	0	0	0	3	4
Patroni Principalis Regni, Provinciae, Diocesis, Civitatis, seu Loci.	2	1	3	3	4	3	3	4
Festorum propriorum primæ Classis.	2	1	3	3	4	3	3	4
Conceptionis, & Nativitatis B. M. V.	0	6	2	2	2	2	2	2
S. Laurentii Martyris.	0	6	2	2	2	2	2	2
Festorum propriorum secundæ Classis.	2	3	2	2	2	2	2	2
Diei infra quamcumque Octavam.	2	0	0	0	0	0	0	0
1. Prima dignior.								
2. Secunda dignior.								
3. Præferenda, quæ est Personæ ordinis dignioris, & si Personæ sint æquales, præferenda est antiquior, aut sollemnior.								
4. Secunda dignior, nisi prima fuerit B. M. V.								
5. Prima dignior, nisi secunda fuerit B. M. V.								
6. Præferenda, quæ est Personæ ordinis dignioris, & si Personæ sint æquales, præferenda, cujus Festivitas Sollemnius est celebrata.								
Notandum, quod si S. Jo. Evangelista, seu SS. Innocentes fuerint Patroni, vel Titulares Ecclesiæ, eorum respectivè Commemoratio infra Octavam facienda est immediatè post Commemorationem Nativitatis Domini.								
	Feria sexta post Octavam Ascensionis.	Festorum propriorum secundæ Classis.	Festorum propriorum primæ Classis.	Patroni, vel Tituli Ecclesiæ Cathedralis, seu Maurici nullius Diocesis.	Dedic. Eccl. Cathedr. vel Matricis nullius Diocesis in Civit. seu Loco tantum.	Patroni principalis Loci, Civitatis, Diocesis, Provinciae, seu Regni.	Patroni, vel Tituli Ecclesiæ.	Dedicationis propriæ Ecclesiæ.

XIV. Gavant. pag. 23. col. 2. n. 8. -- *Sicut à Quadragesima &c.*) In postrema recognitione Brev. excluduntur octava à die decima septima Decembris usque ad Epiphaniam, sicut etiam per totam Quadragesimam, nihilominus Clemens PP. X. Anno 1672. die 31. Decembris extendit privilegium, à Clemente IX. sub die 20. Martii 1668. & 16. Februarii 1669. concessum, Monialibus Conceptionis B. V. M. Immaculate in Campo Martio de Urbe, celebrandi in earum Ecclesia Festum S. Benedicti, & S. Scholasticæ cum octava, extendit, inquam, ad totam Congregat. Cassinensem, nempe tam ad Monachos, quam ad Moniales eidem Congregat. subjectas, & S. R. C. die 17. Februarii 1672. Congregat. Hispaniarum Vallesoletanæ Ordinis Sancti Benedicti concessit facultatem celebrandi eadem Festa S. Benedicti, & Sanctæ Scholasticæ cum octava, etiam quando eorum officia celebrantur in Quadragesima. Eadem autem Sacra Rituum Congregat. die 24. Januarii 1682. statuit, quod qui habent privilegia celebrandi octavas in Quadragesima, non idè debent facere commemorationem in Feria IV. Cinerum, & datur hoc Decretum in nostro Indice num. 123. Ulterius eadem S. R. C. declaravit, quod in prædicto Officio Feriæ IV. Cinerum, relinquendo Commemorationem octavæ, debent d. Privilegiati dicere Preces, Psalmos Graduales, & servare omnino Rubricas d. Feriæ IV. Cinerum. Idem confirmatur in Decreto emanato die 23. Junii 1736. in Ensilden, quod datur in nostro Indice sub num. 324. ubi additur, quod si octava S. Scholasticæ occurrat Feria 4. Cinerum; nihil omnino fit de illa octava, quæ terminatur ad primas Vesperas ejusdem Feriæ IV. Cinerum exclusive, & conformiter ad hoc Decr. idem ferè statuitur; Si octava S. Benedicti incidat in Dominicam Passionis, ut videre est in Decreto sequenti dato sub n. 325.

XV. Gavant. pag. 24. col. 1. n. 9. -- *In prius Vesperis nihil fiti &c.*) Inchoata aliqua octava, & supervenientibus prædictis temporibus, in quibus octavæ non celebrantur, cessari debere à quacunque octava jam inchoata, & nondum absoluta, declarat Gavantus hic, & cum eo Guyetus *lib. 2. c. 5. q. 4.* sed dubitatur, quo in loco sit cessandum, an statim post Nonam, an dictis insuper Vesperis, & Completorio: primum asserit noster Gavantus hoc n. 9. in eo saltem casu, in quo dies octava incidit in diem 17. Decembr. aut in Feriam IV. Cinerum, seu Vigiliam Pentecostes: tunc enim, ait, absurdum esset pridie facere primas Vesperas de eo Officio, de quo neque Matutinum, & Laudes, nec quidquam aliud eo die faciendum occurrit. Ex quo inferit, terminandam esse octavam pridie ad Nonam; adeoque in Vesperis consequentibus agendum esse de Feria, id quod confirmat etiam n. 13. Eodem modo esse agendum non tantum in casu proposito diei immediate præcedentis diem octavam, sed etiam absolute de quocunque alio die infra octavam inchoatam, asserit Ceremoniale Monasticum *lib. 4. c. 5. n. 6.* Verum dicti Ceremonialis opinio refellitur à Guyeto *lib. 4. c. 12. q. 6.* ex quo compertum est, Officium cujuslibet alterius diei infra octavam non terminari ad Nonam, sed habere insuper (si nullum saltem sequatur Festum) Vesperas, & Completorium, quæ non possunt illi detrahi ob sequentem Feriam, cujus Officium inchoatur dumtaxat à Matutino. Exemplum, quod affert Gavantus num. 13. diei octavæ in Dominicam Privilegiatam incidentis, ob idque carentis primis Vesperis, & exigentis Vesperas de Feria, par omnino non est, in eo siquidem casu, verè absurdum esset tribuere primas Vesperas diei octavæ, de qua postredie fieri debet ad summum tantum Commemoratio; at in casu proposito, cessante prorsus, & quoad Officium, & quoad Commemorationem die octava, absurdum non est, immò valde

valde congruum; Officium inchoatum diei infra octavam absolvere, cum nihil aliunde obset, eo modo, quo absolveretur Officium Festi Semiduplicis in tali die occurrentis. Concludendum itaque in prædicto casu juxta cit. Dec. n. 325. Vesperas recitandas esse de die illo Ritu Semiduplici ad instar aliorum dierum infra octavam, videlicet uti in secundis Vesperis. De Feria VI. post octavam Ascensionis, suo loco sermonem habebimus.

XVI. Gavant. pag. 24. col. 1. n. 11. -- *Festum habens octavam, si transferatur &c.*) Est clara Rubricæ dispositio, quod Festum habens octavam, si transferatur post suam octavam, vel si celebretur in die ejus octavæ, tunc eo anno illud Festum amittere octavam, nisi quoad hoc habeatur aliquod privilegium, quale habent Monachi Cassinenses pro octava Sancti Benedicti, & PP. Minimi pro octava S. Francisci de Paula. Quid autem agendum sit de illa octava, cujus Festum infra ipsam octavam transfertur; respondet optimè Guyetus *lib. 4. c. 12. q. 3.* & ipsi inhaerens Bissius *lit. O. n. 16. §. 10.* in tali casu eos dies infra octavam esse supprimendos, qui transacti sunt à die celebrationis Festi principalis: quare si Festum ipsum celebratur secunda die infra octavam, tunc de diebus infra octavam omittenda erit secunda dies; ita, ut dies infra octavam in hoc casu incipiat à tertia die; si verò Festum principale celebratur tertia die infra suam octavam, tunc omittenda erunt secunda, & tertia dies; ita, ut post Festum, dies infra octavam incipiant à quarta die, & sic de singulis discurrendum; neque de prioribus diebus fieri debuit aliqua Commemoratio, quia, ut bene notat Guyetus, octava nihil aliud est, quam continuatio Festi; ad quid ergo facere Commemorationem dierum continuationis illius Festi, quod adhuc non est inchoatum?

Hic nobis oritur aliud dubium super Festo SS. Annunciationis B. M. V. quando jux-

ta Decretum Alexandri VIII. datum in nostro Indice n. 159. debet transferri ad Feriam secundam post Dominicam in Albis, ut contingit in Tabula quinta, in qua habetur Litera Dominicalis A. Epacta verò 19. 20. 21. 22. 23. & in Tabula sexta, in qua occurrit Litera Dominicalis B. Epacta verò 18. 19. 20. 21. 22. & 23. in prima enim ex dictis Tabulis die 25. Martii occurrit Sabbatum Sanctum, in secunda verò ex dictis Tabulis in dictam diem 25. Martii incidit Feria sexta Parasceves. Cum in prædictis casibus transferatur Festum Annunciationis ad Feriam secundam post Dominicam in Albis, etiam quocumque alio Festo impeditam, ita, ut eadem Feria prædicto casu eveniente perpetuis futuris temporibus pro sede propria, & fixa memorato Festo Annunciationis assignata, & stabilita intelligatur: Et in illa eo prorsus modo, & forma præfatum Festum quoad Officium, & Missam celebretur, quibus propria die 25. Martii in Calendario Romano appositum celebraretur; oritur, inquam, dubium, utrum de eodem Festo in tali casu debeat celebrari Octava ab illo Clero, cujus Ecclesiæ Titulus est Annunciatio B. V. Ideo enim de tali Festo non celebratur Octava regulariter loquendo, quia occurrit in Quadragesima, sed in nostro casu hoc Festum celebratur tanquam in sede propria eo tempore, quo non prohibentur Octavæ; hinc ad propositum dubium respondendum videtur, in Ecclesiis Annunciationi dicatis, tali Festo non esse denegandam Octavam in prædictis casibus, incipiendo à dicta Feria II. tanquam à die propria. Et ita sentit etiam Fagiolus in Calendario perpetuo Rationali in *Adnot. ionibus ad mens. Martii lit. L. sub n. 2.*

Advertatur tamen huic sententiæ Johannes Baptista Pittonus in *Decisionibus ad Sac. Rit. n. 1019.* & putat, se verum dicere, quia ex die fixa non venit consequenter celebratio Octavæ in Officiis pro aliquo casu transferendis. Ponderare tamen debuisset

prædictus Auctor, quòd in prædicto casu Festum, & Officium Annunciationis non est simpliciter translatum, sed suum mutavit domicilium, ita, ut Feria 2. post Dominicam in Albis tunc sit illi assignata ab Alexandro VIII. tanquam dies fixa, & propria, ac si esset dies 25. Martii; cum autem tale tempus non excludat celebrationem Octavæ cuiuscumque Festi, sicut excludit tempus Quadragesimale; hinc concludendum est, quòd in Ecclesiis, in quibus Annunciatio est Titulus illarum, debeat absque dubio celebrari cum sua Octava, quod enim (etiam juxta eundem Pittonum ibi) fieri nequit tempore prohibito, fieri potest tempore permisso; ob quam rationem idem Pittonus allèrit, quòd quando Annunciatio juxta Tabulam primam, vel secundam, occurret in Feria IV. vel V. infra Octavam Paschæ, celebrabitur 30. vel ultima Martii, & sic poterit continuari Octava per unum, vel duos dies, juxta ea, quæ initio hujus nostræ observationis diximus, sed si hoc verum est, quando tale Festum transfertur infra ejusdem Octavam, & remanent aliqui dies, in quibus de eadem Octava celebrari potest Officium, quodnam erit absurdum, si concedatur initium ejusdem Octavæ, quando incipit prædictum festum in Feria 2. post Dominicam in Albis, tanquam in die proprio, & fixo, ut supra explicavimus?

Unica potest esse difficultas super Lectionibus 3. nocturni, quænam nimirum essent recitandæ? in Octavario enim Romano quamvis habeantur Lectiones 2. nocturni pro quacunque Octava B. V. habentur tamen Lectiones particulares 3. nocturni pro aliis Festis B. V. præterquam pro Festo Annunciationis, quia cum hoc regulariter celebretur tempore Quadragesimali, in quo omnis Octava excluditur, ideò pro Octava hujus Festi nullæ reperiuntur assignatæ, legendæ post 3. nocturnum. Sed etiam huic difficultati occurritur, quia hujusmodi Lectiones pro 3. nocturno, nempe Homiliæ in

Evangelium *Missus est*, dici poterunt illæ, quæ habentur in Officio Almæ Domus Lauretanæ, vel Expectationis Partus ejusdem B. M. V. vel in Festo S. Gabrielis Archangeli cum Responsoris, ut in Festo Annunciationis, & prædictæ Lectiones sufficiunt, quia in Tabula V. infra dictam Octavam Annunciationis occurrunt multæ Sanctorum Festivitates, in quibus non potest recitari Officium de Octava Annunciationis, sed solum ejusdem fieri Commemoratio, & equidem videat Lector dictam Tabulam V. & reperiet die 4. Aprilis Fer. 3. immediate sequenti post Festum Annunciationis occurrere Festum Sancti Isidori Episcopi, & Conf. Dup. Fer. 4. S. Vincentii Ferrerii Dup. Fer. 5. S. Josephi Dup. 2. Classis translatum, Fer. 6. S. Joachim Dup. pariter translatum, Sabbato, S. Benedicti Dup. translatum Dom. 2 post Pascha Semid. de ea, & die 10. April. occurret Feria 2. in qua ab iis, qui celebrant dictam Octavam, recitabitur Officium de Octava Annunciationis legendo in 1. nocturno Lectiones de Fer. occur. in 2. nocturno Lectiones 2. nocturni S. Bernardi in Officio translationis Almæ Domus Lauretanæ usque ad illa verba *fecundaretur & Caro*, vel Lectiones 2. nocturni S. Ildefonsi in Festo Expectationis partus B. V. vel Lectiones 2. nocturni, quæ habentur in Festo S. Gabrielis Archangeli; nempe *Sermo S. Bernardi &c.* In 3. nocturno, Homiliæ in Evangelium *Missus est*, ut in prædictis Festis, & ut supra innuimus.

In sexta pariter Tabula habentur omnes dies impediti, ut videre est, & die 11. Aprilis celebrabitur de Octava Annunciationis eo modo, quo mox diximus, transferendo Festum Sancti Leonis PP.

XVII. Gavant. pag. 24. col. 1. num. 12. *Dies Octava quia non transfertur, excludit &c.* Doctrina, quæ traditur hic à Gavanto, nimirum quòd dies Octava, quia non potest transferri, excludit, & transferri facit Festum duplex in ea occurrens, non solum minus,

nus, sed etiam majus, colligitur ex Rubrica de Translatione Festorum num. 2. Hoc idem colligitur ex Decreto S. R. C. de die 22. Januarii 1707. dato in nostro Indice n. 244. & ex alio 19. Junii 1700. ibi n. 216. vide tamen specialem dispositionem pro Festo SS. Nominis B. M. V. in Decreto dato in nostro Indice n. 155.

XVIII. Gavant. pag. 24. col. 2. n. 13. *Recitabis Vesperas cum Psalmis Sabbati, à Capitulo de Dominica privilegiata, & in fine addes Commemorationem &c.*) Gavanti sententiam, & S. R. C. decisionem amplectuntur omnes, & de hac tractant Corlettus in praxi tr. 1. par. 1. cap. 24. in addit. on. sub n. 22. Billus tom. 2. lit. T. verb. Translatio Festorum. Sub n. 73. §. 8. Tale Decretum habetur etiam inter Rubricas Breviarii Ordinis minorum S. Francisci à S. R. C. approbatas n. 49. & 97. in quibus additur, quòd in dictis Dominicis privilegiatis, occurrentibus infra Octavas, debet fieri Commemoratio Octavae tam in primis, quàm in secundis Vesperis, & Laudibus, & omittuntur suffragia Communia, nec non preces ad primam, & Completorium.

XIX. Gavant. eodem n. 13. *Neque erant secunda Vesperae de die infra Octavam, qua terminantur ad nonam Sabbati &c.*) Non placet Guyeto hoc Gavanti assumptum, nimirum terminari in nona Sabbati Officium de die infra Octavam; quia hoc modo loquendi metitur Gavantus singulos dies infra Octavam, quasi singula Festa, quòd naturae ipsius Octavae repugnat, neque enim Octava Festum est, sed Continuatio, & Prolongatio Festi, quòd tamdiu perseverat, quamdiu durat Octava, & idcirco nisi improprie dictum est, Officium diei infra Oct. terminatum fuisse ad nonam nisi quatenus Vesperae sunt de die Oct. Quòd si contingit, ut Vesperae non sint ejusmodi, cur continuanda non erit in iis Octava, eo modo, quo fieri potest, nempe sumendo Psalmos, & Antiphonas de ipsa ex secundis Vesperis Festi,

Capitulum verò, & caetera deinceps de Dominica, cum Commemoratione Octavae per Antiphonam ad Magnificat, & Versum ex primis Vesperis? Hæc ratio quadrabat apprimè cum antiquo usu Breviarii Casalis Benedicti, & aliorum, in quibus anticipatio pridie, ob Festum aliquod Majus, Officio diei Octavae, fiebat nihilominus adhuc ejus Commemoratio in ipsa die Octava, ut sic tandem, quo meliori modo fieri posset, integra completeretur Octava. Hæc Guyetus lib. 4. cap. 7. quest. 7. qui tamen concludit, quòd, his non obstantibus, standum est Decreto, quòd à S. C. emanavit. Verum si Dominica privilegiata non cadit in die Octava, & in Sabbato præcedenti factum fuerit Officium de die infra Octavam, Vesperae erunt de eadem infra Octavam, & à Capitulo de Dominica, cum Commemoratione de dicto die infra Octavam.

XX. Gavant. pag. 25. col. 2. n. 16. *Excipie dies Octavae Epiphaniae, Paschae, Ascensionis &c.*) Excipiendi etiam sunt dies Octavarum Assumptionis, Nativitatis, aliarumque Festivitatum B. M. V. Octavam habentium; hi enim concurrentes cum Officio Duplici minori habere debent integras Vesperas, ut disponit Rubrica ultimo posita in Officio Octavae Conceptionis, si concurrat cum Sancta Lucia, & ita respondit S. R. C. die 1. Martii 1681. in una Canoniarum Regularium Lateranensium ad tertium dubium, & datur in nostro Indice sub n. 117. Idem etiam declaratum fuit die 21. Augusti 1691. & datur in nostro Indice sub n. 167. hujusmodi autem Decreta se extendunt non solum ad dies Octavas B. M. V. quae sunt Universales pro tota Ecclesia, sed etiam ad particulares alicujus Diocesis, vel Religionis.

XXI. Gavant. pag. 26. col. 1. n. 23. *Tum quia est privilegium Octavarum Christi Domini. . . . &c. optassim & ego cum aliis, diem Octavam Festi B. V. habentis Octavam, esse duplex Majus &c.*) Ex Decretis mox recensitis patet, non solum Octavas Christi Domini habere

habere integras Vesperas in concursu duplicis majoris, sed etiam diem Octavam cujuscumque Festi B. M. V. habere integras Vesperas in concursu quidem Duplicis Minoris, non vero majoris, unde quod optaverat Pius-
simus Gavantus inter vivos degens, post obitum saltem quoad partem obtinuit, nimirum, quod dies Octava Festorum B. M. V. habeant integras Vesperas in concursu Du-

plicis Minoris, non ideo tamen tales Octavae censenda sunt duplicia majora, ut bene notat Halden par. 3. Tit. 6. §. 3. & alibi.

Superest nunc, ut hic exhibeamus sequentem Tabellam, quae juvare potest pro Commemorationibus Octavarum, & infra trademus etiam aliqua Decreta spectantia ad hanc Materiam.

TABELLA COMMEMORATIONIS dierum Octavarum.

Occurrentium cum	Dominica primae, & secundae Classis.	1
	Duplici primae, & secundae Classis.	1
	Alia die Octava.	2

1. Commemoratio in utrisque Vesperis, Laudibus, ac Missa.
  2. Commemoratio minus dignae in Officio dignioris.
- Dies Octava Epiphaniae, & Paschae, cum Festa omnia rejiciant, nunquam cum sola commemoratione fiunt.

Festa ad libitum, quae cadunt infra aliquam Octavam, celebrari non possunt, S. R. C. 24. Januarii 1682. & 15. Martii 1698. quae Decreta dantur in nostro Indice sub 122. & 196.

Pro Octavis verò Beatorum videnda sunt Decreta data in Indice nostro Decretorum spectantium ad Rubricas Missalis num. 373. & 380.

In Rubricis Generalibus Breviarii Romani Rubricam septimam de Octavis excipit Rubrica VIII. de S. M. in Sabbato, & post hanc sequitur Rubrica IX. de Commemorationibus, deinde Rubrica X. de Translatione Festorum, & post eam Rubrica XI. de Concurrentia Officii; Nos insistendo Gavanti vestigiis post praedictam Rubricam de Octavis consignamus sequentem de Concurrentia Officii, & reliquas trademus suo loco.

De Concurrentia Officii, XI.

RUBRICA.

Concurrentia Officii attendenda est semper in secundis Vesperis, quomodo sit ordinandum Officium cum sequenti die. Itaque cum dicitur Officium aliquod cum alio concurrere, intelligitur de praecedenti in secundis Vesperis cum sequenti in primis Vesperis.

- 2 Duplici ergo in secundis Vesperis concurrente cum alio sequenti Duplici, in primis, si utraque sint ejusdem sollemnitatis, regulariter à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione precedentis, nisi aliter in propriis locis annotetur; Si verò non sint ejusdem sollemnitatis, servetur differentia in Rubricis de Commemorationibus, & Translatione Festorum assignata: ut scilicet Festa majora habeant primas, & secundas Vesperas integras cum commemoratione minorum, quando de eis fieri debet; Si autem post aliquod Festum ex iis, qua in secundo ordine posita sunt in Rubrica de Commemorationibus, sequatur immediatè aliud ex sollemnibus majoribus, Vespera erunt de sequenti cum commemoratione precedentis. Inter Festa equalis sollemnitatis servetur hic ordo, ut Festa Domini praeferantur omnibus aliis, & habeant utrasque Vesperas integras; sicuti Festa B. Mariae Festis Sanctorum: item Festa Angelorum & Apostolorum ceteris aliis: & Festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis vel Ecclesiis sollemniter celebrantur, aliis in Calendario descriptis.
- 3 Duplici verò concurrente cum Festo Semiduplici, cum Dominica, cum die infra Octavam, cum Festo Simplici, & cum Officio B. Mariae in Sabbato, omnia in secundis Vesperis de Duplici cum commemoratione illorum: nisi illud Duplex fuerit de iis, qua excipiuntur in Rubrica de Commemorationibus, in quibus aliqua commemorationes omittuntur. Duplici etiam, & quocumque Officio novem Lectionum concurrente cum Feria, vel potius sequente Feria, omnia de Duplici, & nihil de Feria sequenti. Sed si Festum celebretur in Adventu & Quadragesima, fit semper commemoratio de Feria, ut infra dicitur. Idem dicendum de Festis Simplicibus venientibus cum sequenti Festo novem Lectionum, de quibus etiam commemoratio fit non ratione concursus, sed quia eodem die occurrunt, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.
- 4 Semiduplici Festo, Dominica, & die infra Octavam concurrentibus cum sequenti Duplici, omnia de Duplici cum commemoratione illorum; nisi Duplex fuerit ex numero majorum, qua supra in Rubrica de Commemorationibus numerata sunt, in quibus nulla fit commemoratio precedentis. Semiduplici Festo concurrente cum sequenti alio Semiduplici, cum Dominica, vel cum die infra Octavam, à Capitulo fit de sequenti, & commemoratio precedentis, nisi aliter signetur. Semiduplici autem concurrente cum sequente Festo Simplici, vel cum Officio B. Mariae in Sabbato, omnia de Semiduplici cum commemoratione sequentis.
- 5 Dominica concurrente cum sequente Festo Semiduplici, & cum die infra Octavam, vel cum Festo Simplici, omnia de Dominica cum commemoratione sequentis.
- 6 Die infra Octavam concurrente cum sequente Dominica vel Semiduplici, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione Octavae. Dies infra Octavam cum Simplici proprie non habet concursum, quia in sequenti die infra Octavam non fit de Simplici, nisi commemoratio, qua, & eadem ratione in precedenti die infra Octavam fieri debet.

Gavam, Rubr. Ereo.

I

7 Die

7. Die Octava concurrente cum alia die Octava, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione precedentis, excepta Octava Corporis Christi concurrente cum Octava S. Johannis Baptiste, in qua de sequenti fit tantum commemoratio; & quando aliter, in propriis locis notatur. Die Octava concurrente cum sequenti Duplici minori, etiam translato, à Capitulo fit de sequenti cum commemoratione Octava, Concurrente verò cum sequenti Duplici majori, etiam translato, totum Officium fit de sequenti cum commemoratione Octava: excepta die Octava Epiphania, Pascha, Ascensionis, & Corporis Christi, in quibus de sequenti fit tantum commemoratio. Si autem sequens Festum etiam translato, fuerit ex sollemnioribus suprà enumeratis in Rubrica de Commemorationibus in secundo ordine num. 6. totum Officium fit de sequenti cum commemoratione Octava.
8. Simplex cum alio non potest concurrere in secundis Vesperis (licet cum ipso possit esse concursus in primis Vesperis) quia non habet secundas Vesperas, sed ejus Officium terminatur ad Nonam, & deinceps nihil fit de eo nec commemoratio. Si sequatur aliud Simplex, Psalmi erunt de Feria occurrente in Psalterio ad Vesperas, & à Capitulo fit de sequenti Simpliciter sine ulla commemoratione precedentis. Si sequatur Officium novem Lectionum, Vespera tota erunt de eo sine ulla similiter commemoratione Simpliciter precedentis. Si nullum Festum sequatur, subintrat Officium de Tempore, & Vespera tota erunt de Feria.
9. Feria non potest concurrere cum alio Officio in secundis Vesperis, neque cum ipsa potest esse concursus in primis Vesperis: quia ejus Officium incipit & desinit, ubi desinit & incipit quodcumque aliud Officium. Quamvis propriè, (si ei dandum est principium) sequente Feria post aliam Feriam, ejus Officium incipiat à Matutino, & terminetur sequente alia Feria ad Completorium; & ideo si Feria sequatur aliam Feriam, in Vesperis precedentis Feria nihil fit de sequenti, quoad ea, qua in sequenti Feria sunt propria. Verbi gratia: si in Vesperis Feria 3. ante Feriam 4. Cinerum fiat de Feria, dicitur Oratio Dominice precedentis, non autem ea, qua est propria in sequenti Feria 4. Cinerum, nec ante Orationem dicuntur Preces, qua dicenda sunt in dicta Feria 4. Cinerum. Quod etiam fit, quando Feria per annum precedit Feriam Quatuor temporum, vel Vigiliarum. Hac etiam ratione superius dictum est in concurrentia aliorum Officiorum, cum Feria nullum Officium concurrere, & nihil fieri de Feria precedenti, adveniente alio Officio. Si autem de ea aliquando fieri debeat commemoratio in Vesperis, non fit ratione concursus, sed quia eo die, quo Officium Feriarum Adventus & Quadragesime impeditur, illarum commemoratio ratione temporis ex precepto Ecclesie pratermitti non debet.
10. Cum verò occurrit, ut Festum Simplex veniat in Feria 4. & 6. Quatuor temporum, in Feria 4. Cinerum, & in Vigiliis, qua jejunantur, Vespere antecedentes (nisi ea die celebratum sit Festum novem Lectionum) erunt de Feria communi per annum, non autem de sequenti, ut dictum est, cum commemoratione Festi

Festi simplicis in sequenti Feria occurrentis. Quod ideo non fit, quia sequens Feria non habeat primas Vesperas: sed quia cum Festum Simplex in sequenti die non habeat Officium propter Feriam prædictam in eo occurrentem, nec etiam convenit illud habere primas Vesperas in præcedenti die. Et eadem ratione, si Festum Simplex occurrat Feria 5. in Cæna Domini, in qua de eo non debet fieri commemoratio, nulla etiam fiet commemoratio in Vesperis Feria 4. præcedentis.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. IX. De Concurrentia Officii.

I. Gavant. pag. 26. col. 2. n. 1. -- *Datur in Officio Divino Concurrentia, & Occurrentia.* Duorum officiorum datur aliquando conflictus, & mutua pugna, primò, quando simul una, eademque die occurrunt, & hæc appellatur occurrentia in Sacris Rubricis, de qua cum Gavanto agemus capite sequenti; quando autem duo officia se invicem continuis duobus diebus consequuntur, tunc pugna, quam possunt habere in Vesperis, Concurrentia appellatur. Quapropter Concurrentia non datur nisi inter officia, quæ Jus habent aliquod in Vesperas illas veluti intermedias, & utrique Communes, qualia sunt primò Festa omnia duplicia cujuscunque ordinis, item semiduplicia, quæ cum utrasque habeant Vesperas, sunt capacia Concurrentiæ tam activæ, quàm passivæ; nomine autem Concurrentiæ activæ venit illa, quæ se tenet ex parte secundarum Vesperarum Festi præcedentis, quod propriè cum sequenti concurrat; passiva vero Concurrentia est illa, quæ se tenet ex parte primarum Vesperarum Festi sequentis, quod propriè à præcedenti concurrat, ut accurate explicat Guyetus *lib. 4. cap. 13. quest. 1.* Hinc sequitur, aliqua Festa posse habere, ut mox innuimus, utramque concurrentiam, nempe illa, quæ habent utrasque Vesperas, qualia sunt Festa duplicia, & semiduplicia, ut diximus. Illa verò, quæ habent tantùm primas Vesperas, ut sunt Festa simplicia, possunt habere solam concurrentiam passivam, & tandem illa, quæ habent tantùm

secundas Vesperas (si quæ darentur Festa hujusmodi habentia solas Vesperas secundas, ut olim habebant Festa Simplicia) habere possent solam concurrentiam activam.

Effectus igitur concurrentiæ totus est in Vesperis, nimirum, ut vel integræ fiant de alterutro concurrentium, vel inter utrumque dimidiantur. Cum enim concurrentia omnis, aut sit majoris cum minore, aut minoris cum majore, aut denique æqualium inter se: In primo & secundo casu Vesperæ sunt integræ de majore cum sola Commemoratione minoris, immò nonnunquam etiam absque hujusmodi Commemoratione, prout dignitas major exigit. In 3. autem casu regulariter Vesperæ dimidiantur, adeo ut Psalmi cum Antiphonis sint de Officio præcedenti, Capitulum verò cum reliquis fiat de sequenti, & tunc semper cum Commemoratione præcedentis. Ex quo in Concurrentia majoris cum minore Vesperæ sint semper integræ de majore; debemus hic explicare, quo ordine majora haberi debeant. Igitur semper duplex primæ Classis majoritatem habet supra duplex secundæ Classis, duplex secundæ Classis verò supra quodcumque aliud duplex per Annum, sive Majus, sive minus, duplex Majus supra duplex minus. Quodcumque duplex per Annum supra Dominicam, Festum semiduplex, & diem infra Octavam; hæc verò supra Festum simplex, & Officium B. M. in Sabbato, & taliter servari debet hæc regula, ut si Festum aliquod Domini, vel B. M. sit duplex

plex tantum, & concurrat cum Festo secundæ Classis Apostoli, aut cujusvis alterius Sancti, Vesperæ integræ fieri debeant de Sancto cum Commemoratione Festi Christi Domini, & B. M. quia videlicet major personæ dignitas non sufficit in hoc casu, sed solum quando adest æqualitas gradus, sive Ritus, & sollempnitatis.

II. Gavant. pag. 27. col. 1. n. 3. *Inæqualitas attenditur ex hoc Ordine, Festa Domini præferuntur &c.* Quando autem Festa sunt æqualis omnino Ritus, & sollempnitatis, tunc attendenda est dispositio Rubricæ superioris n. 2. ubi habetur *in et Festa æqualis Soll. munitatis, servetur hic O do, ut Festa Domini præferantur omnibus aliis, & habeant utrasque Vesperas integras, sicut Festa B. V. Festis Sanctorum: Item Festa Angelorum, & Apostolorum ceteris aliis.* Cæteris igitur omnino paribus, majora reputantur Festa omnia, sive SS. Trinitatis, sive Christi Domini præ omnibus aliis; secundo Festa B. M. præ Sanctis omnibus; Tertio Angelorum, & Apostolorum præ ceteris aliis, an verò Angelorum Festa tertiam constituent Classem, superiorem etiam Festis Apostolorum; Rursus utrum Apostolorum Festa, ceteris paribus, præferri etiam debeant, & majora censerentur Festis Evangelistarum, dicemus infra. Solum hic statuimus eum omnibus Rubricistis, quod Festum primæ Classis Christi Domini comparatum cum Festo primæ Classis B. V. illud censetur Majus, hoc verò minus, unde in Concurrentia haberet illud integras Vesperas; & ita pariter Festum aliquod B. V. v. g. secundæ Classis in comparatione alterius Festi Angelorum, sive Apostolorum pariter secundæ Classis, illud B. V. majoritatem haberet ob dignitatem suæ personæ, & in concursu istorum Festorum integræ Vesperæ darentur Festo B. V. de alio verò Festo sola fieret commemoratio, & sic de cæteris. Guyetus *lib. 4. cap. 13. quæst. 5.* doctissime explicat dignitatem Christi Domini, excellentiam Beatissimæ Virginis, ratione cujus Ille excel-

lit omnem creaturam, Ista verò præfertur ipsismet Angelis, & Apostolis, aliisque Sanctis. Et procedit ulterius ad examinandas Angelorum perfectiones, & merita, concluditque, se non posse recedere à legitimo Ecclesiæ usu præferendi in Concurrentia Sanctos Angelos Sanctis hominibus, etsi enim hominum aliqui præstent aliquibus Angelorum, juxta opinionem aliquorum, ab eo ibi recensitam, non tamen præstant omnibus Angelis, & idcirco tenet, Festa Angelorum in æquali Ritu præferenda esse etiam Festis Apostolorum, saltem ob communem Angelorum naturæ præstantiam.

III. Gavant. eod. n. 3. *Festa Angelorum, & Apostolorum ceteris aliis, ergo etiam Evangelistis &c.* Asserit hic Gavantus, Festa Apostolorum ob eorundem dignitatem præferenda esse omnibus aliis Sanctis, etiam Evangelistis, sed cum nullam dicti sui proferat rationem, ait Guyetus loc. cit. ut allerantur pares, facit Classis, & Officiorum omnimoda paritas. Guyeti sententiam tenemur nos quoque tueri, & Gavanti opinio est profecto reformanda, quia à S. R. C. emanarunt Decreta, quibus paria reputantur Festa Apostolorum, & Evangelistarum, ut videre est in Decretis datis in nostro Indice n. 92. & 239. de quibus pariter mentionem fecimus, & per extensum dedimus in nostris Additionibus ad commentaria Capitis præcedentis n. 9.

De reliquis Sanctis an alii aliis, v. g. Martyres Confessoribus, Confessores Virginibus, sint præferendi, Communis est Rubricistarum Sententia, prædictos Sanctos reputandos esse æquales, nullamque habere Martyres in hac parte rationem dignitatis personarum præ Confessoribus, neque Confessores præ Virginibus, quamvis in Litanis Martyres in diverso, & superiori ordine ad Confessores, Confessores verò in diverso, & superiori ordine ad Virgines collocentur; & super hoc emanavit Decretum à S. R. C. 20.

Julii

Julii 1686. datum in nostro Indice n. 157. & aliud 14. Septembris 1709. n. 250.

De Sanctis Johanne Baptista & Patriarcha Josepho, Sponsò B. M. V. quorum invocatio præfertur in Oratione -- *A cunctis*, & in Litanis, controversia minime esse potest, cum circa primum adsit Decretum S. R. C. 22. Augusti 1620. datum in nostro Indice Decretorum spectantium ad Rubricas Missalis n. 179, circa verò S. Josephum est certa dispositio Decreti Benedicti Papæ XIII. 19. Decembris 1726. ut videre est in nostro Indice n. 268. Idcirco eorum Festa primaria si sint æqualis Ritus in quocumque casu concurrentiæ, vel etiam occurrentiæ, semper præferenda sunt Festis SS. Apostolorum. Si verò sermo sit de eorum Festis secundariis concurrentibus, vel occurrentibus cum Festis primariis Apostolorum ejusdem Ritus, tunc non sunt præferenda, nisi celebrentur cum majori sollemnitate & apparatu, quam Festa Apostolorum. Quod videtur magis congruum, magisque conforme Rubricis & S. R. C. Decretis. Hinc sequitur, quòd si alicubi occurrit Festum Patrocinii S. Josephi sub Ritu duplici secundæ Classis cum Festo SS. Apostolorum Philippi & Jacobi, vel S. Marci Evangelistæ ejusdem Ritus, tunc his præferendum non est, nisi celebrentur cum majori sollemnitate & apparatu. Hæc omnia tutè assero, accedente etiam maturo consilio, & approbatione peritissimi ac Illustrissimi Domini Johannis Baptistæ Gambarucci, Amaseni Archiepiscopi, & Apostolicarum Cæremoniarum Præfecti.

Ex dictis à Gavanto, & ex nostris Additionibus satis constat, quomodo ordinandæ

sint Vesperæ in concurrentia duorum Festorum diversæ Classis, & dignitatis, nimirum dicendas esse integras de Felto Classis superioris cum Commemoratione inferioris; circa quas Commemorationes faciendas in concursu Festorum diversæ, & etiam æqualis Classis & dignitatis, Lectorem remittimus ad evolvenda ea, quæ tradit Gavanto hac Sect. 3. Cap. 11. de Commemorationibus, & ea, quæ à nobis adjiciuntur; ne eadem hic, & ibi repetamus.

Reliquum est, ut pro coronide hujus capituli innuamus aliqua Decreta spectantia ad hanc Materiam diebus infrascriptis edita, quæ dantur in nostro Indice &c.

1. Martii 1681. num. 117. circa Vesperas dierum Octavarum Beatæ Mariæ Virginis.

12. Julii 1664. num. 88. 17. Junii 1684, n. 150. 20. Julii 1686. n. 157. & 14. Decemb. 1709. n. 250. circa Vesperas Duplicium, etiam majorum absque sollemnitate, & apparatu, & inter Sanctos Apostolis inferiores. Quæ quidem Decreta minimè abrogata intelliguntur per illa de diebus 21. Aug. 1688. in una *Aquilejen.* & 25. Septemb. 1688. in una *Hyssin.* cum ibi agatur de casibus particularis inspectionis, & speciali nota dignis.

1. Martii 1681. num. 116. 14. Maji 1707. 20. August. 1712. n. 245. & 16. Septemb. 1730. n. 277. circa Vesperas Sanctorum Angelorum sub ritu dup. min. per quæ Decreta omnimode abrogatum intelligitur illud de die 27. Septemb. 1698. in una Ordinis Cappuccinorum editum.

QUANDO CONCURRIT

Dominica major seu, i. & ii. classis cum,	0	4	3	4	4	3	3	3	3	0		
Dominica minor, seu per annum,	0	4	3	4	4	3	3	1	1	0		
Duplex primæ Classis,	2	2	4	2	4	4	4	0	4	4		
Duplex secundæ Classis,	4	4	4	4	4	4	4	3	6	3		
Patronus seu Titulus Ecclesiæ,	2	2	4	2	4	4	4	0	4	0		
Duplex per annum majus,	4	4	4	4	4	4	6	1	3	1		
Duplex per annum minus,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1		
Semiduplex,	4	5	3	4	5	3	3	1	1	1		
Dies Octava,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1		
Dies infra Octavam,	0	0	3	4	5	3	3	1	1	1		
1. Totum de sequenti, nihil de præcedenti.										5		
2. Totum de præcedenti, nihil de sequenti.										5		
3. Totum de sequenti, commemoratio de præcedenti.										5		
4. Totum de præcedenti, commemoratio de sequenti.										5		
5. Capitulum de sequenti, commemoratio de præcedenti.										5		
6. Totum de digniori, commemoratio de minus digno.										5		
Simplex, & S. Maria in Sabbato, Feria, & Vigilia non concurrunt.										5		
	Sancta Maria in Sabbato.	Die infra Octavam.	Die Octava.	Simplici.	Semiduplici.	Duplici per annum minore.	Duplici per annum majore.	Patrono, seu Titulo Ecclesiæ.	Duplici secundæ Classis.	Duplici primæ Classis.	Dominica quæcumque.	In primis Vesperis.

Notandum, quod in primis Vesperis diei Octavæ Ascensionis & Corporis Christi, totum Officium sit de Octava, cum Commemoratione præcedentis festi Duplicis, nisi fuerit Festum sollemne principale, vel primæ, vel secundæ Classis, quia tunc de Festo fieret Officium, & Commemoratio de Octava.

In secundis Vesperis diei Octavæ Epiphania, Pascha, Ascensionis, & Corporis Christi, de sequenti Duplici sit tantum Commemoratio, nisi illud fuerit primæ, vel secundæ Classis, seu Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio Ecclesiæ: quia tunc de Festo fieret Officium, & de Octava Commemoratio. Et similiter die Octava Corporis Christi in secundis Vesperis concurrente cum die Octava S. Johannis Baptista Vesperæ erunt de Octava Corporis Christi cum Commemoratione Octavæ sancti Johannis.

In secundis Vesperis Duplicis secundæ Classis non sit Commemoratio de die infra Octavam, nisi quando de ea fieri debeat Officium die sequenti.

Cum

Cum plures sunt Commemorationes, servetur hic ordo. De Duplici, de Dominica, de Semiduplici, de die infra Octavam, de Feria majori, seu Vigilia, de sancta Maria in Sabbato, de Simplici.

Exposita Tabella concurrentiæ, & alia occurrentiæ, quæ infra dabitur, non ita universales sunt, ut ex iis præcisè omnia decendantur, quæ in hac materia occurrere possunt dubia, sed sæpius ad ipsas Rubricas, easque non modo speciales, sed aliquando etiam generales, est recurrendum. Et reverà ubi agitur de Concurrentia duplicis primæ Classis cum Patrono seu Titulo Ecclesiæ, vel Patroni seu Titulo Ecclesiæ cum duplici primæ Classis, vel cum Patrono seu Titulo Ecclesiæ, qui respectivè potest esse Patronus seu Titulus Ecclesiæ particularis, vel Ecclesiæ Cathedralis, seu Matricis nullius Diœcesis, vel quid hujusmodi, non ponitur in quadrangulo num. 6. qui significaret, faciendum esse de digniori, ad instar Concurrentiæ duplicis primæ Classis cum duplici primæ Classis, sed ponitur litera O, non quia hujusmodi concursus minimè accidere possit, sed quia nos remittit ad Rubricas generales, præsertim Tit. XI. num. 2. ubi pro hujusmodi Festorum ordinando concursu sufficienter disponitur, si rectè expendantur ea, quæ ibi habentur, quòd cæteris paribus præferenda sunt Festa, quæ sunt magis particularia, & sollemnius celebrantur, & consequenter his debentur integræ Vesperæ cum

commemoratione alterius Festi concurrentis.

Rursus in eadem Tabella duplex primæ Classis concurrens cum die infra Octavam, præscribitur, totum fieri debere de primo, & nihil de secundo, sed advertendum est, quòd intelligendum est de quacunque Octava non privilegiata, etiam si de ea fieri debeat Officium die sequenti, quæ Sententia Gavanto conformis est Sect. 3. cap. 8. n. 18. & cap. 11. n. 14. Sicut & Bisio lit. C. n. 363. §. 11. ac Halden part. 3. tit. 6. §. 1.

Denique in eadem Tabella ad diem infra Octavam concurrentem cum die infra aliam Octavam, non assignatur num. 6. ubi habetur; totum de digniori, commemoratio de minus digno, sed litera O, non quia hujusmodi concursus nunquam evenire possit, nam de facto diversæ Octavæ, possunt eodem die occurrere; sed cum hoc principaliter pertineat ad Tabellam de occurrentia, ubi n. 7. statuitur Officium de digniori, commemoratio de minus digno, ideo in tali concursu Vesperæ regulandæ sunt ad instar occursum. Fusus tamen de occursum Octavarum particularium, ut dignoscatur, quamnam sit præferenda, nos supra sermonem fecimus, & Tabellam descripsimus.

De Translatione Festorum. X.

RUBRICA.

¶ *Si aliquod Festum Duplex occurrat in Dominicis Adventus, & in Dominicis à Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusivè, in Vigilia Nativitatis Domini, in die Circumcisionis, in tota Octava Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, in tota majori Hebdomada, & infra Octavam Paschæ, in Ascensione Domini, in diebus à Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusivè, in Festo Corporis Christi, & ejus die Octava, in Festo Assumptionis B. Virginis, & omnium Sanctorum, transfertur in primam aliam Festo Duplici, vel Semiduplici*

- plici non impeditam: exceptis tamen Festis Nativitatis S. Iohannis Baptista, & Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, quae in die Octava Corporis Christi celebrantur: excepto quoque Festo quocumque sollemni alicujus loci, quod in propria tantum Ecclesia, etiam in aliquibus ex supradictis diebus occurrens, scilicet, in Dominicis 2. 3. & 4. Adventus & Quadragesima, Dominica Septuagesima, Sexagesima, & Quinquagesima, & diebus infra Oct. Epiphania, (ut in Rubrica de Commemorationibus dictum est) celebratur. Si autem Festum Nativitatis S. Iohannis Baptista venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem, cum commemoratione Octavae; & in secundis Vesperis Corporis Christi fit tantum commemoratio S. Iohannis: sequentibus autem diebus fit Officium de eadem Octava Corporis Christi, cum commemoratione Octavae S. Iohannis. Dies autem Octava S. Iohannis tunc veniens in die Octava Corporis Christi, non transfertur, sed de illa ea anno fit tantum commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus diei Octavae Corporis Christi; & id semper servetur, quando Festum habens Octavam transfertur: ut non ideo dies Octava transferatur, sed ipsa die de ea fiat commemoratio, quae alias erat Octava, si Festum non fuisset translatum. Quod si Festum post totam suam Octavam transferri contigerit, illo anno celebratur sine Octava: nisi Titularis Ecclesia privilegio aliter fieri oporteat.
- 2 Si in die Octava alicujus Festi habentis Octavam, occurrat aliquod Festum Duplex ex majoribus supra in Rubrica de Commemorationibus enumeratis, fiat de Festo cum commemoratione diei Octavae: excepta die Octava Nativitatis Domini & Epiphania, in quibus non fit de aliquo Festo, sed transfertur in primam diem similiter non impeditam. Si autem non fuerit ex praedictis Festis, fiat de Octava, & Festum transferatur, ut supra.
  - 3 Si aliquod Festum Duplex infra Octavam occurrens, alio majori festo Duplici impediatur, transferatur in primam diem similiter non impeditam, & in eo fiat commemoratio de Octava.
  - 4 Si in aliis Dominicis per annum à supradictis occurrat Festum Duplex, non transfertur, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.
  - 5 Festum Semiduplex occurrens diebus supradictis, & infra Octavam Corporis Christi, & aliis Dominicis per annum, transfertur in primam diem simili Officio non impeditam: occurrens verò in Dominicis infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus, (ut dictum est in Rubrica de Octavis,) transfertur in sequentem diem, cum commemoratione Octavae; quae si fuerit alio Festo Duplici vel Semiduplici impedita, praedictum Festum Semiduplex veniens in Dominica, transfertur post Octavam: ita ut Festum Semiduplex infra Octavam non transferatur, nisi in proximè sequentem diem.
  - 6 Si duo, vel plura Festa novem Lectionum simul eodem die veniant, fiat Officium de majori, id est, de Duplici, & Semiduplici transferantur. At si omnia fuerint

runt Duplicitia, vel omnia Semiduplicitia fiat de digniori, seu sollempniori; & quæ minoris sollempnitatis sunt, transferantur.

- 7 Si plura Festa novem Lectionum transferenda sint, prius transferatur Duplex, quam Semiduplex; & inter plura Duplicitia, quod est magis sollempne, semper prius transferatur, & prius celebretur: alioquin si sunt equalia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus.
- 8 Festum Simplex nunquam transfertur: sed si de eo fieri non potest Officium, fiat commemoratio, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus: si autem venerit in illis diebus, in quibus de Simplici nulla fit commemoratio, eo anno non fit de eo amplius.
- 9 Si aliquod Festum novem Lectionum, in quo annotatum est fieri commemorationem alicujus Sancti, transferatur propter advenientem Dominicam, vel aliud Festum majus, non tamen transfertur cum illo commemoratio illius Sancti in eo assignata: sed dicta commemoratio fit die suo in Dominica, vel alio Festo, in quo fieri possit, cum nona Lectione ejusdem, si propriam de vita Sancti habuerit: Festum verò novem Lectionum transfertur sine ulla amplius commemoratione Festi Simplicis prædicti. Quod etiam servatur in commemorationibus occurrentibus in Vigiliis, cum de Vigilia veniente in Dominica fit in Sabbato præcedenti; tunc enim commemoratio Festi Simplicis non fit in Officio Vigilia, sed in Dominica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. X. De Occurrentia Officii Divini, seu de Translatione Festorum.

I. Gavant. pag. 28. col. 1. Tit. Sect. De Occurrentia &c.) Ex conflictu duorum Officiorum una simul, eademque die occurrentium id efficitur, ut si neutrum cum sola Commemoratione peragi queat, necesse sit alterum dimitti, donec die, qua primum libera, resumatur, quod cum sit, translatio proprie dicitur, de qua luculenter satis egit Micr. cap. 42. & nos hic fusè pertractare debemus. Rursus Translatio, ut optimè advertit Guyetus lib. 4. cap. 7. quest. 1. non est idem ac mutatio, de qua idem doctissimus Auctor agit lib. 2. cap. 6. quest. 1. & seqq. nam licet utraque sit amotio Festi à suo die proprio, differunt tamen in eo, quòd mutatio est veluti transmigratio, & perpetua alterius sedis occupatio; translatio vero instar est peregrinationis, qua se aliò quis sic confert, ut tamen ad sedem propriam illico sit rediturus;

Gavant. Rubr. Brev.

utriusque causa est Officium aliquod diem Festo destinatum occupans; at hujus ex accidenti, atque pro hac, aut alia simili vice dumtaxat, ut fit in occurrentiis Dominica Septuagesimæ, Feriæ IV. Cinerum, Ascensionis Domini, & aliis Festorum Mobilium; illius constanter, ac perpetuò propter occursum videlicet Festorum Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Assumptionis B. M. Omnium Sanctorum, & similibus, quæ eodem stato semper Calendarii die recurrunt. Porro occupantis Officii ratio, qua alteri præfertur, vel est ipsius dignitas, vel necessitas, vel dignitas simul & necessitas. Dignitas quidem, ut in Festis Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Assumptionis B. M. Omnium Sanctorum, quæ cùm duplicia sint primæ Classis, & quidem Christi Domini, & Beatissimæ Virginis, omnibus aliis dignitate antecellunt; necessitas verò, ut in

K

Do-

Dominicis, Adventus, Septuagesimæ, Quadragesimæ, Feria IV. Cinerum &c. quæ cum non nisi ritu semiduplici, ac simplici celebrentur, ideo tamen Festis duplicibus longè dignioribus in occurrentia præstant, quia nec omitti penitus, nec ullo alio die fieri possunt. Dignitas denique simul, & necessitas in Dominicis Paschæ, Pentecostes, & Trinitatis, quæ simul & Dominicæ sunt & Festa item omnium Sollemnissima.

Ex his colligitur, Officii de tempore ut sic, nullam dari propriè translationem. Quamvis enim aliqua pars Officii Dominicalis, aut Ferialis, putà Lectiones primi Nocturni, Responsoria, Historiæ expositio, item Homiliæ, & Evangelii Dominica alia die interdum resumantur, nunquam tamen totum Officium talis Dominicæ, aut talis Feriæ alio die fit, quàm tali Dominicæ, aut tali Feriæ. Non sic Festa Sanctorum; hæc enim idonea sunt æquè uno die fieri, atque alio, unde si suo proprio die impediuntur, facile resumuntur in alio; hincque est, quod translatio propriè Festorum dicatur.

Cùm autem Festa, quò digniora sunt, & superioris gradus, eò firmiter diem suum retineant, & ab eo difficilius removeantur, idcirco ut eorum Translationes certius à Nobis investigentur, operæ pretium est, rem juxta varios singulorum gradus definire, qui quatuor numerantur, ut alibi etiam innuimus, videlicet Duplicium primæ Classis, Duplicium secundæ Classis, Duplicium per Annum, sive Majorum, sive Minorum, & Semiduplicium; de Simplicibus, sicut etiam de Vigiliis, & Octavis mentionem hinc non facimus, quia regulariter non dantur de his translationes. Hæc ex Guyeto placuit transcribere, quia perutilia sunt ad sternendam viam quæstionibus omnibus ad præsentem translationis materiam spectantibus.

II. Gavant. pag. 28. col. 1. num. 1. -- *Duplex Festum potest occurrere &c.* Quamvis indistincte loquatur Gavantus hoc loco de Fe-

sto Duplici quocumque occurrente in Dominicis Adventus &c. tamen ex iis, quæ posterius tradit, & ex Rubrica superiori colligitur, quòd dies excludentes Festum quodcumque etiam primæ Classis in iis occurrent, & quod proinde deberet transferri seu respective mutari, sunt Dominica prima Adventus, Vigilia Nativitatis Domini, & à fortiori ipsiusmet Festum, Circumcisio Domini, Epiphania, & ejus dies Octava, Feria IV. Cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Passionis, Dominica Palmarum, ac deinceps usque ad Dominicam in Albis inclusive, Ascensio Domini, à Vigilia Pentecostes usque ad Dominicam Trinitatis inclusive, Festum Sanctissimi Corporis Christi, Assumptio B. M. V. Nativitatis S. Johannis Baptiste, Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, & Festum omnium Sanctorum. Præfati, inquam, dies tali Religione, & Sollemnitate ab Ecclesiâ celebrantur, ut excludant quodcumque Festum in iis occurrens etiam primæ Classis, qualia sunt Festum Patroni Principalis loci, seu Ordinis, nec non Titularis Ecclesiæ ac ejus Dedicatio, ita, ut nequeat fieri Officium de dicto Festo, sed transferri seu respective mutari debeat in diem proximè non impeditam.

Verum quidem est, quòd prædictorum omnium dierum non est eadem ratio in excludendis omnibus Festis etiam primæ Classis, ut supra observavimus, nam cum prædictorum dierum alii sint instabiles, seu certam in Calendario sedem non habentes, putà Dominica prima Adventus, Feria IV. Cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, & cætera Festa Mobilia; alii è contra fixi, statoque semper die quotannis recurrentes, ut sunt Vigilia, & Festum Nativitatis Domini, Circumcisio, Epiphania, & ejus Octava, Assumptio B. M. V. Nativitas S. Johannis Baptiste, Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, & Festum Omnium Sanctorum; hi quidem, Occurrentia secum Festa etiam primæ Classis, perpetuò excludunt, adeò, ut de

de iis nullo unquam Anno tali die possit fieri, puta de S. Anastasia die 25. Decembris. De aliis non item discurrendum est; si enim Dominica 1. Adventus incidat in diem 30. Novembris, excludit quidem Festum S. Andree ab eo die, sed hoc non nisi quinto, aut sexto quolibet anno, aut etiam undecimo accidit: Unde in hoc postremo casu translatio est adhibenda, in illo verò priori opportunior esset mutatio, ut optime consulit Guyetus *lib. 2. cap. 2. præsertim qu. 6.*

III. Gavant. pag. 28. col. 2. n. 2. - - Si verò est Duplex primæ Classis, de eo fit in Dominica &c.) Advertit optime hic Gavantus, quòd si Festum aliquod Duplex primæ Classis occurrat in Dominica majore secundæ Classis, nempe vel in Dominica secunda, vel tertia, vel quarta Adventus (nisi in hanc incidat Vigilia Nativitatis Christi) vel in Dominica Septuagesimæ, vel Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ, vel denique in secunda, vel tertia, vel quarta Quadragesimæ, tunc Officium fit de Festo illæ primæ Classis: fieri tamen simul debet Commemoratio de hujusmodi Dominica occurrente secundæ Classis in utrisque Vesperis, Laudibus, & Missa, cum nona Lectione de Homilia ejusdem Dominicæ in Officio, & cum ultimo de eadem Evangelio in Missa. Si verò Festum Duplex secundæ Classis incidat in Dominicam aliquam majorem ex dictis primæ, vel secundæ Classis, tunc Officium, & Missa debent dici de Dominica prædicta majori, & Festum Duplex secundæ Classis debet transferri in diem aliam, eamque proximam non impeditam Festo novem Lectionum.

Ex hucusque dictis patet, translationem Festorum esse motum aliquem duos terminos habentem, videlicet terminum à quo Festum amovetur, & terminum in quem Festum rejicitur. Rursus liquet, quòd terminus à quo, non est idem pro omnibus Festis, quæ enim digniora sunt, difficilius à suo loco dimoventur, sic difficilius amoventur Festa primæ Classis, quam Festa secun-

dæ Classis, unde sequitur, quòd dies illi, qui rejiciunt superiora Festa, v. g. primæ Classis, iidem quoque rejiciunt omnia inferiora, nempe secundæ Classis &c. Sed non è contra, Semiduplicia enim v. g. rejiciuntur à Dominicis per Annum, in quibus stant immota Duplicia &c.

Terminus verò ad quem, sive dies, in quem Festum translatum rejicitur, quoad Ferias idem est pro Festis Superioribus, & inferioribus, ita ut tam hæc, quam illa in primam, quæ vacat, transferantur, unde cum in Rubricis dicitur: *transfertur in primam diem non impeditam*: intellige in Feriam, seu diem non impeditam Festo Duplici, vel Semiduplici juxta superiorem Rubricam n. 1. sub nomine verò Festi novem Lectionum cum veniat etiam Dominica, ut patet ex Decreto S. R. C. 12. Martii 1618. dato n. 41. hinc fit, quòd etiam quælibet dies Dominica censetur dies impedita ad admittendum Officium translatum. E contra nomine Festi non admittentis Officium translatum, non veniunt dies infra octavam aliquam non privilegiatam, in quibus fit de Duplicibus translatis, immò & de Semiduplicibus in diem immediate sequentem, sed de his tantum, quando occurrunt in Dominica infra Octavam, in Festo duplici habente Octavam, vel in Festo Duplici infra eandem Octavam occurrente, de qua re videantur ea, quæ diximus supra ad *cap. 8.* ubi pariter adnotavimus, diem Octavam nunquam posse transferri, & diximus, quid faciendum sit, si in ea occurrat Festum aliquod sollempnius, & quomodo transferri debeat duplex per annum, vel majus, vel minus, si in dictam diem Octavam incidat, cum talia Duplicia cuicumque Octavæ cedant, non sic verò Duplicia primæ, vel secundæ Classis, quæ non cedunt nisi Octavis privilegiatis, quales sunt Octava Paschatis, Pentecostes, & dies Octava Nativitatis Domini, in qua occurrit Circumcisio ejusdem, & dies Octava Epiphaniæ. In die autem Octava SS. Corporis

ris Christi, potest fieri tantum de Duplici primæ Classis in ea occurrente, non verò translato, & infra eam exclusis aliis Duplicibus translatis, ut notat Gavantus *sect. 2. cap. 8. n. 24.* Exceptis tamen Duplicibus primæ, immò etiam secundæ Classis translatis, ut declaravit S. R. C. die 30. Maji 1699. quod Decretum datur in nostro Indice n. 193. & idem (licet cum aliqua hæsitatione) adnotavit Guyetus *lib. 4. cap. 6. quest. 7.* Diximus, quòd dies infra Octavas non privilegiatas non rejiciunt à se Duplicia quæcumque translata, nam Octava privilegiata, nempe Paschatis, & Pentecostes, excludunt quæcumque Festa etiam primæ Classis occurrentia, unde à fortiori translata. Dies verò infra Octavam Epiphaniæ, non admittunt aliud Festum, nisi sit primæ Classis, cætera verò transferenda sunt post dictam Octavam.

Disputabatur inter Rubricistas, utrum in Feria VI. post Octavam Ascensionis (quæ censetur tanquam dies infra Octavam) possit fieri de Officio translato? De Festis duplicibus translatis nulla potest esse difficultas, quia ea etiam translata fiunt infra Octavas non privilegiatas, ut diximus supra; sola igitur remanebat difficultas de Festis Semiduplicibus translatis, de quibus non potest fieri infra Octavas, nisi transferantur à Dominica in Feriam secundam proximè sequentem non impeditam Festo duplici, vel semiduplici in eam occurrente, vel transferantur à Festo duplici Octavam habente, vel à Festo duplici infra eandem Octavam occurrente in proximam diem immediate sequentem, prout diximus supra *cap. 8.* Propositum dubium affirmativa decisione resolverat Guyetus *loc. cit. quest. 8.* ubi ait, quòd Festa semiduplicia quomodocumque translata possunt habere locum in dicta Feria VI. post Octavam Ascensionis, licet enim hæc Feria more diei infra Octavam celebretur, in rigore tamen non est talis, sed repetitio Officii Dominicæ infra Octavam, quamvis Ritus O-

ctava in ea servetur. Hanc verò quaestionem, juxta mentem Guyeti, omnino dirimit Decretum à S. R. C. die 11. Aug. 1691. datum à nobis n. 169. Non potest tamen in ea fieri de quacumque alia die infra Octavam occurrente, cujus sola commemoratio debet fieri ad Laudes, & Missam, nec amplius de ea fit aliud, cum debeat cessare Octava ob Vigiliam Pentecostes supervenientem, ut optimè præscribitur in Rubricis Breviarii Franciscani à S. R. C. die 13. Febr. 1666. approbatis, & in postrema ejusdem recognitione Tit. IX. de Commemorationibus n. 94. & Tit. X. de Translatione Festorum n. 103. die 18. Octobris 1696. recognitis, & per Innocentium Papam XII. 21. Novembris 1696. & 3. Decembris 1697. per binas Constitutiones confirmatis, quodque videtur valde rationi congruum, ex quo, cum sit Officium Domini, est præferendum Officio diei infra aliquam Octavam.

Alia quoque movetur difficultas super Vigiliam Epiphaniæ, utrum in ea possit reponi Officium translatum? sed citatus Guyetus negat firmè cum nostro Gavanto *sect. 6. cap. 7. num. 1.* quia Officium prædictæ Vigilie est verè Dominicale, & se habet veluti Dominica inter Circumcisionem, & Epiphaniam, taliter ut in ea Vigiliam, nec de occurrente quidem semiduplici fieri possit; en igitur, quòd excludit talis Vigiliam quodcumque Officium translatum etiam primæ Classis.

Possit etiam agitari quaestio cum Guyeto, quomodo esset celebrandum Officium S. Agnetis, si transferri deberet usque ad diem 28. Januarii, quo occurrit ipsiusmet S. Agnetis Festum *secundò* dictum; & quid faciendum, si ulterius tale Festum transferatur? sed cum adsit Decretum S. R. C. 5. Maji 1736. in nostro Indice num. 286. hæc quaestio remanet decisa. Alia quaestio, quam ibidem *lib. 4. quest. 9.* proponit Guyetus circa transferendum Festum SS. Apostolorum Petri, & Pauli, si eo die occurrat Festum Titu-

Titularis, seu Dedicatio Ecclesiae, est inutilis pace tanti viri; ex dictis enim à nobis supra n. 2. hic casus est impossibilis, quia omne Festum primae Classis cedit Festo sollempni dictorum Apostolorum.

De translatione Festi S. Benedicti pro PP. Benedictinis vide Decretum emanatum 6. Septembris 1727. datum sub n. 270. De aliis translationibus Festorum particularium, v.g. de Translatione Festi septem Dolorum B. M. V. S. Josephi, Annunciationis B. M. V. &c. agemus in nostris Additionibus ad Sectionem 7. quae est de proprio Sanctorum in suis locis propriis. Interea procedemus sectando Gavanti vestigia ad discutienda, & decidenda alia dubia tum nostris doctrinis, tum S. C. Decretis, quae spectant ad hanc materiam Translationis in genere, quorumcumque Festorum, seu Officiorum. Quoniam vero sermo hic est de termino ad quem, sive de die, in quo Festum translatum, est reponendum, circa quod legenda sunt Decreta in nostro Indice 7. Februarii 1699. n. 211. & 20. Martii 1706. num. 237. quo vero ad translationem Officiorum de uno ad alium Annum inspiciantur Decreta 7. Decembris 1680 num. 108. 27. Aprilis 1697. in Florentina, & 27. Septembris 1698. num. 207. Et licet S. R. C. ad dubium propositum ab Ecclesia Hispalensi tenoris sequentis: *An Sancti, de quibus in toto Anni decursu celebrari Officium non potuit, transferre di sint ad Annum sequentem, vel potius eo Anno sint omitterendi?* responderit sub die 26. Novembris 1735. *Sanctos, qui in fine Anni supersunt, non esse ad Annum sequentem transferendos, sed quoties toto Anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo Anno, diebus eorum propriis, considerandos esse tanquam simplices, faciendos illorum commemorationem, ut sit in semiduplicibus, cum nona Lectione ad Maruinum composita ex omnibus eorum Lectionibus propriis secundi Nocturni ad modum unius.* Et cum hoc Decretum aliquibus visum fuerit particulare; attamen quia post-

ea eadem Sacra Congregatio consulta in una Toletana: *An stantibus Decretis de non addendo, mutando, vel retrahendo in Breviario Romano necnon Decretis Officiorum noviter apponendorum in corpore, in quibus praecipitur his verbis -- Debeant, teneantur, agant. In Officiis vero provincialibus concludi ut sic -- Valeant, possint, recitari posse censuit, concessit, annuit &c. Si autem in aliqua Ecclesia, praesertim Regularium, sint tot Festa, quod non possint nonnulla semiduplicia translata, adhuc recurrente Anno, reponi semel in biennio. In hoc ergo casu licebit omittere, quae sunt de Breviario, ut fiat de particularibus dicto modo concessis?* sub die 15. Septembris 1736. respondit: *Detur Decretum in Hispalen. 26. Novembris 1735. nempe supra allegatum.* Et quamvis Illustriss. D. Diverlini, unus ex Caeremoniarum Apostolicarum Magistris, inuenerit in suo voto, posse juxta Decreta emanata transferri Officia, quae supersunt, in annum sequentem, nihilominus conclusit, potius moderandas esse Octavas minus principales in aliquibus Ordinibus Regularibus, & quatenus supersint aliqua Officia adhuc celebranda, ea non esse transferenda in annum sequentem; unde S. C. resoluit juxta hoc votum, confirmando Decretum in Hispalen. Ex quibus aliqui censent, quod talis norma, & dispositio non transferendi ullum Officium ad Annum sequentem, debeat servari ab omnibus Ecclesiis, & Ordinibus etiam Regularium. Et revera Minores Sancti Francisci Conv. in praxim eam deduxerunt, ut videre est in Ordine Divini Officii pro Anno 1737. Decreta vero supradicta innuuntur in nostro Indice n. 282. & 337. quae quidem Decreta ab aliis judicantur particularia pro praefatis Ecclesiis Hispalen. & Tolet.

IV. Gavant. pag. 28. col. 2. n. 3. -- *Si contingat, ut duo Festa duplicia occurrant eodem die, &c.)* Inharendo dispositioni Rubricae, quae habetur n. 3. docet optimè Gavantus, quod si occurrant eodem die infra Octavam

non privilegiatam duo Festa duplicia, eo casu debet celebrari Officium de magis nobili, seu de eo, quod preferri deberet, juxta regulas supra, & infra tradendas, & transferri aliud duplex minus nobile in primam diem infra eandem Octavam non impeditam alio Festo novem Lectionum. Hæc dispositio congrua omnino est, quia cum certissimum sit etiam juxta mentem S. R. C. declaratam in suo Decreto 30. Septemb. 1679. dato in nostro Indice n. 101. in quo habetur: *Festum duplex occurrens ante Octavam non privilegiatam si est transferendum, non est protrahendum post Octavam, sed infra eandem celebrandum*; hinc optimè fit, quòd idem Festum duplex non est pariter protrahendum quotiescumque occurrit etiam intra eandem Octavam.

Non me latet, aliquos Auctores asserere, ferè idem etiam de Festo semiduplici, quando incidat in Festum duplex infra Octavam non privilegiatam, dicendo, in tali casu transferendam esse tale Festum semiduplex in diem immediatè sequentem Festo duplici, vel semiduplici non impeditam, ita tradit Pisart in suo Directorio Canonico tit. 10. num. 7. quem sequitur Halden par. 3. tit. 6. § 5. innixi præsertim S. C. Decretis 30. Septembris 1679. datis num. 104. & 105. & his duobus Decretis profectò non derogatum fuisse per subsequens editum die 22. Decembris 1696. & datum num. 191. jam diximus in nostris Additionibus ad Caput 8. hujus tertiæ Sectionis, ubi concludimus, quòd Officium semiduplex non potest transferri, nisi in sequentem Feriam II. quando occurrit in Dominica antecedenti infra Octavam non privilegiatam, & admittentem Festa semiduplicia occurrentia, & si tale Officium inveniat Feriam illam secundam impeditam, tunc transferri debet post illam Octavam in primam diem pariter non impeditam servato semper debito translationis ordine cum aliis Festis, quæ transferri debent, quòdque S. R. C. declaravit, habere

locum etiam Officium quoad Festum semiduplex occurrens in Festo duplici infra Octavam non privilegiatam, ut ibi clare, ac distinctè adnotavimus. Cæterum si Festum semiduplex incidat in aliam Dominicam per Annum, tunc observanda est ad literam dispositio superioris generalis Rubricæ, quæ habetur num. 7. & ea, quæ tradit Gavantus supra num. 4. videantur Decreta data in nostro Indice num. 226. & 316. quibus confirmantur nostra placita mox exposita.

Multoties accidit, & in pluribus locis, sive Ecclesiis, quòd plura Officia ejusdem, sive diversi Ritus de præcepto eadem die occurrant, & ita fixe, ut translatio alicujus sit perpetua; in hoc casu quæri posset, utrum prima dies proximè non impedita, assignata censeatur in perpetuum pro die propria, & fixa Festi translati respectivè? Hanc quæstionem tractabimus, & decidemus infra perpendentes verba, & opinionem Gavanti, quæ habentur n. 15.

V. Gavant. pag. 29. col. 1. n. 5. -- *Occurritibus pluribus Festis novem Lectionum, transferatur illud, quod est minus nobile &c.* Optimè explicat hoc loco Gavantus, verba Rubricæ Generalis, quæ habentur n. 6. & docet, quòd in transferendis Festis servanda est hæc Regula, nimirum: quòd in occurrentia duorum Festorum debeat celebrari Officium de magis nobili, & transferri illud, quod est minus nobile, vel ratione ritus, vel ratione personæ, quando Festa, seu Officia in ritu sint æqualia.

Huc spectant sequentia Decreta, quæ videre est in nostro Indice, videlicet 21. Augusti 1688. n. 156.

6. Septembris 1727. n. 260. & 270.

3. Septembris 1672. n. 97. & 25. Januarii 1729. n. 272.

27. Augusti 1633. n. 76. & 20. Martii 1706. n. 237.

1. Martii 1681. n. 115. 12. Julii 1704. n. 227.

15. Martii 1698. n. 194. 27. Septembris 1698. n. 209.

7. Decembris 1680. n. 109. & 112. 5. Maji 1636. n. 286. & 23. Junii 1736. n. 286. 287. 288. 322.

2. Martii 1683. n. 137. & 138. 10. Januarii 1693. n. 177.

20. Julii 1686. n. 157. & 6. Septembris 1727. n. 270. 5. Maji 1736. sub n. 290.

VI. Gavant. pag. 29. col. 1. n. 6. -- *Translat. pluribus Festis &c.*) Postquam num. 5. explicavit Gavantus, quodnam Festum sit celebrandum, & quodnam transferendum, quando plura occurrunt eodem die, transit deinde n. 6. ad explicandum ordinem, qui servari debet in reponendis pluribus Festis translatis, & dicit, quod si plura Officia habeantur translata diversi Ritus, tunc id, quod est Ritus altioris, v. g. primæ Classis, prius transferendum, & reponendum est, quam illud, quod est Ritus inferioris, v. g. secundæ Classis; & sic ob eandem rationem prius Officium Duplex, quam Semiduplex. Inter plura autem ejusdem Classis, & Ritus debet servari ordo dignitatis, unde prius transferri debet Officium de Digniore, quam de minus digno, quod innuit pariter Gavantus n. 7. dicendo, quod in Translationibus debet servari ordo tum Dignitatis, tum Calendarii. Cohærendo autem prædictis Dispositionibus, quæ eruantur ex sacris Rubricis, emanarunt sequentia Decreta à S. R. C. 13. Junii 1681. num. 127. 5. Maji 1736. num. 290. 18. Septembris 1666. num. 92. 17. Julii 1706. num. 239.

Cæterum, quodnam ex pluribus Festis ejusdem Ritus unum censendum sit dignius altero, atque adeo vel simul occurrenti præferendum, vel si ambo sint translata, prius reponendum, colligi potest ex dictis à nobis in præcedente Capite de Concurrentia Festorum, & ex dicendis infra.

VII. Gavant. pag. 29. col. 1. n. 8. -- *Festum Simplex non transfertur &c.*) Ex huc-

usque dictis colligitur, quænam Officia, ac Festa possint, ac debeant transferri, nempe ex Festis sola Festa Duplicita, & Semiduplicita de præcepto, suo die celebrari impedita. Ex aliis verò diebus quoad Officium, immò quoad partem Officii, ut supra notavimus, & Missam (non autem quoad obligationem audiendi sacrum, & abstinendi ab opere servili) etiam Dominicam (quando juxta Rubricas aliquando contingit, ut ad diem aliquam præcedentis Hebdomadæ sit anticipanda) ac etiam Vigiliis minores, quando incidunt in Dominicam; & Festa illa, quorum sunt Vigiliæ, in Feriam secundam incidant &c. Tunc enim de talibus Vigiliis fit in Sabbato præcedenti, ut disponunt Rubricæ, è contra nunquam transferuntur dies Octava, nec Feria, nec Festum Simplex, ut ait Gavantus hoc numero; sed de istis si die suo celebrari Officia non possint, vel solam fieri Commemorationem suis locis, si dies, aut Festum occurrens id permittat; vel si ratio diei, vel Festi occurrentis neque hanc Commemorationem permittat, tunc omittitur omnino Officium Simplex pro eo Anno, aut loco; Unde fieri potest, ut optimè notat Gavantus, ut alicubi nunquam quid fiat de Festo Simplicij, neque Officium, neque Commemoratio. Huic autem perpetuo impedimento S. R. C. die 22. Januarii 1735. in correctione & approbatione Calendarii Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium provide occurrit, ut adnotavimus supra hac Sect. Cap. V. in fine. Alia etiam sunt Officia, quæ transferri non possunt, v. g. Festa Duplicita, aut Semiduplicita mære ad libitum, de quibus tamen fusiori calamo agemus infra in nostris Additionibus ad num. 16.

Præterire tamen hoc loco non debeo, quod si Festa Semiduplicita ad libitum, quæ antea fuerant Simplicia, occurrant, v. g. in Dominica, tunc de his nona Lectio legi debeat, & fieri Commemoratio, ac si forent adhuc Simplicia, nec minus habeanteo Anno,

no, quam ante habuerant: hoc colligitur ex Decreto 13. Junii 1682. dato in nostro Indice num. 126. Hoc contingit aliquando in Festo S. Remigii incidente in diem primam Octobris, cujus Festum sub Ritu Semiduplici est ad libitum; sub Ritu vero Simpliciter est de precepto. Neque potest dici, quod si tale Festum occurrat in Dominica, & sequens dies vacet, possit in talem diem transferri, quia Decretum, quod asseritur datum die 30. Martii 1692. & quod affertur ab Henrico Pisart in suo Directorio Canonico Tit. X. n. 19. nimirum, quod -- Festa ad libitum transferri possunt in solam immediatè sequentem diem, dummodo non sit impedita Festo Duplici, vel Semiduplici, vel non habeatur, reponendum aliquod Festum translatum cujuscunque Ritus -- in Regesto Decretorum S. R. C. reperiri non potuit; & anno 1692. die 30. Martii incidit in Dominicam Palmarum; unde tanquam authenticum tale Decretum admitti sanè nequit.

VIII. Gavant. pag. 29. col. 2. num. 11. -- v. g. S. Sebastiani, cui cum S. Fabiano sit ordinariè Festum (&c.) Asserit hic Gavantus, quod si occurrant duo Festa eodem die sub una ratione Festi, quorum tamen alterum est Patroni, seu Tituli Ecclesiæ, v. g. Festum S. Sebastiani, cujus cum S. Fabiano sit ordinariè Festum, tunc eo casu fit de Patrono, seu Titulari tantum, hoc est de S. Sebastiano solo, uti Festo primæ Classis; non autem de socio eo die; & num. sequenti resolvit, quod tunc de S. Fabiano fiet prima die non impedita sub Ritu semiduplici post Octavam S. Sebastiani. Quamvis doctrina Gavanti vera sit generaliter loquendo de occurrentia talium Festorum, quorum alterum est Patroni, seu Tituli Ecclesiæ; attamen si unus fuerit Patronus minus principalis, Officium fit de ambobus, juxta Decreta S. R. C. 22. Novembris 1698. & 16. Septembris 1730. data in nostro Indice n. 210. & 273. & licet per quandam ejusdem resolutionem in una Egitanien. 6. Septembris 1603. non-

nulli versarentur in opinione, de S. Sebastiano in Ecclesia propria non posse recitari Officium separatim à S. Fabiano: corrui tamen hic error, si accuratè perpendatur, quod à Sacra Congregatione nunquam proscripta fuit, in ea Ecclesia S. Sebastiani, recitatio communis Orationis amborum Sanctorum, vel tantum S. Sebastiani; sed quia colore Orationis, quæ petebatur particularis, & solum de S. Sebastiano, conjiciebatur, implicite, & indirectè obtineri velle tacita approbatio, vel confirmatio celebrandi Officium, & Missam ejusdem S. Sebastiani bis in quolibet Anno, nempe ultra diem propriam 20. Januarii, etiam in Dominica secunda Augusti; hinc eadem Sacra Congregatio congruè, & providè rejecit instantiam, quam utique admisisset, & annuendum eidem esse censuisset, ad transitis Rubricæ, post Tabellam de occurrentia, descriptæ. Prædictum autem Decretum hic, prout jacet, exhibemus, ut exinde nostri asseriti veritas magis elucescat.

Cum Episcopi, & Capitulum Egitanien. ob generalem pestilentiam in Regno Portugalliæ Ecclesiam à fundamentis in eadem Civitate erexerint, & B. Sebastiano, inclito Martyri, dedicaverint, ad quam singulis Annis bis accedunt, & sollempniter in honorem dicti S. Sebastiani Missam, & Officium celebrant, nempe die 20. Januarii in Festo ejusdem Sancti, & secunda Dominica Augusti: & quia in Officio, quod de S. Sebastiano recitatur, Oratio est communis cum S. Fabiano, supplicaverunt, ut eis licitum sit, in dicta Ecclesia B. Sebastiano dicata, dictis duobus Anni diebus, Orationem de S. Sebastiano tantum recitare, cum in Cathedrali Ecclesia, etiam Officium, & alia Missa de Sanctis Fabiano, & Sebastiano à parte Capituli, quæ ibi remanet, celebretur juxta formam Breviarii, & Missalis Romani. Congregatio verò nihil concedendum esse judicavit, & ita respondit, die 6. Septembris 1603. -- Decreta autem, quæ relpe-

respectivè ad hanc materiam attinent, reperiuntur in nostro Indice sub diebus 12. Februarii 1633. n. 74. 12. Julii 1664. num. 36. 6. Decembris 1704. 19. Februarii 1707. in una Urbis, 18. Augusti 1724. & 5. Aprilis 1727. in Nolana.

Una idcirco est omnium Doctorum sententia, quòd quando in Calendario habentur duo, vel plura Festa sub eadem festivitate eodem die celebranda, quorum alterum est in qualitate Patroni, seu Tituli Ecclesiæ, & alia non, tunc in ea Ecclesia debet fieri tantùm de Patrono, vel Titulari, absque commemoratione aliorum, & hæc est particularis Rubrica, quæ habetur in Breviario Romano post Tabellam de Occurrentia num. 8.

E contra verò eùm quæsitum fuisset, an in Ecclesia S. Mariæ in Porticu, ubi asservatur Brachium S. Marcelliani tantùm (occurrentis die 18. Junii) faciendum sit Officium etiam de S. Marco sub Ritu duplicis minoris de Communi plurimorum Martyrum, vel potius de S. Marcelliano tantùm de Communi unius Martyris? S. R. C. die 7. Augusti 1717. respondit -- Officium esse recitandum de utroque Sancto de Communi plurimorum Martyrum -- Et hoc Decretum datur in nostro Indice n. 259. Ex hoc infertur, non esse dividendos eos Sanctos, qui juncti sunt per se, & quasi ex natura rei, cum videlicet aliqua inter eos consanguinitas, vel affinitas intercessit: SS. igitur Marcus, & Marcellianus, qui erant fratres, id eo non sunt dividendi, licet in prædicta Ecclesia reperiatur Reliquia insignis tantùm de S. Marcelliano. Qui non sunt pariter dividendi, etiam si unus eorum esset Patronus, vel Titularis, secus verò, si fraternitas esset tantùm spiritualis, utpote quia Sancti Fratres alicujus Instituti, seu Congregationis Regularis; in tali enim casu apud illos Regulares, qui gaudent privilegio recitandi eorum Officium, si unus, vel plures eorum sunt respectivè Titulares, vel Patroni, etiam

GAVANT. Rubr. Brev.

Provincia Regularis, per modum unius, de ipso, vel ipsis debet recitari sub Ritu duplicis primæ Classis cum Octava; de reliquis verò in proxima die sub Ritu, quo debebat celebrari, ac si nullus eorum fuisset Titularis, vel Patronus. Octava verò ex omnimoda congruentia ab ipsis Regularibus debet recitari, quando aliquis Sanctus eorum Ordinis est Patronus tantùm Loci, vel Provincia, seu Regni, vel Titulus Cathedralis, seu Matricis nullius Diocesis, quamvis ipsi in eorum Ordine, seu Congregatione de prælaudato Sancto, vel Sanctis Octavam non celebrent; Quodque intelligitur de aliqua Octava ipsorum Sanctorum Regularium Clero Sæculari concessa. Si autem unus dictorum Sanctorum est Patronus minus principalis, Officium fit de ambobus. Ab ipsis verò, qui non fruuntur privilegio recitandi Officium talium Sanctorum Fratrum alicujus Instituti Regularis, de eo tantùm debet recitari, qui est Titulus, vel Patronus, etiam minus principalis, vel asservatur Reliquia insignis, vel adest indultum particulare; de reliquis autem nullum recitatur alio die Officium, neque fit commemoratio. Ex prædictorum exemplo idem dicendum censet de aliis Sanctis Fratribus eadem die occurrentibus Guyetus lib. 3. sect. 1. cap. 3. quest. 5. & cum eo Johan. Baptista Pittonus, num. 1368.

IX. Gavant. pag. 30. col. 1. n. 15. -- De Patrono loci tanquam de digniori recitandum sit Officium, translato Titulari (&c.) Resolvit hinc Gavantus, quòd in Ecclesia Regularium, quando occurrunt duo Festa eodem die Patroni principalis loci, & Titularis Ecclesiæ illorum Regularium, resolvit, inquam, quòd Regulares debent recitare Officium de Patrono loci, translato Titulari, qui est minus dignus. Huic Gavanti decisioni non acquiescit Guyetus, sed etiam refellere nititur lib. 4. cap. 12. quest. 2. Guyeti sententiæ ego pariter propendo ea ratione ductus, quia Festa propria cæteris omnino paribus, ut supra

L innui-

innuimus, & patet ex Decreto 23. Junii 1736. dato sub n. 322. preferenda sunt in ea Ecclesia, cujus sunt Festa, aliis Festis communibus; Festum autem Patroni, seu Tituli Ecclesie est profecto Festum omnium maximè proprium; unde in paritate Ritus hoc est preferendum. Rursus considero, Regulares teneri quidem ad celebrandum Festum Patroni loci sub Ritu primæ Classis, sed sine Octava, ut liquet ex Decreto 27. Maji 1628. dato in nostro Indice n. 63. & ex aliis Decretis ibidem indicatis. Festum verò Patroni, seu Tituli Ecclesie tenentur pariter Regulares sub Ritu duplici primæ Classis, & cum Oct. ut patet ex Decret. 13. Junii 1682. dato in nostro Indice n. 125. unde dignius, vel sollemnius profecto apparet relatè ad Regulares Festum Patroni, seu Tituli propriæ Ecclesie, vel ejus Dedicacionis, quàm Festum Patroni loci, ex quo illud sollemnius celebratur ab ipsis, nempe cum Octava, hoc verò sine Octava. Hinc est, quòd Cæremoniales Monasticum, licet Gavanto additissimum, lib. 4. cap. 16. ubi agit de Festis Patronorum, præfert Festum Patroni, seu Titularis Ecclesie, Festo Patroni principalis loci, nam præscribit, primum esse celebrandum sub Ritu primi ordinis, secundum verò sub Ritu duplici tertii ordinis.

X. Gavant. cod. n. 15. -- *Quòd si quotannis hic accidat occurfus, assignanda erit dies sequens in perpetuum Tituli in Ecclesia.* Inhærendo suæ sententiæ progreditur Gavantus ad declarandum, quod si quotannis accidat prædictus occurfus Patroni principalis loci cum Titulari Ecclesie, tunc asserit, assignandam fore diem sequentem in perpetuum Titulari illius Ecclesie, adjuncto etiam Festo Dedicacionis Ecclesie; specialiter cum Festum Patroni loci habet forum, & populus magis gaudet Missa de suo Patrono, quàm de quocumque alio Titulari, seu Patrono, vel Dedicacione alicujus Ecclesie particularis.

Fateor, quòd valde urgerent Gavanti rationes, si Festum Patroni loci esset sub præcepto observandum cum obligatione audiendi Sacrum, & abstinendi ab operibus servilibus; quia in hoc casu, si Festum Titularis Ecclesie non celebraretur à Regularibus cum majore sollemnitate, quàm Festum Patroni principalis loci, tunc videretur præferendum Festum dicti Patroni loci Festo dicti Titularis Ecclesie; quia cæteris paribus quando concurrunt duo Festa, quorum unum sit in Populo celebre, & alterum tantum in Choro consuetum sollemniter celebrari absque celebratione Populi; prius posteriori est preferendum, quia major est habenda ratio publicæ celebrationis Cleri, & Populi, quàm solius Cleri; videantur, quæ diximus de occurfu Festorum Patrocini S. Josephi cum Festo universali de præcepto SS. Philippi, & Jacobi. Ubi resolvimus, non esse preferendum primum; licet ejusdem Ritus, nisi ubi celebratur cum majori sollemnitate, quàm celebratur Festum secundum dictorum Apostolorum. Si autem sermo sit de Festo Fundatoris, seu Patroni alicujus Ordinis, tanquam de præcepto celebrari ab omnibus sub ejus Instituto militantibus, & ideo absque dubio ab iis præferri debet Festo Patroni loci, & non est postponendum, nisi Festis primæ Classis Ecclesie universalis, quæ supra recensuimus.

Nunc se offert occasio agitandi quæstionem, quam supra n. 4. innuimus, nimirum quando plura Officia ejusdem; sive diversi Ritus de præcepto eadem die occurrunt, & ita fixè, ut translatio alicujus sit perpetua, utrum in hoc casu prima dies proximè non impedit assignanda censeatur in perpetuum pro die propria, & fixa Festi translati respectivè? Hæc quæstio proposita fuit pluries in S. R. C. præsertim verò die 28. Aug. 1706. & 14. Decembris 1709. & S. C. respondit negativè, siquidem concessio facta utentibus Breviario Minorum de Observantia, ut habetur in Rubricis particularibus n. 15. per quam

quam conceditur talis facultas, non extenditur ad non utentes tali Breviario, quæ Decreta videri possunt in nostro Indice n. 240. & 252.

Tandem de Anno 1712. fuerunt proposita sequentia dubia S. R. C. ex parte Canonicorum Ecclesiæ Pifaurenſis.

Primò. In Civitate, & Diœcesi Pifaurenſi die 31. Augusti occurrit Festum Dedicationis Cathedralis sub Ritu duplici primæ Classis celebrandum, & in eadem die ab Ecclesia universali fit Officium Sancti Raymundi Nonnati sub Ritu duplici minori.

Secundò. Item in eadem Civitate, & Diœcesi die 24. Septembris occurrit Festum S. Terentii Martyris, Patroni principalis Civitatis, & Diœcesis sub Ritu duplicis primæ Classis celebrandum, & eadem die ab universali Ecclesia fit Officium B. M. V. de Mercede sub Ritu duplici minori; supplicatum autem fuit S. R. C. à prædictis Canonicis declarari, si supradicta Festa altioris ordinis venerint die Sabbato, an Officia S. Raymundi, & B. M. V. de Mercede vigore Decreti S. R. C. editi 14. Augusti 1664. & iterum 18. Octobris 1696. in reformatione Calendarii Fratrum Minorum sint celebranda die Dominico sequenti, tanquam die propria, vel debeant transferri in Feriam proximam non impeditam?

Hæc supplicatio à S. R. C. remissa fuit ad D. Abbatem Johan. Baptistam Gambarucci, tunc Sedis Apostolicæ, & Sacrarum Cæremoniæ Magistrum, pro voto; votum autem prædicti, qui nunc Archiepiscopus Amasani dignitate decoratus, & Officii Apostolicarum Cæremoniæ Præses est commendatissimus, fuit sequentis tenoris.

Duplici proposito dubio, uno dumtaxat, ac compendioso responso satisfaciendum videtur. Officia enim Sanctorum, quorum Festa, non quidem ex accidenti, atque pro hac, aut alia simili vice, sed constanter, ac de rei natura, propter occursum majoris Festi perpetuò sunt impedita, apud Peritos

Sacrorum Rituum in aliam diem permutari, & non transferri dicuntur. Translatio namque non idem est, quod mutatio, juxta tradita per Guyetum in sua *Heor. ol. g. lib. 4. cap. 7. quest. 1.* Quamvis etenim utraque fit amotio Festi à die propria, differant tamen in hoc, quòd mutatio est quædam veluti transmigratio, ac nova alterius sedis adeptio: Translatio verò instar est peregrinationis, quæ se aliò quis ita confert, ut tamen ad suam stationem illico fit rediturus. Posita igitur hac distinctione, liquidò apparet in nostro casu, quòd Officia S. Raymundi Nonnati, & B. M. V. de Mercede non translata omnino sint, sed potius immutata, & stabiliter constituta à trigesima prima Augusti in die proxima prima Septembris; necnon respectivè à die vigesima quarta Septembris in die immediate sequenti; ac propterea sub præfatis hæc diebus perpetuò, & quancumque etiam in occurſu Dominicæ jure merito celebranda. Adstipulatur nostræ sententiæ praxis Basilicæ Vaticanæ, cujus auctoritas in hac materia quanti à nobis faciendâ sit, colligi potest ex Constitutione Nicolai III. quæ incipit: *Civitatem Sanctam Hierusalem &c.* ubi Principis Apostolorum Basilicæ cunctarum Ecclesiarum exemplar, & speculum nuncupatur; ex ejus liquidem Calendario, omiſſis aliis quampluribus, unum sat erit adduci exemplum, de Festo scilicet S. Catharinæ *Virg. & Mart.* quod ob perpetuum impedimentum diei Octavæ Dedicationis diætæ Basilicæ, à sua pristina sede amotum, & in diem proximam asportatum, ita ei firmiter addictum est, ut etſi inciderit in Dominicam: cessare faciat illius Officium, quemadmodum pro ultima vice de Anno 1708. laudabiliter servatum fuit.

Quare ex allatis juxta mentem hujus S. C. jam pluries declaratam, & signanter per duo Decreta, quæ in præſenti supplici libello citantur, rescribi posse censerem faciendum esse de Officiis, de quibus agitur sub die

respectivè assignatis, etiam in occurſu Dominica.

Audita ab Eminentissimis PP. hac consultatione, S. R. C. ad proposita dubia respondit -- *juxta votum antedicti Cereemoniarum Magistri*, nimirum faciendum esse de Officiis, de quibus agitur sub diebus respectivè assignatis etiam in occurſu Dominica, & ita decrevit die 2. Julii 1712.

Hoc Decreto derogatum videtur ex vi sua declarationis Decretis datis in nostro Indice n. 240. & 252. & eo magis suadeor de hac derogatione, quia de Anno 1717. aliud simile Decretum emanavit, nam cum quaesitum fuisset ex parte Ecclesiae S. Jacobi Incurabilium Urbis: an Officium Visitationis B. M. V. die 2. Julii, in qua Festum Dedicationis ejusdem S. Jacobi occurrit, celebrari possit die immediate sequenti, etiamsi fuerit in die Dominica? Rursus cum pariter ex parte dictae Ecclesiae secundo quaesitum fuerit: an item die immediate sequenti diei primi Augusti etiam Dominica celebrandum sit Officium S. Petri ad Vincula, cum hac ipsa die occurrat Octava S. Jacobi? S. R. C. rescripsit -- Faciendum esse de Officiis, de quibus agitur in die immediate sequenti, etiam in occurſu Dominica, propter perpetuum impedimentum in propria die, juxta alterum Decretum editum die 2. Julii 1712. in *Pisaurin.* & ita declaravit S. C. die 20. Novembris 1717. -- Vide etiam decreta posita in nostro Indice sub nn. 286. 287. 288. 318. quibus idem declaratur, & confirmatur.

Hujusmodi suis iteratis Decretis S. R. C. approbavit sententiam Guyeti, expositam in voto Illustrissimi Praesulis Gambarucci, quod Officia Sanctorum non ex accidenti, sed constanter à suo proprio die amota, non intelliguntur transferri, sed permutari, adeoque praedictis Officiis prima dies proximè non impedita assignari censei debeat in perpetuum pro die propria, & fixa tali Festo sic translato, ita, ut, si celebratur sub Ritu

duplici, etiam in occurſu Dominica tali die sit celebrandum, id quod fieri non posset, si praedicta proxima prima dies non esset illis in perpetuum assignata, unde nunc pro omnibus Ecclesiis videtur firmiter statutum id, quod declaratum, & concessum jam fuerat in Rubricis particularibus Minorum Observantium n. 15. pro his, qui tali Breviario utuntur, nimirum, quando plura Officia de praecepto eadem die in aliquibus locis ita fixè occurrant, ut translatio alicujus, seu aliquorum sit perpetua, tunc prima dies proximè non impedita assignata censetur in perpetuum pro die propria Festi respectivè translata. Et equidem haec omnia evidenter confirmantur ex praxi communi Ecclesiae, etenim cum Benedictus PP. XIII. s. m. Anno 1728. 27. Septembris indulserit, atque concesserit, ut Officium S. Gregorii PP. VII. alias à S. R. C. die 19. Augusti 1719. cum Lectionibus secundi Nocturni, & Oratione propriis pro universo Ordine Benedictino revivum, & approbatum, in posterum ab omnibus Christianidelibus utriusque sexus tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, die 25. Maji sub Ritu duplici recitari, & Missa respectivè celebrari debeat, hinc à sua sede amotum fuit in perpetuum Festum, & Officium S. Mariae Magdalena de Pazzis, quod eodem die 25. Maji occurrebat, & celebrabatur, cui Festo, & Officio S. Mariae Magdalena de Pazzis reperitur assignata in perpetuum (etiam antequam ullum emanaret Decretum circa hoc Festum alii diei assignandum, sicut emanavit post aliquos Annos, ut videre est in nostro Indice sub n. 318.) tanquam dies propria, & fixa, dies 27. Maji, quae erat dies proximior, & non impedita; unde apparet, ad praxim communiter deductam esse sententiam, quam amplectimur, & quam tenemus, confirmatam pariter esse à S. R. C. Decretis mox adductis, quibus nihil officunt Decreta data in nostro Indice n. 262. & 264. pro Ecclesia, & Diocesi Januensi, quia

quia prædicta Decreta loquuntur tantum in casu, de quo agitur, adeoque sunt particularia pro dicta Diœcesi, quapropter per ipsa non fuit derogatum præcedentibus S. C. Decretis datis in nostro Indice sub numeris supra indicatis. Ex quibus omnibus firmata remanet prædicta regula generalis pro Officiis in perpetuum à sua sede amotis, & necessario transferendis; quam quidem regulam insinualle videtur noster præclarissimus Auctor dicendo, quod si quotannis accidat occurfus Patroni loci cum Titulari Ecclesiæ, assignanda erit dies sequens in perpetuum Titulari illius Ecclesiæ, nisi ex privilegio aliter fieri debeat.

XI. Gavant. pag. 30. col. 1. n. 16. -- *Officia co. cessa ad libitum in pari gradu cedunt aliis de præcepto &c.* Præter Officia recitanda de præcepto, hoc est, ex obligatione imposta universali Ecclesiæ, vel alicui particulari Diœcesi, Nationi, vel Ordini Regularium sub Ritu iisdem conveniente celebranda, dantur insuper, & occurrunt quædam alia per Annum, quæ dicuntur ad libitum, eo quod de licentia, ac Indulto Sedis Apostolicæ possunt quidem, non tamen necessario debent celebrari; sed si celebrantur, non nisi sub Ritu, ac modo ejusmodi Indultis, vel expressè præscripto, vel à S. R. C. declarato celebrari debent.

Circa Festa, seu Officia hujusmodi ad libitum celebranda nihil quidem expressè disponunt, ac statuunt Rubricæ generales Breviarii; non desunt tamen quædam Decreta auctoritate Summorum Pontificum à S. R. C. edita, ac proinde in praxi observanda, quæ infra simul collecta ad dirimenda nonnulla dubia, quæ oriri possent super hac materia, fideliter trademus.

Premittere tamen debemus primò, alia hujusmodi Festa esse ad libitum ubique, hoc est, sine restrictione ad certum locum, aut Nationem, vel Communitatem, & hujusmodi sunt nunc primò Festum S. Canuti, Regis Danorum Martyris semid. 19. Janua-

rii à Clemente X. secundo S. Laurentii Justiniani Episcopi Confessoris semid. 5. Sept. ab Innocentio XII. tertio S. Remigii Episcopi Confessoris 1. Octobris, quæ de Sedis Apostolicæ licentia alicubi quidem sunt Festa de præcepto, at verò in tota reliqua Ecclesia universali in quantum sunt semiduplicia, seu novem Lectionum, sunt Festa ad libitum tantum. Alia verò sunt ad libitum concessa alicui loco, aut Communitati, vel Provinciæ dumtaxat particulari: ad hujus posterioris generis Officia Sanctorum ad libitum possunt revocari illa, quæ nonnullæ Congregationes, Religiones, aut Ecclesiæ, vel Nationes de Sedis Apostolicæ licentia semel per mensem, vel singulis hebdomadibus de SS. Sacramento, aut de B. M. V. vel de sui Ordinis Fundatore, aut de aliis Sanctis, diebus non impeditis Festo duplici, vel semiduplici, aut Feria majori, seu Vigilia, vel illa Feria, in quo sit reponendum Officium Dominicæ, possunt recitare.

De hujusmodi Festis ad libitum nonnulli scripserunt, sed non omnia ad praxim deduci possunt, quæ iidem tradiderunt, sic olim P. Gobati relati ab Halden *part. 3. tit. 5.* & aliorum communis erat sententia: Festa ad libitum aequè transferri posse, ac Festa de præcepto, cui opinioni favebant etiam Decreta S. R. C. sed moderata fuit hæc facultas ab eadem S. R. C. à qua die 20. Decembris 1673. approbante etiam Clemente X. Summo Pontifice, editum fuit sequens Decretum datum in nostro Indice sub n. 98. -- Officia Sanctorum ad libitum censuit S. C. in futurum non esse transferenda, quando dies eorum Festivitatum sunt impediti Dominico, vel aliquo die Festorum mobilium -- Sed quia in hoc Decreto habetur limitatio ad solos dies Dominicos, ac dies Festorum mobilium, ita, ut Festa ad libitum non sint transferenda juxta hoc Decretum, nisi quando occurrant die Dominico, vel in aliquo ex Festis mobilibus, ideo Festa ad libitum in alios dies impeditos incidentia, per-

inde ac Festa de præcepto, adhuc posse transferri in aliam diem non impediam, supracitatus Gobat, & cum eo Lohner, necnon Bissus *lit. 7. n. 73. §. 17.* cum aliis sustinebant, sed prædictorum aliqui cum hac limitatione, ita, ut, si contingeret, ex pluribus translatis unum esse Festum de præcepto, alterum vero ad libitum, juxta regulam nostri Gavanti, hoc numero traditam, tunc prius fieri debere de eo, quod fuit de præcepto, & postea de eo, quod erat ad libitum; sed si translatum ad libitum altioris Classis, seu gradus foret; tunc hoc prius transferendum. Hanc Gavanti regulam admittebat quoad utramque partem Gobat *tract. 5. n. 36. append. 6. n. 65.* Guyetus tamen *lib. 4. cap. 8. quest. 3.* & cum eo Bissus supracitatus §. 16. refellunt prædictam Gavanti regulam, quoad primam partem, ex eo, quod Rubrica generalis supra *num. 6.* nulla posita distinctione Festi de præcepto, vel Festi ad libitum præscribat, quod si occurrant plura Festa, illud sit transferendum, quod est Classis inferioris, quod si Festa sint in æquali gradu, regula transferendi unum ex illis est desumenda à minori, vel majori dignitate, non vero, quod Festum sit de præcepto, vel ad libitum, quam distinctionem cum non posuerit Rubrica, ait Bissus, neque nos pro nostro arbitrio ponere debemus. Sed optimè defendi potest Gavantus, quia in pari gradu, & in pari dignitate, semper præcedentiam habet Festum de præcepto supra Festum ad libitum. Omnes autem modò corruunt hujusmodi concertationes inter Gavantum, Guyetum, & Bissum, quia S. R. C. approbante Innoc. XI. Anno 1682. die 24. Jan. Clem. X. dispositionem de non transferendis Festis ad libitum, sed de his penitus omittendis, extendit etiam ad Octavas, & Natalitia Sanctorum ex Indulto Apostolico in aliqua Religione, vel Diocesi de præcepto celebranda, ita, ut Festa ad libitum infra, aut infra aliquam Octavam, aut in Festo aliquo universali, vel particulari alicu-

jus Diocesis, vel Ordinis occurrentia, nec die illo celebrari, nec etiam transferri amplius (secluso speciali Indulto) possint, sed omnino omitti debeant; hinc fit, quod nec Gobati, nec Gavanti; nec Bissi sententia potest amplius admitti circa translationem prædictorum Festorum ad libitum. Allegatum Decretum reperitur in nostro Indice sub *n. 122* per extensum, in quo etiam additur, quod si Festa ad libitum occurrant eo die, in quo aliàs aliquod Festum translatum poni deberet, tunc liberum fore eadem Officia ad libitum recitare, & Officium translatum ulterius ad aliam diem non impediam transferre; ita etiam, omisso Officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem ex Apostolico Indulto recitari concessum est, Officium ad libitum eodem die occurrens recitari posse, ibidem declaratur.

E contra non licet in occurso transferre Officium duplex proprium Ordinis, causa faciendi aliud duplex ad libitum, etiam si de hoc non sit concessa translatio, ita S. R. C. 2. Decembris 1684. in una Canonica. *Regul. Latran. n. ad decimum dubium*, & datur in nostro Indice sub *n. 153.*

Advertendum est, hoc Decretum loqui de Officio duplici proprio Ordinis occurrente eodem die cum Officio duplici ad libitum, in quo casu disponitur, non esse omittendum Officium proprium Ordinis, causa faciendi aliud duplex ad libitum; unde non loquitur Decretum de Officio proprio Ordinis jam ob aliquam causam omisso, & deinde transferendo, in quo casu valet dispositio tradita in superiori Decreto Anni 1682. nimirum, quod si Festum ad libitum occurrat eo die, in quo aliàs aliquod Festum translatum poni deberet, tunc liberum esse, idem Officium ad libitum recitare, & Officium translatum ulterius in alia die non impediam reponere, quod nunc ita certum est, ut dubitandi locus non sit.

In præfato Decreto edito die 24. Januarii 1682. habetur, ut Officia Sanctorum ad libitum

bitum etiam sub Ritu duplici in diebus Dominicis, & Octavis occurrentia non possint transferri, sed omitti debeant. Hinc dubium obortum est, an illa verba, *in Octavis*, intelligi debeant de die proprio Octavae, vel de tota Octava? an de qualibet Octava, vel saltem de Octavis privilegiatis? Et resolutum fuit, verba illa intelligenda esse de tota Octava, & de quacumque Octava, ita S. R. C. die 28. Novembris 1682. *in Faventina*, & datur hoc Decretum in nostro Indice n. 132. Hoc idem confirmatum fuit in Decreto 2. Decembris 1684. dato n. 154. item in alio 11. Augusti 1691. n. 168. & denique 10. Jan. 1693. n. 174.

Diximus supra, revocari posse ad Classẽm Officiorum ad libitum Officia semel in mense, vel hebdomada recitari concessa aliquibus Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus; unde videnda sunt Decreta edita die 20. Martii 1706. & data in nostro Indice sub n. 236. & 237. utpote spectantia ad dicta Officia ad libitum, & declarantia, quales dies censeantur impediti pro dictis Officiis recitandis. Videatur etiam Decretum editum sub die 7. Febr. 1699. & datum in nostro Indice n. 211.

Præter allegata Decreta lubet etiam mentionem facere de eo, quod editum fuit die 20. Novembris 1683. & datum in nostro Indice sub n. 146. in quo habetur -- Quando in Indultis, & Decretis super concessione Officiorum leguntur verba illa: *recitari posse: si.ri posse* -- Ita intelligenda sunt, ut nihil significant præter Officia ad libitum, quibus omnino competit Decretum die 24. Januarii 1682. pro Sanctis ad libitum editum.

Hoc Decretum multos ingerere poterat scrupulos, ob nonnulla, & penè innumera Officia Nationibus, & Religionibus sub præfatis terminis *re.itari*, & *cel. bravi* concessa, quæ tamen ab omnibus; si quandoque occurrant in die impedito, transferuntur. Ad evellendos scrupulos, qui suboriri poterant

ex allegato Decreto, examinanda est doctrina, cum aliis Rubricistis tradit Henricus Pilart. *in Direct. Canonico Ti. X. num. 21.* ubi ait, non alio sensu ad libitum prædicta Festa censerì debere, quando sunt concessa sub illis terminis: *celebrari posse, recitari posse*, quàm quòd liberum fuerit Episcopis, Superioribus Ordinum, aut Capitulis Generalibus, ea acceptare, vel non; semel autem admittà à Superioribus, liberum non esse subditis, ea dimittere, vel non servare. Quibus positis sequitur citra omnem scrupulum, prædicta Officia sic acceptata si occurrant in die impedito, non reputari debere tanquam Officia merè ad libitum, sed tanquam de præcepto, adeoque esse ex genere illorum, quæ possunt transferri. Nunc verò omnis remouetur difficultas à Decreto emanato 16. Septembris 1730. *in Meliten.* dato in nostro Indice num. 278. Vide etiam Decretum editum die 26. Novembris 1735. *in Hispan.* in nostro Indice sub n. 279.

Quamvis juxta Decreta supra allegata omitti omnino debeant, & non transferri Officia Sanctorum ad libitum, quando dies eorum Festivitatum sunt impediti alio Officio novem Lectionum de præcepto, nihilominus adsunt aliquando speciales declarationes, & respectivè concessiones ab Apostolica Sede peculiariter factæ, vel recitandi talia Officia ad libitum etiam in die impedito, ut ex Decreto edito die 20. Octobris 1683. & dato in nostro Indice sub num. 143. & ex alio pariter edito die 28. Novembris 1682. & dato in nostro Indice sub num. 131. colligi potest, eadem Officia ad libitum, occurrentia in diebus impeditis, assignari, seu mutari in aliam diem non impeditam, sic concessum fuit in toto Ordine Eremitarum Sancti Augustini, ut ab omnibus utriusque sexus Religiosis Fratribus, & Monialibus Officia ad libitum SS. Canuti, & Wenceslai occurrentia in diebus impeditis Officio novem Lectionum aliorum Sanctorum dicti Or-

Ordinis, determinari possint ad aliam primam diem non impeditam, ita S. R. C. 19. Aprilis 1687. & reperitur tale Decretum in initio Breviarii ejusdem Ordinis. Ita pariter die 5. Martii 1721. concessit S. R. C. universo Ordini S. Benedicti facultatem assignandi Officium semiduplex ad libitum S. Canuti Martyris ad diem 20. Februarii, quia die 19. Januarii ob occurrence aliterius Officii S. Agathonis Papæ Confessoris, à prædicto Ordine Benedictino recitari minime potest; ita etiam pro dicto S. Canuto concessa fuit altera dies fixa, nempe 6. Februarii pro Civitate Cenetensi sub die 12. Junii 1713. ob perpetuam occurrence infra Octavam S. Titiani, Patroni principalis, occurrence die 16. Januarii. Nec desunt quamplura exempla tam pro Ecclesiis Almæ Urbis, quam pro Ordinibus Regularibus, Diocesis, ac locis particularibus.

In his autem casibus, quando prædicta dies fixa pro Officio S. Canuti incidit in Dominicam, eo Anno omitti omnino debet tale Officium etiam à dictis privilegiatis, quia adhuc remanent in suo robore Decreta supra allata de non transferendis, sed omitendis Officiis ad libitum, quando ob aliquod impedimentum in die illis assignato recitari minime possunt.

Reliquum est, ut exhibeamus hoc loco sequentia Decreta spectantia ad hanc materiam translationis Officiorum, ultra ea, quæ supra, juxta materiam opportunitatem tradidimus.

Officia concessa pro aliquibus locis, quibus assignata est dies aliqua Dominica, si sit impedita alio Festo altioris Ritus, vel dignitatis, non sunt transferenda, sed omitenda, ita S. R. C. 20. Martii 1683. & datur in nostro Indice sub n. 139.

In nostris tamen Tabulis transfertur Officium Patrocinii B. V. in Statu Ecclesiastico affixum Dominicæ secundæ Novembris, quando hæc est impedita à Festo altioris Ritus, quia præ eodem Statu memoratum Of-

ficiam B. V. est demandatum, & præceptum à Benedicto Papa XIII. ut patet ex illius Diplomate edito die 23. Augusti 1725. Ubi verò concessum est dictum Officium, seu quodvis aliud sine illa particula *ad libitum*, sed cum expressione, *recitari possit, & valeant*, vel aliquid simile virtute supradictorum Decretorum in *Meliten. & Hispanen.* quæ dantur in nostro Indice sub n. 278. & 279. intelligitur, tale Officium esse de præcepto recitandum; idcirco quoties fuerit impeditum, debet transferri. Ex his liquet, quod superius Decretum emanatum die 20. Martii 1683. explicatum remanet per Decreta mox à nobis indicata.

In Officio pro Sanctis Confessoribus, quoties eisdem fixa dies est assignata, quæ non est dies obitus eorum, recitari non debet ad Hymnum *Iste Confessor &c. & Meruit Beatas scandere sedes &c.* & eadem Regula servanda est, si transferatur Festum S. Confessoris ad diem, quæ non sit sui Obitus; ita S. R. C. ad relationem Eminentissimi, ac Reverendissimi D. Cardinalis Petrucci, auditis prius Cæremoniarum Magistris, die 11. Junii 1701. in una Tertii Ordinis S. Francisci, & datum in nostro Indice sub n. 223.

Quando contingit transferri Festum aliqujus S. Confessoris à die sui obitus in diem proximè sequentem, tunc in primis Vesperis, & in reliquo Officio continuandus est Versus, *Meruit Beatas &c.* S. R. C. 13. Junii 1682. & datur in nostro Indice n. 128.

Translata aliqua Festivitate non dicuntur translata Indulgentiæ pro die ejusdem Festivitatis concessæ; ita S. R. C. 30. Septembris 1679. & datur in nostro Indice sub n. 106. necnon die 10. Junii 1690. & datur in nostro Indice sub n. 162.

Fagioli in Calendario perpetuo rationali pag. 55. censet, excipiendum esse casum, in quo Annunciat. B. M. V. juxta Decretum editum 11. Februarii, & 11. Martii 1690. celebratur quoad forum, & Chorum

in Feria II. post Dominicam in Albis tanquam in die fixa; ita, ut unâ cum Festo ita translato in diem illam, tanquam in diem fixam, & propriam, ac si esset dies 25. Martii, intelligatur tunc translata etiam Indulgentia. In eandem opinionem descendit Felix Potestas in Examine Ecclesiastico sub *num.* 3793. Excipiendi etiam sunt Casus, in quibus ex speciali Indulto Apostolico unâ cum Translatione Festi, transfertur etiam Indulgentia. Hujusmodi Indultum Apostolicum obtinuerant PP. Minimi à Gregorio XIII. ut refert Peyrinus de Privilegiis Regularium Tom. 2. circa Constitutionem 4. ejusdem Pontificis, necnon Ursaya. Disceptat. Ecclesiast. Tom. 3. part. 2. disceptat. 24. sub *num.* 18. obtinuerunt, inquam, dicti PP. Minimi, ut cum translatione Festi S. Francisci de Paula, eorundem Institutoris, translata pariter censeatur Indulgentia plenaria Fidelibus concessa pro ejusdem Sancti Festo. Ita pariter Indulgentia perpetua à Clemente X. 1671. 19. Decembris concessa visitantibus aliquam ex Ecclesiis erectis,

vel erigendis tam Monachorum, quam Monialium Militantium sub Regula S. Benedicti, ex Indulto Innocentii XI. ut per extensum habetur in Officiis propriis Sanctorum Monastici Ordinis S. Patris Benedicti, impressis Patavii Anno 1715. transfertur ad illam diem, in qua celebrabitur prædicti S. Benedicti Festum translatum. Hæ sunt speciales concessionis; ceterum translato simpliciter Festo, ut diximus, non transferuntur Indulgentiæ concessæ pro certo, & determinato die tanquam pro die ejusdem Festivitatæ concessæ, & eidem affixæ, nisi hoc per Summos Pontifices sufficienter exprimat; sicut sufficienter exprimi censent ferè omnes, si unâ cum Officio transfertur Festum quoad forum. Monacelli tamen in Formular. leg. pract. 2. tit. Formul. 9. & alii contrariam sustinent sententiam.

XII. Labet hic subnectere sequentem Tabulam Occurrentiæ, quæ reperitur præfixa etiam omnibus Breviariis, ut Lector ob oculos habeat omnia ea, quæ spectant ad præsentem materiam Translationis Festorum.

Tabula generalis Translationis Festorum communium, seu in Kalendario descriptorum, occurrentium in Dominicis, & Festis per Annum tam Mobilibus, quam Immobilebus.

SI CONCURRAT EODEM DIE

Duplex primæ Classis, &	6	4	0	6	2	4	6	2	2	8	4	4	1
Duplex secundæ Classis,	4	4	0	4	2	4	6	2	8	1	4	1	1
Duplex per annum,	4	4	0	4	2	1	4	8	1	1	4	1	1
Dies infra Octavam,	4	4	0	4	3	3	7	3	5	5	3	3	3
Dies Octavæ,	4	4	0	4	2	7	4	2	3	3	4	3	3
Semiduplex,	4	4	0	4	8	1	4	1	1	1	1	1	1
Simplex,	3	3	3	0	3	3	3	3	3	5	3	3	3
S. Maria in Sabbato,	5	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Feria major,	6	0	6	4	3	3	3	3	3	3	0	0	0
Vigilia,	0	5	6	4	3	3	3	3	3	5	0	0	0
1 Translatio de primo, Officium de secundo.	Vigilia.												
2 Officium de primo, translatio de secundo.	Feria major.												
3 Commemoratio de primo, Officium de secundo.	S. Maria in Sabbato.												
4 Officium de primo, commemoratio de secundo.	Simplex.												
5 Nihil de primo, Officium de secundo.	Semiduplex.												
6 Officium de primo, nihil de secundo.	Dies Octavæ.												
7 Officium de digniori, commemoratio de minus digno.	Dies infra Octavam.												
8 Officium de digniori, translatio de minus digno.	Duplex per annum.												
	Duplex secundæ Classis.												
	Duplex primæ Classis.												
	Dominica per annum.												
	Dominica secundæ Classis.												
	Dominica primæ Classis.												

Notandum, quòd Duplex quodcumque etiam Patroni, & Tituli Ecclesie, vel Dedicacionis ejusdem, occurrens in Vigiliis Nativitatis Domini & Pentecostes, in die Circumcisionis, in die Octava Epiphania, in Feria quarta Cinerum, ac

in

in tota majori Hebdomada, & infra Octavas Pasche & Pentecostes, in Ascensione Domini, in Festo Corporis Christi, in Festo Assumptionis beate Virginis, & Omnium Sanctorum, transfertur.

Infra Octavam Epiphania fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesia, & ejusdem Dedicatione, cum Commemoratione Octava: alia Festa transferuntur post Octavam.

Infra Octavam Corporis Christi, Semiduplex transfertur, neque fit de Duplici translato; & de ea, quocumque adveniente Duplici; fit Commemoratio.

Infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus, Semiduplex occurrens in Dominica, transfertur in proximè sequentem diem: qua si fuerit impedita alio simili Festo, transfertur post Octavam.

De Octava Nativitatis Domini, Epiphania & Corporis Christi semper fit Commemoratio quocumque Festo in illis occurrente.

De aliis Octavis, quæ non sunt in Calendario, nihil fit à Feria quarta Cinerum usque ad Dominicam in Albis, & à Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusivè, & à die 17. Decembris usque ad Epiphaniam.

Dies Octava numquam transfertur; idèo quamquam Nativitas S. Johannis Baptista occurrens in die Corporis Christi, transferatur in diem sequentem: non tamen transfertur Octava, sed de ea fit tantum Commemoratio in Officio de Octava Corporis Christi.

Si occurrat, ut Patronus, vel Titulus Ecclesia descriptus sit eodem die in Calendario cum aliis Sanctis, in ea Ecclesia fit tantum de Patrono, vel Titulari, absque Commemoratione aliorum. Qui si in dicto Calendario descripti sint sub Officio Duplici, vel Semiduplici, transferuntur in primam diem simili Officio non impeditam, & de eis fiat Officium Semiduplex: nisi tamen sint de majoribus Festis, quia tunc de translato quoque fiet Officium Duplex, ac si propria die celebraretur. Si verò in Calendario omnes sint tamquam Festum Simplex, de illis nihil fit.

De Feriis Adventus & Quadragesima, quando de eis non fit Officium, fit Commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus cujuscunque Festi: de quatuor Temporibus, & Feria secunda Rogationum, ac Vigiliis in Laudibus tantum. Si verò aliqua Vigilia occurrat in Adventu, Quadragesima, & Quatuor Temporibus, vel in diebus Festorum Duplicium primæ Classis, sive Patroni, vel Tituli, aut Dedicationis Ecclesie, de ea nihil fit, nec etiam in Laudibus.

XIII. Ex dictis in hac, & præcedentibus Sectionibus inferitur, Festa Duplicia constituta esse in triplici differentia seu ordine generatim loquendo, alia enim dicuntur Duplicia primi ordinis, seu Classis, alia Duplicia secundæ Classis, alia denique Duplicia

per annum, & in unoquoque ordine alia esse aliis digniora; atque in tertio ordine, ea, quæ sunt digniora, appellantur Duplicia majora per annum, reliqua verò ejusdem ordinis appellantur Duplicia minora. His firmatis, certum est apud omnes, Duplex pri-

mae Classis in Concurrentia, & Occurrentia præferri aliis aliorum ordinum, & Duplex secundæ Classis præferri cæteris inferioris ordinis; inter Festa autem unius ordinis digniora præferri aliis ejusdem ordinis minus dignis, v. g. Festa Domini primæ Classis, præferri Festis Beate Mariæ primæ Classis. Ita Festa secundæ Classis Beate Mariæ, præferri Festis secundæ Classis Apostolorum, & Angelorum; denique Festa illorum Sanctorum, quæ in propriis locis, vel Ecclesiis sollemniter celebrantur, præferri aliis in Calendario descriptis, ut patet ex Rubrica de Concurrentia Officii n. 2. & ex Rubrica de Translatione Festorum n. 6.

Infertur secundò, certum pariter esse, quòd in præferentia Festorum in primis habenda est ratio majoris Sollemnitatis: dignitatis autem majoris solum est habenda ratio in æqualitate Sollemnitatis, ac in præferendis tantum (aliis remanentibus paribus,) Festis Domini, Festis Beate Mariæ, Angelorum, & Apostolorum, non verò aliorum, v. g. Martyrum, aut Virginum, ut supra annotavimus.

Infertur tertio, quòd quamvis nullum Festum inferioris ordinis ex more & Ritu Romanæ Ecclesiæ, in qua omnia magis ordinatè fiunt, videatur Sollemnius celebrari altero ordinis superioris, in aliis tamen Ecclesiis sæpe aliter evenire, ut v. g. apud nonnullos in Festis S. Antonii, & S. Annæ, quæ sunt solum Duplicia per annum, major adhibetur Sollemnitatis, quàm in plerisque Festis secundæ Classis, v. g. Sanctorum Jacobi, Matthæi, Andreae &c. Hinc oritur interdum difficultas in concurrentia quoad Vesperas, & Commemorationes faciendas, utrum videlicet præferenda sint ea, quæ majori celebrantur Sollemnitate ex particulari Consuetudine, an ea, quæ sunt sublimioris dignitatis, vel Ritus ex præscripto Rubricarum Breviarii, seu Cæremonialis?

Infertur quartò ex supra firmatis à nobis, omnia Festa in usu Romano celebranda esse

cum ea Sollemnitate, quæ ipsis convenit ex Rubricis Breviarii & ex præscripto Cæremonialis; proinde in omnibus Festis primæ, & secundæ Classis debent exerceri illæ Cæremoniaæ aliæque Sollemnitates, quæ pro Festis prædictis præscribuntur à Breviario, & Cæremoniali.

Advertere autem est, nullum Festum habendum esse in aliqua Ecclesia, seu Diocesi pro Duplici primæ aut secundæ Classis præter ea, quæ specialiter conceduntur à Sede Apostolica, & præter enumerata in Rubrica de Commemorationibus, & in fine Rubricarum, quamvis in Choro, vel etiam in Populo sit celebre; quia Rubricæ disponentes circa Festa primæ, & secundæ Classis ubique loquuntur solum de ibi enumeratis, ut videre est in Rubric. de Octavis n. 3. de Commemorationibus n. 3. & 4. de Translatione Festorum n. 2. Unde irregulare esset, aliquod Festum, quod non est de illorum Classe, alicui ex ipsis præferre ob Sollemnitatem; quia celebratur, quia est contra ordinem, ut Festum inferioris ordinis, seu generis præferatur alteri ordinis superioris, & contra Rubricam de Concurrentia Officii n. 2. ubi expressè dicitur, *ut Dupliciter concurrente cum alio Duplici si non sint ejusdem Sollemnitatis, servetur differentia in Rubricis de Commemorationibus, & translatione Festorum assignata, ut scilicet Festa majora habeant primas, & secundas Vesperas integras cum Commemoratione minorum, quando de eis fit ritus dicitur.* Ex quibus sequitur, ut innuimus paulò antè, Festum Duplex simpliciter per annum, v. g. Sanctæ Annæ, etiam alicubi celebretur cum majori Sollemnitate, quàm Festum S. Jacobi, quod est secundæ Classis, non debet tamen huic præferri, & habere integras Vesperas, quia est contra ordinem, ut diximus, ut Festum inferioris ordinis præferatur alteri ordinis superioris. E contra non videtur tamen inordinatum, quòd Festum tertii ordinis præferatur ratione majoris Sollemnitatis alteri ejusdem ordinis æquali, aut etiam

etiam digniori ob celebritatem, seu Sollemnitatem majorem, quam alicubi habet in populo, vel in Ecclesia, seu Choro, & ratio est, quia in præferentia Festorum in primis habenda est ratio Sollemnitatis, dignitas autem non nisi in æqualitate Sollemnitatis, ut supra diximus, & patet tum aliunde, tum ex Rubrica de Concurrentia Officii n. 2. & de Translatione Festorum n. 6. Unde etiam ibidem inter Festa ejusdem sollemnitatis Festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis vel Ecclesiis sollemniter celebrantur, dicuntur præferenda aliis in Calendario descriptis utique etiam dignioribus. Hinc etiam in Rubrica de Officio Duplici n. 1. ordinatur, ut in Festis Sanctorum, qui apud quasdam Ecclesias Religiones, vel Congregationes consueverunt sollemniter celebrari, Officium fiat Duplex: quocirca non immerito ait Johannes Jacobs, Canonicus Ecclesie Cathedralis Brugensium, in suo aureo Compendio Cæremoniarum, Consideratione V. Festum S. Nicolai, quod tunc in Calendario Romano erat tantum Semiduplex, Brugis ob celebritatem in populo quasi celebrabatur Officio duplici cum sola commemoratione S. Ambrosii in secundis Vesperis. Equam enim est, & rationi maxime consonum, ut Officium, quod fit pro Clero, & Populo, & nomine omnium, omnibus eo loci quoad fieri potest, accommodetur. Unde etiam verisimile est, quod ob solam majorem Sollemnitatem in Ecclesia seu Choro adhiberi consuetam absque celebratione Populi, Festum tertii ordinis alioquin æquale, vel minus dignum, alteri ejusdem ordinis præferendam sit in publica decantatione Officii, ut ita Sollemnitati, Officium Festi, ob quod ea adhibetur, correspondeat, & omnia ordinate fiant. Unde ulterius idem videtur servandum in privata recitatione, quæ quasi subrogatur loco publicæ in iis, qui Choro non tenentur assistere, vel de facto non assistunt, ut sic quisque sese conformet suæ Ecclesie, in qua residet.

Quare autem Festum tertii ordinis, nimirum Duplex minus, seu majus per annum ob particularem Sollemnitatem majorem, præferendum sit alteri ejusdem ordinis, etiam digniori, ut hucusque diximus, & v. g. fit Brugis in Festo S. Antonii, quod in secundis Vesperis concurrat cum Cathedra S. Petri, & ob eandem rationem non sit etiam præferendum alteri secundæ Classis, v. g. non sit præferendum, ut diximus, Festum S. Annæ Festo S. Jacobi, ut sic Sollemnitati correspondeat Officium Festi, ob quod ea adhibetur, ut in divinis Officiis omnia ordinate fiant, ratio jam est à nobis assignata, nimirum quia Sollemnitatis illa, qua celebratur Festum S. Jacobi, omnibus Festis secundæ Classis convenit, nec solum illis, sed etiam aliis, quæ à Populo observantur; proinde illis omnibus tribuenda est, & non alia ipsis præferenda, sed potius illa ita moderanda, ut omnia honeste, & secundum ordinem fiant, ut monet Apostolus 1. ad Corin. b. 14. & maxime intenditur per Rubricas Breviarii ac dispositiones Cæremonialis. Inordinatum enim, & irregulare esset, quod majora Festa Ecclesie præscripta sollemniter celebrari negligantur, ut alia minora, quæ non ita præscribuntur celebrari adeo sollemniter, & cum tali pompa celebrantur, ut ipsis etiam Festis majoribus præferantur. Etsi enim, ut supra diximus, Festa Sanctorum, qui consueverunt sollemniter celebrari, per hoc etiam ex dispositione Rubricarum, constituentur Duplicia, relinquuntur tamen intra limites Duplicium tertii ordinis, & merito, ne alioquin per particulares consuetudines Ordo Officii Romani nimirum turbetur, & quia decet majora Festa Ecclesie, cujusmodi sunt Festa primæ, & secundæ Classis, apud omnes eadem esse, & uniformiter celebrari: in minoribus autem admittitur varietas, quia etiam ea ad ornatum Ecclesie spectat.

Infertur quintò ex dictis, quòd si concurrant duo Festa tertii ordinis, quorum unum sit in Populo Celebre, & alterum tantum in Choro consuetum sollempniter celebrari absque celebratione Populi, prius posteriori sit præferendum, quia, ut diximus, in omnibus Festis, quæ à Populo observantur, Officium celebrandum erit in Choro sollempniter, & cum illud fiat pro omnibus, & nomine omnium, major habenda est ratio publicæ celebrationis Cleri, & Populi, quàm solius Cleri.

Denique ex hucusque dictis inferendum pariter est, quòd constituta jam quidditate & qualitate Officii singulorum Festorum, juxta præscriptiones Rubricarum generalium dicere oportet, quòd si plura Festa eodem die occurrant, vel unum in 2. Vesperis concurrat cum altero sequenti in primis Vesperis juxta eandem qualitatem, judicandum est de præferentia illorum, & de Commemorationibus faciendis ex Rubricis de Translatione Festorum, & de Concurrentia Officii, & de Commemorationibus, seu ex Tabulis Generalibus ex illis excerptis, & à nobis supra positis. Ex illa Occurrentia videre est, de quo duorum Festorum Occurrentium eo die faciendum sit Officium; & ex altera Concurrentia videre est, de quo in Concurrentia sint faciendæ Vesperæ, & de quo tantum Commemoratio. Sed animadvertendum ex dictis: illud, quòd dicitur in Regula Tabulæ Generalis pro concursu Festorum ejusdem ordinis, seu ad numerum 8. *Officium de digniori Translatione de minus digno* accipiendum esse accommodatè ad Rubricam de Translatione Festorum sub num. 6. & ad supradicta à nobis, videlicet hoc modo: *Officium faciendum de digniori, seu sollempniori, & quod minoris Sollemnitatis vel dignitatis, transferendum, & similiter, quòd dicitur in Regula Tabulæ de Concurrentia num. 6. nimirum: totum de digniori Commemoratio de minus digno ac-*

cipiendum est accommodatè ad Rubricam de Concurrentia Officii num. 2. & ad dicta à nobis supra, videlicet hoc modo: *totum Officium faciendum de digniori, vel sollempniori cum Commemoratione ejus, quòd est minus dignum, vel minus sollempne.* Et Duplex per annum majus sic extendendum, & accommodandum sit, ut sub eo comprehendatur tam majus dignitate, quàm majus sollempnitate, id est, tam dignius, quàm sollempnius, licet enim inter Festa ejusdem ordinis, seu generis, v. g. primæ Classis, vel secundæ Classis in Concurrentia, & Occurrentia dignius absolutè dicitur præferendum, quia scilicet ejusmodi per se sunt æqualis Sollemnitatis, ut indicatur in Rubrica de Concurrentia Officii num. 2. Ubi tamen ex consuetudine unum eorum sollempnius celebratur quàm alterum, ibi in Concurrentia, & Occurrentia potius habenda est ratio majoris Sollemnitatis, quàm majoris dignitatis, ut supra explicatum est. Sed advertendum, quòd sicut Duplex tertii ordinis nunquam ratione Sollemnitatis debet præferri Duplici secundæ Classis, seu secundi ordinis, ita Duplex secundæ Classis, seu secundi ordinis, nunquam ratione Sollemnitatis debet ita elevari, ut in concursu seu concursu præferri debeat Festis primæ Classis, & primi ordinis; sicut etenim inordinatum, & præposterum est, ut Festum tertii ordinis præferatur ratione Sollemnitatis Festo secundi ordinis, ita inordinatum esset, Festum secundi ordinis ita sollempniter celebrare, ut præferri deberet Festis primi Ordinis.

Multa ex his, quæ hoc loco adnotavimus, desumpta sunt ex allegato opusculo Johannis Jacobs. Omnia verò diligenter discussa, & approbata fuerunt à viris, in hac scientia Rubricarum peritissimis; unde crederem, posse ab omnibus ad praxim deduci; superest tantum, ut hoc loco mentionem faciamus Decreti emanati die 23. Junii 1736. in
Ein.

Einsfelden; & dati in nostro Indice sub num. 322. in quo hæc leguntur -- In Occurrence Festorum ejusdem Ritus, & aliàs quomodocunque parium, primum locum habebit Officiū Ecclesiæ particularis, secundum Ordinis, seu Religionis, tertium Diocesis, quartum Nationis, quintum Ecclesiæ Universalis. Huic Decreto consonant alia data sub num 174. 286. 287. 288. quæ tamen Decreta intelligenda sunt juxta exceptiones, & considerationes mox à nobis factas de majori, vel minori Sollemnitate, quo prædicta Festa celebrari possunt, ut melius intelligatur, quæ in aliquo casu particulari cæteris paribus præferenda, vel postponenda sint.

De Commemorationibus. XI.

RUBRICA.

- 1 **C**ommemorationes sunt de Festis Simplicibus, quando in eorum diebus incidit Festum novem Lectionum etiam translatum, vel Octava, vel Sabbatum: & quando fieri debet de Feria, ut ponatur Officiū alicujus Dominica, qua eo anno supersit.
- 2 De Feriis Adventus, Quadragesima, Quatuor Temporum, Vigiliarum, & secunda Rogationum fit Commemoratio, quando Festum novem Lectionum in illis Feriis occurrit. Si Simplex Festum in eisdem Feriis occurrat, Officiū fit de Feria, & Commemoratio de Festo Simplici.
- 3 Præterea fit Commemoratio de Dominicis à Pentecoste usque ad Adventum, & ab Epiphania usque ad Septuagesimam, & à Dominica in Albis usque ad Pentecosten exclusivè, quando Festo Duplici impediuntur. De aliis Dominicis nulla fit Commemoratio occurrente Festo Duplici, quia Festum in illis occurrens transfertur; nisi illud Festum fuerit principalis Patroni, vel Tituli, aut Dedicationis ipsius Ecclesiæ, non autem alicujus Capellæ, vel Altaris ejusdem Ecclesiæ: & tunc de hujusmodi principali Festo fit tantum in eo loco vel Ecclesia, cujus est Patronus vel Titulus, aut Deductio, cum Commemoratione Dominica: excepta Dominica I. Adventus, Dominica I. Quadragesima, Dominica Passionis, Dominica Palmarum, Dominica Paschæ, Dominica in Albis, ac Dominica Pentecostes, & Trinitatis: in quibus hujusmodi occurrens Festum, transfertur in sequentem diem similiter non impeditam: dummodo non fuerit infra majorem Hebdomadam, & per Octavam Paschæ & Pentecostes; quibus diebus non fit de aliquo Festo Duplici occurrente.
- 4 De Octava etiam, quando Festo novem Lectionum, vel Dominica impeditur, fit Commemoratio, nisi illud Festum novem Lectionum fuerit sollemne principale alicujus loci, ut supra. Nam in primis Vesperis & Laudibus hujusmodi Festi nulla fit Commemoratio Festi Simplicis occurrentis, nec alicujus Vigiliæ (excepta Vigilia Epiphaniæ,) nec alicujus diei infra Octavam, nec alicujus præcedentis Festi novem Lectionum (nisi id Festum fuerit ex iis, quæ infra in hac eadem Rubrica enumerantur,) nec diei Octava, nec Dominica, si Festum illud sollemne celebretur

tur Feria secunda: exceptis Dominicis Adventus, & Dominicis à Septuagesima usque ad Octavam Pascha inclusivè; de quibus Dominicis, sicut etiam de Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & secundæ Rogationum, semper fit Commemoratio, quocumque Festo adveniente. Quòd si hujusmodi Festum sollemne venerit in quacumque Dominica, fit Commemoratio de ea in utrisque Vesperis & Laudibus. Et similiter, si occurrat in die Octava alicujus Festi habentis Octavam, de ea fiet Commemoratio etiam in utrisque Vesperis & Laudibus. In secundis autem Vesperis Festi prædicti fit Commemoratio de Duplici, Semiduplici, & Dominica sequentibus, & non de aliis.

- 5 Idem servatur in quibusdam Festis majoribus per annum, scilicet in Nativitate Domini (in cujus Officio nulla fit Commemoratio de S. Anastasia, sed in secunda tantum Missa,) in Epiphania, in Pascha Resurrectionis cum tribus proximè antecedentibus & duobus sequentibus diebus, in Ascensione Domini, in Pentecoste cum duobus sequentibus diebus, in Festo Corporis Christi, & in Festis Nativitatis Sancti Johannis Baptista, Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Assumptionis B. Maria, in Festo Omnium Sanctorum, & in Festo Dedicationis propriae Ecclesiae: in quibus Festis fiunt Commemorationes eo modo tantum, quo dictum est supra de Festo sollemni alicujus loci.
- 6 In Festis autem secundi ordinis, videlicet, Circumcisionis, Trinitatis, Purificationis, Annunciationis, & Nativitatis Beatae Mariae, in Natalitiis xij. Apostolorum, & Evangelistarum, in Festo Inventionis S. Crucis, & in Festo S. Laurentii, & Dedicationis S. Michaëlis Archangeli, in primis Vesperis fit Commemoratio Festi Duplicis eo die celebrati, nisi aliter in propriis locis notetur: de Dominica verò, de die infra Octavam, & de Festis Semiduplicibus non fit commemoratio, eo modo, quo nec in Festo sollemni alicujus loci, ut dictum est supra. De simplicibus, & Vigiliis in his Festis occurrentibus legitur nona Lectio, & fit Commemoratio in Laudibus tantum. In secundis autem Vesperis fit Commemoratio de quocumque sequenti Festo, etiam Simplici, & de die infra Octavam, si de ea fieri debeat Officium die sequenti. De Octavis Nativitatis Domini, Epiphaniae, & Corporis Christi semper fit Commemoratio in utrisque Vesperis & Laudibus, quandocumque contigerit, infra illas de aliquo alio Festo Officium celebrari, juxta Rubricam de Octavis num. 3.
- 7 De Dominicis & Feriis Adventus, & Quadragesimæ Commemoratio fit in utrisque Vesperis & Laudibus. De Feriis Quatuor Temporum, Vigiliarum, & secundæ Rogationum, quando de illis commemoratio fieri debet, fit in Laudibus tantum. De Festis autem Simplicibus (nisi in diebus supradictis occurrant) Commemoratio fit in primis Vesperis & Laudibus eo die, quo in Calendario assignantur. De aliis verò Dominicis per annum, & Octavis Commemoratio fit in utrisque Vesperis & Laudibus, nisi concurrant cum supra enumeratis Festis.

- 8 Commemorationes fiunt hoc modo. Post Orationem diei, in primis Vesperis dicitur Antiphona, quæ posita est ad Magnificat, & in Laudibus, quæ posita est ad Benedictus in Communi (si propriam non habuerit) conveniens ejus Officio, cujus fit Commemoratio. Post Antiphonam dicitur Versus, inde sumendus, unde sumpta est Antiphona, scilicet post Hymnum Vesperarum & Laudum: deinde dicitur Oratio. Si Antiphona & Versus Festi, de quo fit Commemoratio, sumenda essent ex eodem Communi, unde sumpta sunt in Officio diei, in Festo Commemorationes variantur; ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus, & in Laudibus ex primis Vesperis ejusdem Communis, nisi aliter signetur. Et similiter si in secundis Vesperis S. Agathe, aut alterius Sancta novem Lectionum fieri debeat Commemoratio B. Mariae pro ejus Officio in sequenti Sabbato celebrando, ne repetatur Versus Diffusa est gratia; dicatur Versus Benedicta tu; ex Laudibus. Si item occurrat, ut eadem sit Oratio Festi, de quo fit Officium, & ejus, de quo fit Commemoratio, mutetur Oratio pro Commemoratione in aliam de Communi. Si de Tempore fiat Commemoratio, de Dominica scilicet, vel Feria, Antiphona & Versus ante Orationem eodem modo sumantur ex proprio de Tempore, si habuerit proprium; alioquin de Psalterio: Oratio verò ex proprio de Tempore.
- 9 Quando fit Commemoratio de Dominica vel Feria, quæ habent propriam Homiliam, nona Lectio in Officio diei novem Lectionum legitur de Humilia Dominica vel Feria; quæ erit vel prima de Homilia, vel tres simul in una Lectione conjunctæ.
- 10 Si in die, in quo fit Officium novem Lectionum, fiat Commemoratio de Festo trium Lectionum, nona Lectio legitur de Festo trium Lectionum, si propriam habuerit: si duas, ex duabus fiat una Lectio, quæ sit nona in Officio novem Lectionum. Quæ Lectio de Sancto non legitur, quando de eo fit Commemoratio in Dominicis, quæ habent nonum Responsorium, nec quando nona Lectio legenda est de Homilia Dominica vel Ferie, ut supra; nec in Feriis, & aliis diebus, quando in Officio diei leguntur tantum tres Lectiones; nec etiam nona Lectio legitur de die infra Octavam, quando de ea fit Commemoratio in Dominica vel aliquo Festo, licet habeat Evangelium proprium, & Homiliam.
- 11 Quando contingit fieri plures Commemorationes, servetur hic Ordo. De Duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante Festum Semiduplex, de Semiduplici ante diem infra Octavam, de die infra Octavam ante Ferias Adventus, Quatuor Temporum, Vigiliarum & Rogationum, & de dictis Feriis ante Festum Simplex: De S. Maria (quando in secundis Vesperis Festi novem Lectionum, quod Feria vj. celebratum sit, de ea fieri debet Commemoratio pro Officio sequenti Sabbati) fiat ante Festum Simplex in Sabbato occurrens: De Festo Simplici fit Commemoratio ante Suffragia, seu communes Commemorationes.

nes de Cruce, S. Maria, Apostolis, & Pace, & ante Commemorationem eius. cumque Tituli vel Patroni Ecclesia, quæ etiam pro sui dignitate aliis Suffragiis traditis præponeretur. De quibus Suffragiis, quomodo & quando faciendæ sint, habetur inferius propria Rubrica.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XI. De Commemorationibus.

I. Gavant. pag. 30. col. 2. n. 1. -- De Commemorationibus.) Tractationem de Commemorationibus non servato Rubricarum ordine postponit Gavantus Tractationibus Concurrentiæ Officii, ac Occurrentiæ, seu Translationis Festorum, & nos hujus insignis Auctoris vestigiis semper inhærendo, in his Additionibus, & Observationibus nonnulla spectantia ad hanc materiam hic adnotabimus. Commemorationes igitur, quæ faciendæ sunt aliquando in Officio diei currentis ad utrasque, aut saltem alterutras Vesperas, necnon ad Laudes, & respectivè ad Missam post Orationem diei ex præscripto Rubricarum, sunt duplicis generis, nempe *Speciales*, & *Communes*. Speciales consistunt in his Antiphonis, Versibus, & Orationibus, quæ ratione alterius Festi, aut Officii occurrentis, vel concurrentis, Orationi Festi, aut diei currentis in hujus Officio prædicti loci sunt superaddendæ. Communes (quæ alio nomine Suffragia Sanctorum à majori illarum parte delumpta denominatione dicuntur) sunt illæ, quæ unâ cum suis Antiphonis, & Versibus sub titulo commemorationum communium, seu suffragiorum Sanctorum extant in Psalterio post Vesperas Sabbati immediatè ante Completorium, sicutque in fine Vesperarum, & Laudum post Orationem Officii currentis, & post antedictas commemorationes speciales, si quæ fieri debent ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis exclusivè, & ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusivè, diebus infra referendis. De hujusmodi Commemorationibus, & suffragiis Sanctorum

communibus agemus infra cum nostro Auctore *Sect. 5. cap. 8.* nunc enim sermonem contrahimus ad solas Commemorationes speciales, quæ, ut dixi, constant Antiphona, Versu, & Oratione. Antiphona in Vesperis ea sumitur, quæ est assignata pro Cantico *Magnificat* Officii illius, de quo fit commemoratio, in Laudibus verò, quæ pro *Benedictus*, cujus rei rationem assignat Gavantus *hoc cap. num. 31.* & Versus sunt, qui dicuntur post Hymnum respectivè ad Laudes, vel Vesperas, prout pariter notat Gavantus *ibid. n. 27. & 28.*

II. Gavant. pag. 30. col. 2. n. 3. -- De FERIA MAJORI SI COMMEMORATIO &c.) De Feriis majoribus semper in Vesperis, & Laudibus, quando de dictis Feriis non potest fieri Officium propter impedimentum Festi duplicis, semiduplicis, vel Octavæ tempore respectivè permisso, debet fieri commemoratio. Adhuc etiam pro ultima Lectione Homilia earundem Feriarum majorum ad Matutinum; hujusmodi autem Feriæ sunt sequentes, nimirum Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, & FERIA II, Rogationum: de his, inquam, Feriis semper fieri debet commemoratio, etiam occurrente Festo duplici primæ Classis, cum hac differentia, quod de Feriis Quatuor Temporum Septembris, & de FERIA II, Rogationum fit commemoratio tantum in Laudibus, de aliis verò etiam ad Vesperas; ceterum de Feriis minoribus per Annum nulla unquam fit commemoratio, etiamsi de his non possit fieri Officium, excepta FERIA VI. post Octavam Ascensionis, quæ habet Officium, sicut dies infra Octavam

vam ejusdem Festi, unde si in hac Feria occurreret Festum novem Lectionum, non tamen aliqua dies infra Octavam, quæ per solam Commemorationem cessat ad Nonam; tunc quidem erit faciendum Officium de Festo (etiam translato, ut supra diximus) addita tamen Commemoratione dictæ Feriæ VI. ex Rubrica particulari posita ante hanc VI. Feriam, quæ Commemoratio, excepto duplici primæ, & secundæ Classis, facienda est ad Laudes absque nona Lectione de Homilia hujus Feriæ, ut notat etiam Gavantus *sect. 6. cap. 17. n. 6. & 7.* At in secundis Vesperis dictæ Feriæ non desunt, qui censent, faciendam esse ejusdem Feriæ Commemorationem, etiam si occurrat Festum duplex primæ Classis. Hanc opinionem amplectuntur PP. Monachi Benedictini S. Mauri in suo Ceremoniali Monastico *lib. 4. cap. 16. pag. 533.* Qui huic opinioni adherent, opinantur, hanc Antiphonam hujus Feriæ, quæ est in secundis Vesperis, pertinere ad Feriam sequentem, nempe ad Vigiliam Pentecostes, quam comparant aliquo modo cum Vigilia Epiphaniæ, de qua fit commemoratio in Vesperis antecedentis diei; occurrente etiam Festo primæ Classis in illa die: Ego nihil decidere aulam super hanc rem, quamvis potius inclinem in Guyeti sententiam, prout in sequenti Tabula.

Rursus fit etiam Commemoratio Vigiliarum (de quibus non potest fieri Officium propter aliquod impedimentum) & non solum Vigiliarum, quæ jejunantur, sed etiam, quæ non jejunantur, ut accidit in Vigilia Ascensionis Domini, quæ est sine jejunio. Excipiendæ tamen sunt Vigiliæ occurrentes in Festo duplici primæ Classis, tunc enim de Vigilia nulla fit commemoratio, ut præscribitur in Rubrica generali Breviarii *tit. 6.* necnon

in Rubrica generali 3. Missalis *n. 2.* ubi inter alia habetur, quod si Vigilia occurrat in die alicujus Festi ex majoribus primæ Classis, in Missa non fit commemoratio de ea, sicut nec in Officio. Fit tamen commemoratio dictarum Vigiliarum occurrente quocunque alio Festo duplici, etiam secundæ Classis, ut bene notat Guyetus *lib. 4. cap. 5. quest. 2.* omittitur etiam commemoratio Vigiliæ in Officio Feriarum (non verò in Missa, ut alibi diximus) Adventus, Quadragesimæ, & Quatuor Temporum, etiam si fieret de aliquo Festo ut notat etiam Bissus *in lit. V. n. 50 §. 4.*

Supereest mentionem facere de Vigiliis privilegiatis, nempe de Vigilia Nativitatis Domini, Pentecostes, & Vigilia Epiphaniæ; ad primas duas quod attinet, nihil est addendum, quia de his semper fieri debet Officium, cum nulli Festo cedant, ut observat Guyetus *loc. cit. quest. 5.* quoad Vigiliam verò Epiphaniæ occurrere potest casus; quod in ea celebretur Festum duplex, non tamen translatum, & tunc de hac Vigilia debet fieri semper commemoratio in primis Vesperis, & Laudibus, cum Lectione de Homilia, etiam si tale Festum duplex fuerit primæ Classis; Festa verò semiduplicita in hac Vigilia occurrentia transferuntur, ut alibi diximus.

Sicut ad commodiorem antedictorum intelligentiam consignavimus Tabellas à Guyeto traditas, ejusdem quasi forma cum illis, quæ in calce Rubricarum generalium appositæ sunt pro Occurrentiâ, & Concurrentiâ Officiorum, ita hoc loco congruum videtur subijcere alias sequentes Tabellas, ut statim uno aspectu colligatur, quæ, & qualis fieri debeat in quocunque eventu Commemoratio Feriarum, Vigiliarum &c.

TABELLA COMMEMORATIONIS FERIARUM.

	Occurrenre in iis					
Adventus,	1	1	1	1	1	1
Quadragesimæ,	2	0	0	2	2	2
Secunda Rogationum,	3	4	3	3	3	3
Quatuor Temporum,	3	4	3		3	3
Sexta post Octavam Ascensionis,	8	7	5	5	6	9
1 Commemoratio in utrisque Vesperis, Laudibus, ac Missa.	Semiduplici etiam translato.	Die infra Octavam.	Die Octava.	Duplici per annum.	Duplici secunde Classis.	Duplici primæ Classis.
2 Commemoratio in utrisque Vesperis, & Laudibus, cum nona Lectione de Homilia ad Matutinum: item in Missa cum Evangelio in fine.						
3 Commemoratio in Laudibus, cum nona Lectione de Homilia ad Matutinum: item in Missa cum Evangelio in fine.						
4 Commemoratio in Laudibus, cum nona Lectione de Homilia: Missa verò de Feria ipsa, cum commemoratione Octavæ.						
5 Commemoratio in Laudibus, Missa, & Vesperis.						
6 Commemoratio Feriæ in Vesperis tantum.						
7 Commemoratio diei infra Octavam in Laudibus, & Missa: Vesperæ de illa Feria sexta.						
8 Commemoratio de Feria, in Laudibus, Missa, & secundis Vesperis.						
9 Nulla commemoratio Feriæ.						

TABEL-

TABELLA COMMEMORATIONIS VIGILIE.

Occurrentis cum	Duplici primæ Classis.	2
	Duplici secundæ Classis.	1
	Duplici per annum.	1
	Semiduplici.	1
	Die infra Octavam.	3
	Die Octava.	1
	In Adventu.	4
	In Quadragesima.	5
	In Quatuor Temporibus.	5

- 1 Commemoratio in Laudibus, cum nona Lectione de Homilia ad Matinum: item in Missa cum Evangelio in fine.
  - 2 Nulla commemoratio in Officio, nec in Missa.
  - 3 Commemoratio in Laudibus, cum nona Lectione de Homilia: Missa de ipsa Vigilia, cum commemoratione Octavæ.
  - 4 Nulla commemoratio in Officio: Missa de ipsa Vigilia, & in Quatuor Temporibus commemoratio de ipsa in Missa.
  - 5 Commemoratio in Missa tantum.
- De Vigilis Nativitatis, & Pentecostes nusquam fit commemoratio, quia de iis semper fit Officium. De Vigilia Epiphaniæ fit commemoratio pridie in Vesperis more Festi. Ipsa verò die fit Officium novem Lectionum; si tamen occurrat alicubi Festum duplex, non tamen translatum, etiam primæ Classis, fiet de eo, cum nona Lectione de Homilia, & commemoratione Vigiliæ in Laudibus, ac Missa, & ultimo Evangelio in fine.

III. Gavant. pag. 30. col. 2. n. 4. -- De simplici fit Commemoratio &c.) Ex Textu Rubricæ superioris, & ex Gavanti Commentario colligitur, quando fieri debeat Commemoratio de Festo simplici, nimirum in occurrentia alicujus Festi, vel Feriæ, in qua de eodem Festo simplici non potest fieri Officium. Colligitur pariter, quod in duplicibus primæ Classis omnino omittitur Commemoratio Festi simplici in prædictis duplicibus occurrentis. In duplicibus verò se-

cundæ Classis fit tantum Commemoratio simplici ad Laudes, & in Missis privatis. Notat tamen Gavantus, quod in ejusdem Festi simplici primis Vesperis, quando cum eo pridie concurrat semiduplex, Dominica, dies Octava, duplex etiam secundæ Classis, non autem primæ Classis, debet fieri Commemoratio dicti Festi simplici, & num. 15. proponit casum, quod detur concurrentia duorum Festorum duplicium secundæ Classis, ita, ut in Festo secundæ Classis occur-

rente sequenti die adfit etiam Festum simplex, & in Vesperis fiat Officium totum de precedenti Officio secundæ Classis, utpote magis digno, sola verò Commemoratio de sequenti Festo secundæ Classis, ut minus digno; quo posito querit Gavantus, an in secundis Vesperis illius precedentis duplicis secundæ Classis sit facienda Commemoratio Festi simplicis occurrentis die sequenti? & quidem cum ex his, quæ asserit hoc loco, in secundis Vesperis duplex secundæ Classis admittat Commemorationem simplicis sequentis, videtur in casu proposito non debere excludi, nihilominus resolvit, in prædicto casu omittendam esse Commemorationem Festi simplicis, quia occurrit in duplici secundæ Classis sequentis, quod non admittit Commemorationem simplicis in primis suis Vesperis, sed tantum in Laudibus; neque officit, quod sequens duplex secundæ Classis careat primis Vesperis, licet enim has non habeat, habet semper tamen jus in suis primis Vesperis excludendi Commemorationem Festi simplicis, ita resolvit præclarissimus Auctor:

IV. Gavant. eod. n. 4. -- *Quando occurrit in Feria majori &c.*) Ex quo de Festo simplici fieri debeat Commemoratio, quando occurrit in Feria majori, sequitur, quod si Festum simplex occurrat Feria IV. Cinerum, aut Feria IV. vel VI. Quatuor Temporum, aut in aliqua Vigilia, tunc quia Festum simplex occurrens in dictis Feriis, & Vigiliis, non habet Officium, sed tantum Commemorationem in Laudibus; idcirco etiam pridie in Vesperis Feriæ, si quæ illud præcesserit, habet

tantum Commemorationem; ita, ut pridie integrè dicantur, tunc de Feria currente (nisi ea die celebrandum sit Festum novem Lectionum) non autem à Capitulo de Festo simplici, ut alioquin dicendæ forent, si postridie diceretur de Festo simplici. Quod si Festum simplex occurrat in Feria V. Cœnæ Domini, tunc in Vesperis Feriæ IV. precedentis ne quidem sit Commemoratio de illo simplici, eo quod postridie, nempe in dicta Feria V. nihil omnino sit, nec ad Laudes. Hæc omnia colliguntur ex Rubrica generali XI. supra tradita num. 10.

V. Gavant. eod. n. 4. -- *Dominica &c.*) Simplici occurrente in quacunque Dominica, de eo fit Commemoratio in Vesperis Sabbati, & Laudibus Dominicæ, & in Missa, præterquam in Dominica Palmarum, sicut & in Vigilia Pentecostes, in quibus omittitur Commemoratio simplicis in Missa etiam privata, licet de eo in Officio facta fuerit Commemoratio, ut colligitur ex Rubr. VII. Missal.

Adnotare etiam debemus cum Guyeto *loc. cit. quest. 2.* quod sunt aliqua Festa simplicia, quæ cum aliis Festis simplicibus occurrunt, ut accidit die septima Octobris, in qua occurrit Festum simplex S. Marci PP. & Confessoris cum Festo SS. Sergii, Bacchi, Marcelli, & Apulei Martyrum; in hoc autem casu de uno fit Officium, & de alio Commemoratio in Laudibus, Vesperis, & Missa, sic die dicta septima Octobris de S. Marco PP. fit Officium, de aliis verò prædictis Martyribus fit tantum Commemoratio sine ulla Lectione.

TABELLA COMMEMORATIONIS FESTI SIMPLICIS.

Occurrentis cum	Duplici primæ Classis.	5
	Duplici secundæ Classis.	2
	Duplici, & semiduplici per annum.	1
	Dominica sine <i>Te Deum.</i>	2
	Dominica cum <i>Te Deum.</i>	1
	Feria majori, & Vigilia.	2
	Alio simplici.	4
Die infra Octavam, & die Octava.	1	

- 1 Commemoratio in primis Vesperis, & Laudibus, cum nona Lectione ad Matutinum, si propriam habuerit: item in Missa.
- 2 Commemoratio in primis Vesperis, Laudibus, & Missa, sine Lectione ad Matutinum.
- 3 Commemoratio in Laudibus, & Missis privatis tantum, cum nona Lectione, si propriam habuerit.
- 4 Commemoratio posterioris in primis Vesperis, Laudibus, & Missa prioris.
- 5 Nihil fit de eo.

VI. Gavant pag. 30. col. 2. n. 5. -- *Mo- do non fit Festum B. V. &c.*) Asserit hoc loco Gavantus, quod de S. M. in Sabbato fieri debet Commemoratio in primis Vesperis, quando cum ea pridie concurret dies Octava, semiduplex, duplex per annum &c. modo non fit Festum B. V. ne de ea fiat Festum, & Commemoratio; optimè hæc asseverat Gavantus, & equidem ob eandem rationem in Decreto edito die 13. Septembris 1672. & dato in nostro Indice sub num. 97. habetur, quod si Festum de septem Doloribus B. M. V. concurrat cum Festo Annunciationis B. M. V. Vesperæ dicuntur de Annunciatione sine Commemoratione de septem Doloribus. Ita pariter in Decreto edito die 23. Septembris Anno 1684. & dato in nostro Indice

sub num. 152. sancitum est, quod in Festo SS. Nominis B. M. V. non est facienda Commemoratio de ejusdem Nativitate, & in secundis Vesperis de Nativitate cadentibus in Sabbato, non est facienda Commemoratio de prædicto SS. Nomine.

VII. Gavant. pag. 31. col. 1. n. 6. -- *Exceptis Octavis Sanctorum Stephani, Johannis, & Innocentium &c.*) Postquam Gavantus docuit hoc numero, de die infra Octavam fieri debere Commemorationem, quando in ea occurrit dies Octava, &c. non autem faciendam esse dictam Commemorationem, quando in ea occurrit duplex primæ, vel secundæ Classis, subdit, exceptis Octavis Sanctorum Stephani, Johannis, & Innocentium, de quibus fit Commemoratio etiam in Festo
secun-

secundæ Classis ex speciali privilegio; debemus tamen addere, excepto die Festo Circumcisionis, quod Festum, licet ubi non est Titulus, sit tantum duplex secundæ Classis, excludit tamen Commemorationem tam in Officio, quam in Missa dierum infra Octavam cujuslibet illorum Festorum, & excludit etiam in primis Vesperis Commemorationem de duplici minori præcedente. Rursus quamvis regulariter loquendo de die infra Octavam non fiat Commemoratio, quando in ea occurrit Festum primæ, vel secundæ

Classis, hoc intelligendum est de die infra Octavam non privilegiatam, nam de tribus Octavis, nempe Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, utpote privilegiatis, fit, juxta ea, quæ diximus supra in Cap. VIII. Commemoratio, quocumque Festo etiam primæ Classis infra eas occurrente.

Placet hoc loco consignare sequentem Tabellam, quam tradit etiam Guyetus pag. 254. edit. Venetæ, utpote valde utilem ad nonnullas solvendas difficultates in præsentia materia.

TABELLA COMMEMORATIONIS DIERUM INFRA OCTAVAS.

	Occurrentium cum				
Nativitatis Domini.	0	0	4	1	1
Epiphaniæ.	0	0	0	0	1
Corporis Christi.	1	5	0	1	1
Cujusvis alterius.	1	6	4	1	2
1 Commemoratio in utrisque Vesperis, Ladibus, ac Missa.	Die alia Octava,	Die infra aliam Octavam.	Semiduplici.	Duplici per annum.	Duplici primæ Classis.
2 Nulla Commemoratio.					Duplici secundæ Classis.
3 Commemoratio in secundis Vesperis, si fiat postridie de ipsa Octava.					
4 Commemoratio in Vesperis, Laudibus, & Missa. In secundis Vesperis à Capitulo de Octava.					
5 Officium de Corpore Christi, Commemoratio de infra Octavam.					
6 Officium de digniori, Commemoratio de minùs digna.					
o Hæc nota indicat, nullum dari casum ejusmodi.					
Omniæ sunt Octavæ Paschæ, & Pentecostes, quia, cum ambæ Festa omnia rejiciant, nunquam de iis contingit fieri Commemoratio.					

VIII. Gavant. pag. 31. col. 1. n. 7. -- *De semiduplici fit Commemoratio, quando concurrat &c.*) Hucusque tractavit Gavantus de Commemorationibus faciendis in occurrentia alicujus Feriæ, vel Festi &c. quando contingit eorum Officium ab alio impediri, adeoque de Commemoratione facienda in Laudibus,

nunc transit ad Commemorationem faciendam de Festo semiduplici, de quo non potest fieri Commemoratio, nisi in concurrentia; nempe nisi in primis, vel secundis Vesperis, nunquam autem in occurrentia alterius Festi, in Laudibus; quia vel fit Officium de dicto semiduplici, & tunc in Laudibus nullo

nullo modo potest fieri de eodem Commemoratio; vel non fit Officium de dicto semiduplici, & sic pariter in Laudibus non potest fieri de eodem Commemoratio, quia in hoc casu Officium semiduplex transferretur, & de eo fit in prima die non impedita. Postquam egit Gavantus n. 7. de hac Commemoratione semiduplici; n. 8. & 9. resumit sermonem Commemorationis faciendæ de Dominica, & de die Octava, quæ cum non possint transferri, de his potest, & debet fieri Commemoratio in occurrentia alterius Festi impediens earundem Officium, adeoque resumit sermonem de Commemoratione faciendâ in Laudibus. Hanc distinctionem Commemorationum faciendarum in occurrentia, & concurrentia Officiorum optimè distinguit Guyetus *lib. 4. f. d. 1. cap. 1. quæst. 1.* ubi dicit: ejus fit Commemoratio, de quo fieret Officium (ecce Commemoratio faciendâ in occurrentia, & ad Laudes) nisi ab alio digniore impeditur. Est itaque Commemoratio pars quædam exigua Officii in ipsius integri locum substituta, & quasi vicem supplet. Ex quo sequitur, eorum dumtaxat fieri Commemorationem, quorum contingit Officium ab alio impedi. Sunt autem horum quinque capita, videlicet Dominicæ, Feriæ, Festa simplicia, Vigilia, & Octavæ &c. Hæc Guyetus; ex quibus patet, ipsum optimè procedere loquendo in primis de Commemoratione faciendâ in Laudibus, & in occurrentia Officiorum. Postea procedit idem Auctor dicendo: Festa verò duplicia, & semiduplicia hic non recensuimus, quia licet Commemorationem aliquando suscipiant, haud tamen vice Officii integri, quod nunquam ex toto deperditur (ut etiam nos innuimus supra loquendo de Officio semiduplici, quod transferretur, & ideo nunquam deperditur) sed tantum vice Vesperarum in concursu. De qua re nos agemus infra incipiendo à n. 10. cum Gavanto, qui eodem loco agere debebat, & antequam sermonem haberet de Commemoratione duplicis mino-

Gavant. Rubr. Brev.

ris, tractare poterat de Commemoratione semiduplicis, ne confunderet Commemorationes faciendas in concursu, cum Commemorationibus faciendis tantum in concursu Officiorum. Verum ne ab eodem Auctore discedamus, quoniam hic mentionem facit Commemorationis de Festo semiduplici, advertere debemus (in majori luce ponendo ejusdem verba, nimirum) quod de semiduplici faciendâ est Commemoratio, quando concurrat cum sequenti die infra Octavam, cum die Octava, item cum alio semiduplici, cum duplici per annum, & Dominica, & quamvis addat Gavantus, non cum aliis; tamen advertendum est, hoc verum esse, quando agitur de Concurrentia activa semiduplicis, nempe in suis secundis Vesperis, sed aliter discurrendum de ejusdem Concurrentia passiva, nempe in suis primis Vesperis cum aliis Festis; in hoc enim casu etiam de semiduplici fit Commemoratio in secundis Vesperis duplicis, non solum secundæ Classis, sed etiam primæ. Hæc omnia clarissimè patent, & declarantur in supra expositis Tabulis generalibus Concurrentiæ, & Occurrentiæ. Vide etiam, quæ dicit Gavantus n. 20. ubi tractat, de quibus semiduplex admittit Commemorationem præsertim in utrisque Vesperis.

IX. Gavant. pag. 31 col. 1. n. 8. - De Dominica, quando in ea occurrit duplex primæ, vel secundæ Classis &c.) Quando de Dominica fieri non potest Officium, ob occurrentiam Festi duplicis primæ, aut secundæ Classis, aut duplicis per Annum, aut diei Octavæ (excipe Dominicas vacantes, de quibus supra, nempe Dominicas occurrentes in aliquo è Festis Domini, & quæ in Calendario appellantur vacantes, quarum Commemoratio omittitur) fieri debet illius Commemoratio in primis Vesperis, & Laudibus, lecta etiam pro ultima Lectione Homilia Dominicæ; item in secundis Vesperis, etiam si Festum in ea occurrens sit duplex primæ Classis.

O

Rur-

Rursus si Vesperæ secundæ cujuscumque Festi duplicis concurrant cum primis Vesperis alicujus Dominicæ, tunc in secundis Vesperis Festi duplicis erit faciendâ Commemoratio Dominicæ sequentis; si autem è contra secundæ Vesperæ Dominicæ concurrant cum primis Vesperis alicujus Festi duplicis, tunc videndum est, & cujus ordinis sit Dominica, & cujus Classis sit Festum duplex; si enim Dominica esset ex majoribus primæ, vel secundæ Classis, tunc de Dominica semper debet fieri Commemoratio, etiam si concurreret cum primis Vesperis duplicis primæ Classis, si autem Dominica esset ex minoribus per Annum, & concursus esset cum duplici primæ, & secundæ Classis, tunc nulla debet fieri Commemoratio Dominicæ, quod si concursus sit cum alio duplici, in eo casu etiam de Dominica per Annum fieri debet Commemoratio.

Occurrit etiam, faciendam esse Commemorationem Dominicæ anticipatæ in Sabbato, prout præscribitur in Rubrica supra exposita generali IV. *de Dominicis n. 4.* quando scilicet neque in alia præcedenti Feria potuit fieri de illa Dominica; hæc autem Commemoratio fit tantum ad Laudes cum Antiphona, & Oratione propria, sed cum Versu Feriæ tunc occurrentis, non verò cum Versu ipsius Dominicæ, ut asserit Bissus *lit. C. num. 363. §. 5.* debet enim in Commemoratione talis Dominicæ adhiberi idem Versus, qui

diceretur, si celebraretur Officium Feriale, adeoque Versus ille, qui recitaretur post Hymnum solitum, cantari ad Laudes ejusdem Feriæ. Diximus, faciendam esse talem Commemorationem tantum ad Laudes, non enim de Officio talis Dominicæ anticipatæ est faciendâ aliqua Commemoratio ad Vesperas, quia hoc Officium, utpote Feriale, caret tam primis, quam secundis Vesperis, ut notat etiam Bissus *in li. O. num. 31.* & ut aperte disponit Rubr. cit. n. cit. Superest advertendum, quod ad Matutinum pro ultima Lectione addi debet Homilia talis Dominicæ, & in Missa fit ejusdem Commemoratio cum Evangelio in fine, & non dicitur *Credo*.

Sequitur ex dictis hic, & alibi, ut de Dominicis primæ Classis nunquam fiat Commemoratio ratione Festi occurrentis, quia, quodcumque Festum in illis occurrat, etiam si fuerit Patroni principalis, seu Tituli Ecclesiæ, aut Dedicacionis ejusdem, transfertur, ut patet etiam ex Rubrica generali IV. *de Dominicis num. 1.* & Rubrica IX. *de Commemorationibus his Additionibus præfixa n. 3.* Dominicarum verò secundæ Classis fit Commemoratio in utrisque Vesperis, & Laudibus cum nona Lectione de Homilia ad Matutinum &c. occurrente in iis Festo principali Tituli, vel Patroni, aut Dedicacionis Ecclesiæ, ut supra; id colligitur etiam ex citatis Rubricis.

TABEL-

TABELLA COMMEMORATIONIS DOMINICARUM,

	Occurrente in iis					
Dominicæ primæ Classis,	0	0	0	0	0	0
Dominicæ secundæ Classis,	0	0	0	0	0	1
Dominicæ per Annum,	0	0	1	1	1	1
Dominicæ infra Hebdomadam anticipatæ,	2	3	2	2	2	2
1 Commemoratio Dominicæ in utrisque Vesperis, ac Laudibus, Festi cum nona Lectione de Homilia ad Matutinum: Item in Missâ cum ultimo Evangelio in fine.	Semiduplici.	Die infra Octavam.	Die Octava.	Duplici per annum.	Duplici secundæ Classis.	Duplici primæ Classis.
2 Commemoratio Dominicæ in Laudibus Festi tantum, cum nona Lectione ad Matutinum: Item in Missâ cum ultimo Evangelio &c.						
3 Commemoratio Dominicæ in Laudibus Octavæ, cum nona Lectione ad Matutinum: Missâ verò de Dominica cum Commemoratione Octavæ.						
0 Non Commemoratio, sed ipsum Officium fit de Dominica, translato Festo, aut facta de infra Octavam Commemoratione.						

X. In suprâ exposita Tabella Commemorationis Dominicarum, in postremis quadrangulis ultimæ lineæ Guyetus ponit literam O. significare volens, impossibile esse occursum Dominicæ anticipatæ cum Duplici primæ, vel secundæ Classis. Nos verò in dictis duobus postremis quadrangulis, posuimus numerum 2. significare volentes, esse possibilem talem occursum, in quo casu debet fieri Officium de Duplici primæ, vel secundæ Classis, cum Commemoratione Dominicæ in Laudibus Festi tantum, & in Missâ, cum nona Lectione ad Matutinum ejusdem Dominicæ, & cum suo ultimo Evangelio in fine Missæ.

Pro intelligentia horum omnium advertendum est, nostrum Gavantum *Sist. 6. cap. 8. num. 7.* asserere, quòd, quando Officium

Dominicæ III. vel IV. vel V. vel VI. post Epiphaniam non potest habere locum, neque post Pentecosten, de illa Dominica, quæ locum alibi non habeat, debet fieri Officium juxta Rubricam Generalem 111. n. 4. & 5. in Sabbato Dominicæ Septuagesimæ immediate antecedente, non impedito Festo novem Lectionum, seu occurrente, seu translato; alioquin in alia die anteriore illius hebdomadæ similiter non impedita (quæ tamen sit omnium proxima ipsi Sabbato) dicendo, Sabbato illo, aut die illa Officio novem Lectionum non impedita, Officium de Feria occurrente cum tribus Lectionibus de Homilia talis Dominicæ anticipatæ &c. prout dicemus infra ad loc. Gavant. supracitat. Si autem contingat, ut de dicta Dominica anticipata Officium, nec ad Sabbatum Domi-

nicam Septuagesimæ proximè antecedens, nec ad aliquam anteriorem Feriam anticipari possit, eo quod tota Hebdomada sit impedita Festis novem Lectionum etiam translatis, tunc prædicto Sabbato Dominicam Septuagesimæ immediatè antecedente, in Officio Festi, etiamsi fuerit secunda, & primæ Classis, nos dicimus, legendam esse Lectionem de Homilia illius Dominicæ anticipatæ unâ cum Commemoratione de eadem, in Laudibus per Antiphonam, & Orationem propriam, per Versum verò Ferialem dicti Sabbati: in Missâ quoque fit tunc similiter Commemoratio de illa Dominica cum ultimo, de eadem, in Missâ Evangelio Guyetus verò *lib. 4. cap. 2. quest. 3.* adstruit, quòd si in prædicto Sabbato fuerit Festum primæ, vel etiam secundæ Classis, tunc congruum fore, Commemorationem illius Dominicæ omittere, sed anticipandam esse dictam Commemorationem die præcedenti, & ideò supponit in sua Tabella, impossibilem esse occursum Festi primæ, vel secundæ Classis cum dicta Dominica. Verùm nos sequimur Patris Halden sententiam, quam tradit *par. 1. tit. 6. par. mibi 35.* sustinendo, in prædicto casu nullam urgere necessitatem anticipandi Commemorationem illius Dominicæ, quia Festum etiam primæ Classis non excludit Commemorationem in Laudibus, & Missâ Feriæ majoris; & ideò Festum etiam primæ Classis, occurrens in dicto Sabbato, potest optimè admittere Commemorationem in Laudibus, & in Missâ cum Evangelio in fine prædictæ Dominicæ anticipatæ, quæ debet considerari veluti una ex Feriis majoribus occurrens cum dicto Festo primæ Classis, unde satius duximus, in duobus postremis quadrangulis ultimæ lineæ suprâ expositæ Tabellæ ponere *num. 2.* hoc totum significans; quàm literam O. significantem impossibilitatem talis occursum.

Hæc omnia confirmantur ex verbis citatæ Rubricæ Generalis *4. num. 4.* ubi legitur in fine, quòd si tota Hebdomada impedita

sit Festis novem Lectionum, etiam translatis, vel aliqua Octava, tunc in Sabbato legatur nona Lectio de Homilia Domini &c. ex quibus verbis patet, nullam fieri exceptionem de Officio primæ Classis, quod in Sabbato occurrere posset, sed absolutè dicitur, quòd, quando tota Hebdomada est impedita Festis novem Lectionum, in Sabbato legatur nona Lectio de Homilia Dominicæ, quæ prætermitti oportuit ob defectum sui loci in illo anno &c. nihil igitur obstat, quin in dicto Sabbato legatur præfata Homilia, etiam si occurrat in eodem Sabbato Festum primæ Classis.

XI. Gavant. pag. 31. col. 1. n. 10. -- *De Dupli. minori per annum &c.* Postquam egit Gavantus *num. 9.* de Commemoratione faciendâ diei Octavæ Festi habentis Octavam, adeoque de Commemoratione faciendâ in Occurrentia alicujus Dominicæ majoris, vel Festi Sollemnis impediens Officium dictæ Octavæ, quæ non potest transferri, transit hoc *numero X. & seqq.* ad tractandum de Commemorationibus faciendis in Concurrentia Officiorum, nimirum in utrisque Vesperis, & ubi primum, ut diximus suprâ, tractare poterat de Semiduplici, quia de hoc non potest haberi Commemoratio, nisi in concurrentia, transit immediatè ad tractandum de Duplici minore per annum, & clarissimè exponit, quomodo de eo faciendâ sit Commemoratio, quando concurrat, aut cum sequenti alio Duplici minore, aut cum die Octava &c. *num. 11. 12. & 13.* procedit ad explicandum respectivè, quando, & quomodo faciendâ sit Commemoratio de Duplici majore per annum, de Duplici secundæ Classis, & de Duplici primæ Classis, de quibus ita plene discurrit, ut nihil addendum super sit.

XII. Gavant. pag. 31. col. 2. num. 14. -- *Feria majoris, non aliorum &c.* Procedit noster Auctor ad inferendum, quas Commemorationes vice versâ admittat Duplex primæ Classis, & in fine asserit, quòd in secundis

dis Vesperis admittit Commemorationem diei Octavae, Feriae majoris, non aliorum; hic oblitus profectò est, quòd tale Duplex in suis secundis Vesperis admittit etiam Commemorationem semiduplicis sequentis. Ita etiam in secundis Vesperis primae Classis si die sequenti fiat Officium de aliqua die infra Octavam aliquam magis dignam tunc occurrentem, debet fieri commemoratio de tali Octava &c.

XIII. Gavant. pag. 31. col. 2. n. 15. -- *Duplex secunda Classis &c.*) Ex his, quae tradit Gavantus hoc num. colligitur, quanam Commemorationes admittat Duplex secunda Classis in primis suis Vesperis, nimirum Commemorationem Dominicæ præcedentis, dumodò fuerit primæ, vel secundæ Classis, non autem Dominicæ minoris, seu per annum; nisi Festum idem secundæ Classis incidat in ipsam Dominicam minorem, tunc enim admitteret ejus Commemorationem etiam in suis secundis Vesperis. Secundò admittit Commemorationem de antecedente Duplici majore, ac minore per annum, non verò de antecedente Festo Semiduplici, nec etiam de Simplici occurrente. A prædicta tamen Regula excipiendum est Festum Circumcisionis Domini, in cujus primis Vesperis, quamvis sit secundæ Classis tantum, nulla tamen fit commemoratio de Sancto Sylvestro, ut ibi propria habet Rubrica, licet ille sit Duplex minus per annum in Ecclesia Universali. Tertio Duplex secundæ Classis admittit in suis primis Vesperis Commemorationem de die Octava quacunque tam præcedente, quam occurrente (non verò de die infra Octavam non privilegiatam occurrente.) De Feria majore qualibet Adventus, & Quadragesimæ, non autem de aliis Feriis, nec etiam de præcedenti Vigilia, nec de S. M. in Sabbato.

XIV. Gavant. eod. n. 15. -- *In Laudibus admittit Commemorationem &c.*) Prosequitur Gavantus ad declarandas Commemorationes, quas Duplex secundæ Classis admittit in Lau-

dibus, nimirum Dominicæ cujuscunque, diei Octava, Festi Simplicis, & Feriae majoris, non autem diei infra Octavam; neque obstat, quòd dies infra Octavam sit nobilior Festo simplici, nam cum de die infra Octavam fiat sæpius Commemoratio, de Festo autem Simplici semel tantum, ideò non officit, ait Gavantus, quòd aliquando omitatur Commemoratio diei infra Octavam, licet nobilioris Festo Simplici. Hæc pariter Regula intelligenda est cum exceptione Octavarum privilegiatarum, nempe Nativitatis Domini, Epiphaniæ, & Corporis Christi; de his enim quocunque Festo infra illas occurrente semper debet fieri Commemoratio in Officio, & in Missa. Verum quidem est, infra Octavam Epiphaniæ non admitti Officium Duplicis secundæ Classis occurrentis, nec pariter primæ Classis translatum; sed tantum primæ Classis occurrens, quod non excludit Commemorationem de Octava ejusdem Epiphaniæ.

XV. Gavant. eod. n. 15. -- *In secundis Vesperis &c.*) Denique agit Gavantus de Commemorationibus, quas Festum secundæ Classis admittit in suis secundis Vesperis, & iis, quæ hoc loco optimè tradit, nihil aliud addendum est, nisi quòd, sicut in casu ab ipso proposito, omittenda est commemoratio Festi Simplicis, quia occurrit in Duplici secundæ Classis sequentis, quod non admittit Commemorationem Simplicis in primis Vesperis, ita ob eandem rationem omittenda esset commemoratio Dominicæ antecedentis minoris, seu per annum, quia, ut diximus supra, licet Festum sequens secundæ Classis, de quo discurrit Gavantus, utpote minus dignum, non habeat in prædicto casu pridianas Vesperas, ne quidem à Capitulo, sed tantum Commemorationem in illis, habet tamen jus in iis Vesperis, quæ suæ primæ essent, nisi occurreret eo die Festum magis dignum, excludendi Commemorationem Festi Simplicis subsequens, & consequenter Dominicæ antecedentis, ut

addimus nos cum Halden par. 3. Tit. 6. §. 2. n. 3. Admittit præterea Festum Duplex secundæ Classis in secundis suis Vesperis Commemorationem Dominicæ sequentis cujuscunque, etiam minoris per annum, item Commemorationem de Feria majore Adventus, & Quadragesimæ, die illa occurrente, non autem Commemorationem aliarum Feriarum, ut nec Vigiliæ, nisi Vigiliæ Epiphaniæ, & Feriæ sextæ post Octavam Ascensionis, sicut unusquisque ex Rubricis deducere potest.

XVI. Gavant. pag. 32. col. 2. n. 26. -- *Fit Commemoratio in Vesperis, & Laudibus post Oratio-em Festi &c.*) Postquam egit Gavantus satis fusè de Commemorationibus, quas admittunt Duplex primæ Classis, Duplex secundæ Classis, Duplex majus per annum, Duplex minus, Semiduplex, Simplex &c. num. 26. declarat, quando sunt faciendæ prædictæ Commemorationes in Vesperis, & Laudibus, & num. 27. docet, quæ Antiphonæ, & qui Versus sint desumendi pro faciendis ejusmodi Commemorationibus.

XVII. Gavant. pag. 32. col. 2. n. 28. -- *Si ex eodem Communi sumitur Commemoratio &c.*) Nonnunquam accidit, quod fiant plures Commemorationes sumpta Antiphona, & Versu ab eodem Communi, ideò ne eadem Antiphona, & idem Versus ad eandem Horam repetatur, docet Gavantus, quid faciendum sit, quando celebratur v. g. Officium de uno Martyre, & rursus de alio Martyre sub Ritu Simplicis faciendæ est commemoratio; docet igitur, quod tunc pro Commemoratione Simplicis varietur Antiphona, ita, ut in primis Vesperis sumatur à Laudibus Antiphona *ad Brucd Aus*; in Laudibus verò sumatur Antiphona à primis Vesperis *ad Magnificat*; à quo loco etiam mutuandus erit Versus; quod si ulterius sit faciendæ alia commemoratio de uno Martyre, tunc sumenda erit Antiphona à secundis Vesperis de eodem Communi, nisi aliter in proprio loco notetur. Quod si adhuc esset

faciendæ alia commemoratio ejusdem qualitatis, sive sit commemoratio particularis, sive sit addenda Suffragiis Sancto Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, in eo casu, quia Antiphona, & Versus desumi non possunt à Vesperis, neque à Laudibus, cum supponamus, jam fuisse dicta, erit desumenda illa, quæ est prima primi Nocturni, & Versus similiter desumetur à primo, secundo, vel tertio Nocturno, ita, ut non sit idem cum Versibus jam dictis, & quod diximus de Antiphona, & Versu, intellige etiam de Versu tantum, si hic solus mutari deberet; item in dicto casu erit mutanda Oratio, & sumenda alia de Communi diversa à jam dicta. Bisius *lit. C. n. 363. §. 16. qui §. 18. ibidem* advertit cum Guyeto *lib. IV. cap. 8. quest. 9.* quod si contingeret, esse faciendam Commemorationem ejusdem Sancti, de quo sit Officium, tunc commemoratio erit omittenda, & casus dabitur, si esset transferendum Officium Sanctæ Agnetis, in diem, qua occurrit S. Agnes secundò, in eo enim casu factò Officio de S. Agnete, erit superflua ejusdem commemoratio. Notandum tamen est, quod dies 28. Januarii in Ecclesia Universalis debet semper esse libera, neque convenit assignari Officium novem Lectionum in tali die, cum debeat dari locus Officio Sanctissimi Nominis JESU aliquando translato, ut provide S. R. C. in correctione, & approbatione Calendarii Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium &c. 22. Januarii 1735. decrevit, ne Officium SS. Nominis JESU, quando Dominica secunda post Epiphaniam cadit in Dominica Septuagesimæ, recitetur intra Quadragesimam; quodque eadem S. R. C. die 5. Maji 1736. declaravit in *una Einselden* ad Dubium I. super *Tit. X.* de translatione Festorum & datur in nostro Indice num. 289.

XVIII. Gavant. pag. 34. col. 1. n. 38. -- *Quando contingit fieri plures Commemorationes, servetur hic Ordo &c.*) Docet hæc Gavantus, inhærendo Rubricæ, ordinem servandum in fa-

faciendis Commemorationibus, quando plures fieri debent, & certa Regula est, quod prius fiat commemoratio de digniori, postea de aliis juxta ordinem dignitatis, ita, ut idem ordo in faciendis Commemorationibus servetur, qui observaretur inter ipsa Festa, si de illis fieret Officium. Hinc optimè sequitur, quòd, ut docet Gavantus, de Duplici fieri debet Commemoratio ante quasunque Dominicas, de Dominica ante Festum Semiduplex, de Semiduplici ante diem infra Octavam, de die infra Octavam ante Ferias majores, de Feriis verò majoribus ante Simplicia, sicut etiam ante Simplicia facienda est Commemoratio de Vigilis. Optimè tamen notat Billus *lit. O. n. 126. §. 1.* quòd de Feriis majoribus facienda est commemoratio ante Vigiliis, sed in Officio hic casus dari non potest, cum in eo nulla fiat Commemoratio de Vigilia occurrente in Feriis majoribus, vel in Quatuor Temporibus Septembris. Rursus inter Festa Simplicia prius fiat de digniori, quòd si postridie de aliquo faciendum sit Officium, primo loco illa ponenda erit, de quo fiat Officium, postea de aliis Simplicibus, si verò plures adlunt Commemorationes Communes, seu Suffragia Sanctorum, de quibus agemus cum Gavanto *Sect. V. cap. 18.* hujusmodi communes semper postponuntur Commemorationibus particularibus, etiam Feriæ, vel Festi Simplicis.

Diximus supra cum Gavanto, quòd de Duplici, & consequenter de die Octava debet fieri Commemoratio ante Commemorationem Dominicæ, verum contingere potest casus, in quo Commemoratio Dominicæ præferatur Commemorationi diei Octavæ, de qua re vide nostrum Gavantum *hac Sect. 3. cap. 8. n. 14.*

Ad ea, quæ tradit Gavantus in suis nu-

meris subsequenter, nihil adnotandum occurrit, unde pro coronide nostrarum Observationum ad Rubricam Generalem novam, & Gavanti commentaria in eandem Rubricam nihil aliud addendum superest, nisi exhibere sequentia Decreta, utpote spectantia ad præsentem Commemorationum materiam.

Si occurrat Officium novem Lectionum de pluribus Sanctis Virginibus, & Martyribus, eo die, quo cadit Festum Simplex ejusdem qualitatis, servanda est pro Commemoratione Simplicis Antiphona - - *Illarum est Regnum Cælorum &c.* - - ut in Festo SS. Perpetuæ, & Felicitatis Virginum & Martyrum. Ita S. R. C. 7. Septembris 1680. & datur in nostro Indice sub *num. 113.*

Qui habent privilegia celebrandi Octavas in Quadragesima, non ideò debent facere Commemorationem in Feria IV. Cinerum, S. R. C. 24. Januarii 1682. & datur in nostro Indice sub *num. 123.* Vide etiam Decretum 325.

Antequàm his Additionibus, & Observationibus finem imponamus, animadvertere etiam est, quòd in quocunque Festo S. Petri fit Commemoratio S. Pauli ante quamcumque aliam Commemorationem, & e contra in quocunque Festo S. Pauli fit pariter Commemoratio S. Petri ante quamcumque aliam Commemorationem, de quibus Brevarium Romanum in suis locis satis aperte disponit.

E contra verò in Festo Desponsationis B. M. V. non est facienda Commemoratio S. Josephi à quibuscumque celebratur Officium Desponsationis, sed solum debet fieri ab his, quibus specialiter præscribitur facienda talis Commemoratio, ut habetur in Decreto emanato die 5. Maji 1736. quod est in nostro Indice sub *num. 288.*

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Cap. XII. De Patrono loci & Titulo Ecclesiæ.

I. Gavanti pag. 34. col. 2. n. 1. -- *Respondeo, Patronum esse, quem Episcopus &c.* Cum in Rubricis generalibus sæpe mentio fiat de Patrono loci, duo examinanda occurrunt; quid nomine Patroni loci veniat, & quamnam sit differentia inter Patronum loci, & Patronum, seu Titularem Ecclesiæ. Ad primum quod attinet, Gavanti responder, illum dicendum esse Patronum loci, quem Episcopus cum Populo sibi Patronum eligit ob rationes, quas ipsemet Gavanti insinuat; Guyetus tamen *lib. 1. cap. 7. quest. 1.* adstruit, Patronum loci dicendum esse illum Sanctum, qui sive perpetuo usu, ac traditione à majoribus accepta, sive legitima facta electione, uti peculiaris apud Deum Intercessor, propriusque Suffragator, ab Universo loci illius Clero, ac Populo colitur, & observatur; quæ definitio nihil discrepat ab eâ, quam dedit noster Gavanti, nisi quod sola electione Gavanti unum è Sanctis aliquem Protectorem censeri asserit; Guyetus autem traditionem, usumque immemorabilem adjecit, quia antiquitus Patroni locorum magis ex usu, & traditione colebantur, ut tales, quam ex electione, sive is usus primum electione aliqua inductus fuerit, sive aliqua alia ratione, puta unius, aut alterius arbitrio, aut tacito plurium consensu, seu secreta quadam Dei inspiratione, prout fufius declarat *quest. 9.* Nunc autem certissimum est, quod Patroni Locorum, Provinciarum, & Regnorum eligendi sunt juxta tenorem, & observatis conditionibus, quæ habentur in Decreto edito die 20. Martii 1630. quod exhibetur hoc loco à Gavanti per extensum.

Procedit Gavanti ad assignandum discrimen, quod intervenit inter Patronum Loci, & Patronum, seu Titularem Ecclesiæ, asseri que, primum latius extendi, quam secun-

dum, cum hic ad unam tantum Ecclesiam spectet, ille verò plures Ecclesias respiciat; locus enim, inquit Gavanti *num. 2.* accipitur pro multitudine Cleri, & Populi, seu potius pro multis Cleris, ac Populis in uno loco, puta Civitate, aut Diœcesi constitutis. Alias etiam differentias considerat Guyetus inter utrumque ex dictis Patronis, asseritque, Patronum Ecclesiæ ipsam Ecclesiam denominare, quod de Patrono loci dici nequaquam potest; quamvis etenim aliqua loca à suo Patrono nuncupentur, quorum exempla nonnulla affert *quest. 2.* hoc tamen omnibus locis non est universale, sicuti semper verificatur, quod particulares Ecclesiæ denominationem accipiant à suo Patrono, qui idem etiam Ecclesiæ Titulus dicitur, de quo Ecclesiæ Titulo cum nostro Gavanti agemus pariter *Sect. 8. cap. 5.* & paulò infra, nempe n. VII. assignabimus discrimen, quod etiam intervenit inter Patronum, & Ecclesiæ solum Titulum.

Addidit præterea Guyetus, quod inter Patronum Loci, & Patronum Ecclesiæ reperitur etiam hæc discrepantia, quod Ecclesiæ Patronus soleat esse unicus, aut si multiplex, non nisi sub ratione unius, uti ipse explicat eodem *lib. 1. cap. 4. quest. 3.* è contra verò Patroni loci possunt esse plures, & reverà dividuntur in Principales, & minus Principales, ut etiam innuit Gavanti *hæc num. 3. ex Rubri. a. de Octavis n. 1.*

Denique (ait idem Auctor) Patronus loci eligi debet, ut innuimus supra, Cleri, Populique Suffragis de consensu Episcopi, & accedente S. R. C. approbatione, ut liquet ex Decreto supra relato; Patronus verò Ecclesiæ non simili electione, sed ex Fundatorum dumtaxat beneplacito constituitur.

Plures agit quæstiones Guyetus de Patronis locorum, nimirum utrum detur semper Patro-

Patronus Regni, seu Provinciae? utrum cuiuslibet Diocesis detur semper Patronus proprius? utrum plures dari contingat unius Diocesis Patronos, & quo ordine ii se habeant? utrum præter Diocesanaum detur cuiusque Civitatis, Oppidi, Burgi, seu Pagi proprius, ac singularis Patronus? quas studiosus Lector poterit apud eundem Auctorem faciliter legere; nos enim abstinemus à tractandis huiusmodi quæstionibus, ne in immensum crescat hoc opus, & satis nobis est, exhibere Decreta spectantia ad hanc materiam, & alias dirimere quæstiones pertinentes ad Ritum, quo celebrari debent Officia dictorum Patronorum.

II. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 4. -- *Tam de Patrono principali, quam de Titulari Ecclesia fit Officium &c.* Ex Rubrica septima generali de Octavis num. 1. & ex alia Rubrica nona de Commemorationibus num. 3. optime eruit Gavantus, quod tam de Patrono principali loci, in loco suo, quam de Titulari in sua Ecclesia fit Officium, ut de duplici primæ Classis, & quidem cum Octava, ac propterea quæcunque conveniunt duplici primæ Classis, & Octavis, eadem concedenda sunt Festo Patroni principalis loci, & Titularis Ecclesie. Sermo nunc est de Patrono principali; quamvis enim Patroni locorum, ut diximus, plures esse possint, unus tamen tantum locum principalioris obtinet, regulariter loquendo, ita, ut cæteri minus principales censeantur, de quibus non celebratur Officium, nisi sub Ritu duplici majori, ut optime docet noster Gavant. *hinc n. 7.* ex Rubrica de Concurrentia n. 2. in fine. Quod si in aliqua Civitate, vel Diocesi plures habeantur Patroni æquales, absolute tamen dicendum est, neutrum illorum Patronorum æqualium esse principalem, sed omnes minus principales, quia Patronus magis principalis cum aliis æqualibus stare non potest, ait Guyetus *lib. 1. cap. 7. quæst. 5. & cap. 18. quæst. 4.*

GAVANT. Rubr. Brev.

Aliquando tamen contingit, quod ex speciali Indulto Apostolico plures in aliquo Regno, vel Diocesi colantur Sancti tanquam Patroni æquales principales, sic Clero Sæculari, & Regulari, necnon Universitatibus, & Populo Pampilonensi, totiusque Regni Navarrae injungitur, ut quotannis tanquam de Patronis æquales principalibus dicti Regni, ex præcepto Ecclesie recolant Festa Sanctorum Firmini Martyris, & Francisci Xaverii Confessoris, eorundemque Officia, & Missas cum Octavis æquales imposterum recitent, & respectivè celebrent, prout injungit Alexander VII in Bullario Romano *tom. 5. Constit. 34.* quæ incipit: *Sacrosancti &c.* edita die 14. April. 1657. Vide etiam Bullam ejusdem Pontificis, quæ incipit: *Commissi nobis &c.* ubi duplicis Patroni Festum celebrari præcepit in Regno Neapol. nempe S. Januarii tanquam principalis, & S. Domini tanquam minus principalis, sed cum Octava.

Rursus quamvis dixerimus, unum tantum debere esse Patronum principalem loci, nihilominus alicubi occurrit, quod dentur duo Patroni, quorum unus sit universalis totius Regni, alter verò particularis alicujus Civitatis intra idem Regnum existentis, & tunc decrevit Urbanus VIII. in sua Constitutione, quæ habetur in Bullario Romano *tom. 4. sub n. 164.* & quæ incipit: *Universa &c.* quod Festum unius ex principalioribus Patronis in quocunque Regno, sive Provincia, & alterius pariter principalioris in quacunque Civitate, aut Oppido, vel Pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contigerit, fit præceptivum cum obligatione audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus; unde in prædicta Civitate tunc de utroque Patrono, & principali Regni, & principali Civitatis deberet celebrari Officium cum Octava. Quod si eodem die occurrunt huiusmodi Festa, & Patroni universalis totius Regni, vel Provinciae, & alterius particularis alicujus Civitatis existentis intra fines ejus-

P

dem

dem Regni, vel Provinciae, tunc in praedicta Civitate esset celebrandum Festum sui particularis Patroni, & assignandum Festum Patroni universalis totius Regni in aliam diem non impeditam, sicut occurrente Festo Dedicationis Cathedralis cum Festo Dedicationis propriae Ecclesiae, hoc deberet celebrari in dicta Ecclesia, assignando Festum Dedicationis dictae Cathedralis pariter in aliam diem non impeditam, prout declaravit Rota in *Casaravugustana Dedicationis* coram Manzanedo *decis.* 801. ex qua decisione idem docet noster Gavantus *Sect. 8. cap. 5. num. 6.* vide etiam ea, quae diximus supra in nostris Observationibus ad Cap. IX. sub num. 9.

Denique praetereundum non est, quod non solum ex utroque ordinario dantur plures Patroni minus principales; & non solum ex Indulto Apostolico dantur in aliquo Regno plures Patroni principales, sed etiam ex usu antiquissimo, & inveterato in aliquibus Diocesis coluntur plures Sancti tanquam Patroni aequè principales, & eorundem Officium ibidem celebratur sub Ritu duplici primae Classis, & cum Octava. Hinc P. Claudius La Croix *tom. 4. lib. 4. num. 126.* asserit, quod licet ordinariè unus tantum sit Patronus principalis loci, possunt tamen etiam esse plures; & idem ante ipsum docuit expressè noster P. Pasqualigus *de Sacrific. nova legis quest. 158. num. 5.* id ipsum pariter, ut mox innuimus, non unius tantum Dioceseos, sed plurium praxis confirmat, nam in Diocesi Brixinensi, ut refert Halden *par. 3. tit. 1.* adhuc huic sententiae, non modo Sancti Ingenuinus, & Albinus Episcopi, & Confessores 5. Februarii, sed etiam S. Cassianus Episcopus, & Martyr 13. Augusti tanquam Patroni principales Diocesani Officio, ac Ritu duplici primae Classis celebrantur, & in Diocesi Constantiensi non minus S. Pelagius Martyr 28. Augusti, quam S. Conradus Confessor, & Pontifex 26. Novembris seu Patroni principales coluntur,

nam de utroque celebratur ibi Officium sub Ritu duplici primae Classis cum Octava, qui Ritus Patronis minus principalibus non convenit, ut manifestum est Catalogo praefixo in quocumque Breviario Romano Tabellae occurrentiae, in quo Patroni minus principales in duplicium dumtaxat majorum per Annum numero recensentur; unde addit P. Halden, se non assequi, cur P. Gobat *tom. 1. tract. 5. n. 628.* incidenter appellet S. Pelagium Patronum secundarium Dioceseos Constantiensis. Ratio autem, qua permotus Pasqualigus docuit hanc sententiam, est, quia, si juxta Gavantum ipsum num. 3. possunt sine absurdo esse plures Patroni Titulares aequè principales alicujus Ecclesiae, & de pluribus, ut talibus fieri potest Officium primae Classis cum Octava, ut ibidem ostendit in exemplo à se adducto, non apparet, cur non possint pariter esse simul plures Patroni principales alicujus loci. Sed quid sit de hac sententia, certissimum modo est, in electione Patronorum, & multo magis in plurium aequè principalium, debere servari exactè Decretum supra expositum à S. C. editum de ordine S. D. N. Urbani PP. VIII. die 23. Martii 1630.

Huc spectare videntur sequentia Decreta, quae idcirco à nobis simul collecta exhibentur.

Sub nomine Patroni principalis loci venit etiam Patronus principalis Regni, vel Provinciae, de quo concessum est ab Apostolica Sede, ut à Ciero tam Saeculari, quam Regulari recitetur Officium, S. R. C. 20. Martii 1683. & datur in nostro Indice sub num. 141.

In Patronorum, sive Protectorum praecedentia servandus est ordo Hierarchiae Ecclesiasticae, & inter ordinem Ecclesiasticum attendenda est anterioritas in electione, S. R. C. 11. Martii 1690. & datur in nostro Indice sub num. 161.

Quando duae Octavae simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis loci sub Ritu

Ritu duplicis primæ Classis, altera verò B. M. V. sub Ritu duplicis secundæ Classis, recitandum est Officium de Patrono principali cum Commemoratione Octavæ B. M. V. S. R. C. 19. Junii 1700. & datur in nostro Indice sub n. 215.

Nomine Patroni loci non venit Patronus Parochiæ &c. S. R. C. die 14. Febr. 1705. & datur in nostro Indice n. 231.

III. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 5. -- *Regularis etiam teneri ad Festum de Patrono loci, & Offi. in sollempne, non tamen teneri ad Octavam ejusdem &c.* Quod docet hic Gavantus ex Decretis S. R. C. nimirum Regulares teneri ad servandum Festum, & recitandum Officium sub Ritu primæ Classis de Patrono loci, non tamen teneri ad ejusdem Octavam, immò neque posse, patet etiam, & confirmatur aliis S. R. C. Decretis, quæ dantur in nostro Indice sub num. 63. 78. 125. 142. 147. 224. quæ lector evolvere poterit, cum spectent omnia ad eandem doctrinam confirmandam, & aliqua extendant prædictam Regularium utriusque sexus obligationem, etiam ad Titulum Cathedralis Ecclesiæ, celebrandi nimirum ejusdem Officium sub Ritu duplici primæ Classis sine Octava.

IV. Gavant. pag. 36. col. 1. n. 7. -- *Neque de his Patronis minus principalibus tenentur Regularis &c.* Docet hic Gavantus, Regulares non teneri ad recitanda Officia de Patronis locorum minus principalibus, nisi ea sint descripta in Calendario Romano, vel proprio ipsorum Regularium. Id etiam confirmatur Decreto à S. R. C. edito die 13. Junii 1682. & dato in nostro Indice sub num. 125. in quo declaratur, quod Regulares tenentur quidem recitare Officium sub Ritu duplici primæ Classis, sed sine Octava de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis tantum: de aliis autem Patronis minus principalibus non tenentur recitare, nisi sint descripti in Calendario Romano, vel dictorum Religioforum proprio.

Sed quævis Regularis non teneantur recitare Officium de prædictis Patronis minus principalibus, possunt tamen, immò laudandi sunt, subnectit Gavantus, si illud recitent in gratiam Populorum &c. Quibus omnibus consentit etiam P. Gobat *tract. 5. n. 78. 79. 81. 85.*

V. Gavant. pag. 37. col. 1. n. 15. -- *Queritur de Titulo Altaris, seu Capelle &c.* Dixit Gavantus num. 4. tam de Patrono principali loci, quam de Titulari propriæ Ecclesiæ Officium debere fieri ut de duplici primæ Classis, & quidem cum Octava; nunc procedit ad examinandum, quo Ritu Titulus Altaris, seu Capellæ sit celebrandus? & respondet, primò constare ex Rubrica de *Commemorationibus num. 2.* de tali Titulo non esse celebrandum Officium sub Ritu duplici primæ Classis, & procedit ad dicendum, ut celebretur talis Titulus, prout in Calendario Romano describitur; in quo si neutrum nominatur, poterunt ad illud Altare celebrari Missæ Festivæ cum Hymno Angelico (non autem cum *Credo*; cum hoc expressè neget Rubrica generalis XI. Missalis, nisi tamen habeatur insignis Reliquia) ut alibi diximus. Officium autem de tali Sancto Titulari nullatenus recitari debet, etiamsi Titulus Altaris esset Titulus alicujus Beneficarii; non ideò hic posset, inconsulta S. R. C. de eo Titulo Officium facere, nisi sit in Calendario: immò, & si esset in Calendario, non posset de illo recitare sub altiori Ritu, quam sit in eo notatum, ut docet noster Gavantus num. 16. qui loquitur conformiter ad ea, quæ jam dixerat *Sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 9.* ubi advertit ex Decreto S. R. C. edito die 8. Aprilis 1628. nemini licere, neque Ordinariis locorum, sive Sæcularibus, sive Regularibus, aliqua Sanctorum Officia Calendario addere, inconsulta Sancta Sede Apostolica, sub pœna non satisfaciendi propriæ obligationi. Excipe tamen ex Guyeto *lib. 1. cap. 10. quest. 3.* nisi de Sancto Titulari Altaris haberetur insignis Reliquia; tunc

enim ratione Reliquiæ insignis approbata authenticæ, & de Sancto in Martyrologio Romano descripto, esset faciendum Officium, prout alibi diximus; addit etiam Bissus *lit. L. num. 65.* nisi quoque adesset recepta consuetudo in aliqua Ecclesia faciendi Officium de Sancto Titulari alicujus Altaris: tunc enim consuetudo (intellige de legitime introducta) erit attendenda, ut colligitur ex iis, quæ idem dixit *in lit. C. n. 490.*

VI. Gavant pag. 37, col. 2. n. 22. -- *Quomodo separandus sit Patronus à sociis &c.* Aliquando contingit, quod Patronus, & Titularis Ecclesiæ sit separandus à socio, aut sociis, quem, aut quos habet in Calendario. Quo autem Ritu sit celebrandum Officium de sociis, vide tum in Rubrica, quæ extat in Breviario Romano post Tabulam occurrentiæ ante finem, tum etiam apud nostrum Gavantum *Sect. 3. cap. 10. num. 11.* & in nostris Observationibus ibidem factis. Agit etiam de hac re P. La Croix *tom. 4. lib. 4. n. 1267.* ubi resolvit varios casus.

VII. Gavant pag. 38, col. 1. n. 24. -- *Eadem conveniunt Fundatori, & Patrono Ordinis &c.* Quæ dicta sunt de principali Patrono loci, ait Gavantus, conveniunt pariter Fundatori, & Patrono Ordinis in toto Ordine post ejus sollempnem Canonizationem, & obtentam à Sedè Apostolica licentiam dicendi de eo Officium, ac Missam. Patronus autem Ordinis dicitur ille Sanctus, à quo primo Ordo fuit institutus, sic apud Benedictinos Patroni locum sibi vendicat S. Benedictus, apud inlytum Prædicatorum Ordinem S. Dominicus, apud Seraphicum Ordinem Minorum S. Franciscus, & apud nostram Congregationem Clericorum Regularium S. Cajetanus Thienæus, cum Primus verè sit nostri Ordinis Parens, & ut talis declaratus fuerit in ejusdem Canonizationis Bulla edita ab Innocentio XII. & quæ in Bullario Romano ejusdem Pontificis Romanæ recentissimæ editionis reperitur sub n. 3.

Sicut autem distinguitur in Ecclesia Titulus, rigorosè acceptus, à Patrono, sic etiam non est confundendus Patronus Religionis cum Titulo illo, à quo aliqua Religio nuncupatur; ita, v. g. Titulus potius, quàm Patronus Religionis, seu Ordinis de Redemptione Captivorum est SS. Trinitas. Ita etiam Titulus potius, quàm Patronus Clericorum Regularium Cruciferorum est Sancta Crux, à qua hæc Religio denominatur, quorum tamen Festa à prædictis Ordinibus respectivè, seu de Patrono principali sui Ordinis, coluntur, recitantur Divina Officia, & Missarum sollempnia celebrantur. Dixi, Sanctissimam Trinitatem esse dicendam potius Titulum, quàm Patronum, quia nomine Patroni rigorosè loquendo venit Sanctus aliquis, cujus Patrocinium imploratur apud Deum, quod non potest dici de SS. Trinitate, unde ejus Festum non rectè appellatur Festum Patrocinii respectu Ecclesiæ in ejus honorem dicatæ, vel respectu Ordinis Regularis, sub ejusdem invocatione instituti, sed ejus Festum appellandum est Festum Titulare, seu Festum Tituli talis Ecclesiæ, vel prædicti Ordinis; idem est dicendum de Titulo S. Salvatoris, S. Crucis, à quorum primo rectè aliqua Ecclesia sub ejusdem Tituli invocatione consecrata, vel aliqua Religio instituta, Templum, seu Ordo S. Salvatoris; ab altero verò Templum, seu Ordo S. Crucis vel Cruciferorum denominatur. De hac re iterum redibit sermo in nostris Observationibus infra ad Caput V. Sect. VIII. sub n. 3.

Cæteram Lohner *Institutione practica 2. par. 1. tit. 6. num. 5.* & La Croix *tom. 4. lib. 4. cit. num. 1258.* asserunt, non videri Regularibus prohibitum plures Patronos sui Ordinis sub Ritu primæ, vel secundæ Classis, ac cum Octava celebrare.

Antequàm absolvamus has nostras Observationes, & Additiones, spectantes ad Riturum, & modum celebrandi Festa Patronorum, & Titularium, placet aliqua colligere

ex iis, quæ tradit Henricus Pisart in sua Appendice ad Directorium Canonicum.

Primo igitur si in aliqua Civitate, vel Oppido præter Patronum loci principalem, aliqui velut minus principales habeantur, verosimilius apparet, quod Clerus Sæcularis illorum Festa servare posset, & deberet; at non Regularis, nisi sit Festum de præcepto in Populo, quo casu censemus cum Gavanto, quod Regulares etiam se conformare possent; servandò talis Festi Officium, vel proprium, si adit debitè approbatum, vel de communi.

Secundo, per Patronum principalem loci non solum designatur Patronus principalis Ecclesie Cathedralis, seu Diocesis, sed etiam Patronus Matricis nullius Diocesis, Patrie, & Loci, seu Oppidi, quæ sæpe non tam latè patent, quam Diocesis; item Protector Civitatis, & Patronus, seu Titularis Parochie, & Monasteriorum, seu Ecclesie Regularium. Festum Patroni principalis Ecclesie Cathedralis, qualis est Leodii S. Lambertus, juxta superius dicta, & juxta S. C. Decreta, servandum est per totam Diocesim; at Festum Patroni Patrie, qualis est Leodii S. Joseph, in tota illa Patria servandum est ab utroque Clero Ritu, & modo supradictò, at non in tota Diocesi, si hæc latius pateat, & in plures Patrias sit divisa, præsertim, si aliæ hujusmodi Patrie habeant suum Protectorem, & Patronum particularem, si autem non habeant peculiarem Protectorem, & Patronum, congrua videretur observantia Decreti editi die 28. Septembris 1658. ad instantiam Episcopi, & Capituli Cathedralis Calaguritanae, & dati in nostro Indice sub *num.* 78. quod lector videre poterit, sicut etiam Decretum editum 15. Martii 1608. datum in nostro Indice sub *num.* 32. in quo declaratur, servandum esse ulum semel introductum, & receptum in aliqua Ecclesia Cathedrali celebrandi sollempniter Festum de aliquo Sancto tanquam de Patrono &c.

Tertio, Patronus Parochie, seu Titularis Ecclesie Parochialis colendus est ab omni Clero; qui illius Ecclesie est adscriptus, idque Ritu primæ Classis, & cum Octava. Regulares autem sub tali Parochia in Civitate habitantes tale Festum non respicit, utpote qui proprium in sua Ecclesia Titularem habent, & insuper Festum Protectoris Civitatis celebrant; hoc confirmatur Rescripto S. C. quoad quæsitam Guardiani Fratrum Cappuccinorum Conventus S. Michaelis Leodii die 28. Augusti 1706. quæ respondens, declaravit, nec licere, nec licuisse prædictis Fratribus recitare Officium S. Servatii, quamvis sit Patronus Parochie, in qua morantur, sitque Festum devotionis in Populo, & illud Officium consueverint ab immemorabili recitare. Hæc S. C. responsio reperitur impressa in Directorio Anni 1707 per Reverendum P. Martinum Leodium Cappuccinum in Rubricis versatissimum, pro tota illa Provincia composito. Hæc ex Pisart *cit. loc. num.* 9. ubi addit, quod si tamen in aliqua Parochia Rurali situm sit Religiosorum Monasterium, hi quoque Festum Patroni, seu Titularis Ecclesie Ruralis colere debent sub Ritu duplici primæ Classis, sed sine Octava. Verum hoc admittendum non videtur ob eandem rationem, ob quam Regulares in Civitate habitantes sub aliqua Parochia, ejusdem Parochie Titulum, & Patronum colere non debent sub dicto Ritu duplici primæ Classis.

Quarto lubet hoc loco proponere dubium, quod discutit P. Gobat *Tract. 3. num.* 636. *Append. 3. à lit. B. 1. usque ad f. 3.* nimirum: an, quando Jus Parochiale unius adhuc stantis Ecclesie, translatum est ad aliam novam loco commodiore vitam, Titulus veteris Ecclesie, etiam nunc, ut dixi, stantis, nihilominus possit, aut debeat quotannis Ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava celebrari? Hoc dubium affirmativa decisione per se loquendo resolvit laudatus Gobat *cit. loc.* ubi etiam declarat, quæ

tam in Festo Titulari, quam infra ejus Octavam dicendum sit Officium, & Missa.

Quintò denique quari potest, an possit, vel etiam debeat sub Ritu Duplici primæ Classis, & cum Octava celebrari Titulus, aut Titularis Patronus privatæ Capellæ existentis intra, vel extra ædes, seu Religiosas, seu non Religiosas, consecratæ tamen, ac dedicatæ modo, ac Ritu aliarum Ecclesiarum publicarum? Huic etiam Dubio idem P. Gobat eodem *Tract. 3. num. 696. Appendice 2. à lit. bb.* usque ad finem Appendicis affirmative respondet per se loquendo, & sustinet hanc sententiam variis rationibus, & auctoritatibus, præsertim Pasqualigi, Nensler, Bordoni, & aliorum. Idem Auctor cit. loc. à lit. ll. & vv. declarat, à quibus tam in Festo Titulari, quam infra ejus Octavam dicendum sit Officium, &

Missa de talis Sacelli privati Sancto Titulari, alia etiam huc pertinentia ibidem ab eodem discutiuntur, præsertim an Officio, aut saltem Missa coli possit, vel etiam debeat Patronus Titularis alicujus Capellæ intra Ecclesiam existentis, de quo nos *suprà num. V.* resolvimus, quid agendum sit.

Ab hoc Capite XII. *Sæctionis tertiæ*, in quo egit Gavantus de Patrono Loci, & Tituli Ecclesiæ, gradum facit idem Gavantus ad *Sæctionem quartam*, in qua declarat, se post Regulas generales totius Officii descendere ad explicandas Regulas singularum Officii partium, hoc est, Horarum, sed huic suæ *Sæctioni quartæ* congruum videtur præfigere Textum Rubricæ Generalis duodecimæ, in qua habentur quædam Regulae Generales pro ordinando Divino Officio, & reverà inferbitur.

De ordinando Officio ex prædictis Rubricis. XII.

RUBRICA.

- 1 **S**I quis velit ex supradictis Rubricis ordinare Officium occurrentiæ diei, videat in Kalendario, & in Tabula Festorum mobilium, de quo fiat Officium sequenti die, & ut invenerit esse faciendum, sic ordinabit illud in Vesperis, & aliis Horis Nocturnis & Diurnis.
- 2 Si ordinandum sit Officium de Tempore, id est, de Dominica vel Feria, recurrendum est semper ad Psalterium, ubi ordinatè ponitur, quod est commune Officii de Tempore cum distributione Psalmorum; & ad proprium de Tempore, ubi Lectiones & Responsoria quedam Antiphona & Orationes ponuntur, quæ desunt in Psalterio. Invitatorium, Hymni, Capitula, Versus, Responsoria brevia, & Antiphona, quæ diversis temporibus ponuntur in proprio, dicuntur loco eorum, quæ sunt in Psalterio: cum verò propria non fuerint, dicuntur ut in Psalterio.
- 3 Si Officium sit ordinandum de Sancto, recurrendum est semper ad Commune Sanctorum (nisi proprium habeat in proprio Sanctorum,) ubi pro qualitate Festi, si novem Lectionum, id est, Duplex vel Semiduplex fuerit, omnia ordinatè ponuntur, illis exceptis, quæ propria suis locis habentur. Si Festum fuerit trium Lectionum (Nocturno Feria & Lectionibus exceptis,) omnia sumuntur de eodem Comuni. Tres Lectiones primi Nocturni in Officio novem Lectionum, & prima

ma & secunda Lectio, vel prima tantum in Festis trium Lectionum, sumuntur de Scriptura in Officio de Tempore, nisi alia in propriis locis ponantur.

- 4 In majoribus Sollemnitatibus & Festis per annum, totum Officium ordinatur, ut in propriis locis ponitur.
- 5 In Festis B. Mariae (omissis iis, quae propria in illis habentur) Hymni, novem Psalmi, & alia quaedam requirenda sunt ex communi ejus Officio parvo, circa finem Breviarii.
- 6 Modus inchoandi Officium, dicendi Invitatorium, Hymnos, Antiphonas, & Versus, habetur in principio Psalterii. Cum vero Antiphona duplicanda sunt, dicuntur integra ante Psalmos, sicut in fine Psalmorum.
- 7 Modus dicendi Absolutiones & Benedictiones ante Lectiones, legendi & terminandi Lectiones, dicendi Responsoria post Lectiones, ac Responsoria brevia post Capitula, habetur in: Dominica de Adventu.
- 8 Quomodo sit inchoandum, & terminandum Officium per Horas, habetur in Psalterio: quomodo terminandum per Antiphonas B. Mariae, habetur in fine Completorii.
- 9 Sed ut haec omnia facilius habeantur, posita sunt sequentes Rubricae, de singulis Horis, earumque partibus distincte cognoscendis.

SECTIO QUARTA.

DE PROPRIO RITU SINGULARUM HORARUM CANONICARUM.

De Matutino. XIII.

RUBRICA.

- 1 **A**D Matutinum haec per ordinem regulariter dicuntur, secundum diversitatem Officii, nisi aliter in quibusdam diebus annotetur: Pater noster: Ave Maria: Credo, omnia secreto; deinde clara voce Hebdomadarius dicit: Domine, labia mea &c. pollice signando sibi os signo crucis: Deus in adjutorium &c. manu extensa signando se signo Crucis à fronte ad pectus, & à sinistro humero usque ad dextrum (quod servatur in principio omnium Horarum, cum dicitur Deus in adjutorium) cum Gloria Patri, & aliis, ut in principio Psalterii. Deinde dicitur Invitatorium conveniens Officio de Tempore vel Sancto, quod dicitur cum Psalmo Venite, exultemus, eo modo, quo in principio Psalterii describitur. Dicto Psalmo, & repetito Invitatorio, dicitur Hymnus, qui Officio de Tempore vel de Sancto convenit.

2 Post.